ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (Οδηγία NIS 2) και άλλες διατάξεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2022/2555 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 14ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο (άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 3	Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
Άρθρο 4	Βασικές και σημαντικές οντότητες (άρθρο 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
Άρθρο 5	Επιφύλαξη όσον αφορά τις τομεακές νομικές πράξεις της Ένωσης (άρθρο 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
Άρθρο 6	Ορισμοί (άρθρο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΚΥΒΕΡΝΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	
Άρθρο 7	Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας (άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
Άρθρο 8	Αρμόδια αρχή και ενιαίο σημείο επαφής (άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
Άρθρο 9	Εθνικό πλαίσιο διαχείρισης κυβερνοκρίσεων (άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
Άρθρο 10	Ομάδες απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRTs) (άρθρο 10 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
Άρθρο 11	Απαιτήσεις, τεχνικές ικανότητες και καθήκοντα των ομάδων απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRTs) (άρθρο 11 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)
Άρθρο 12	Συντονισμένη γνωστοποίηση ευπαθειών και ευρωπαϊκή βάση δεδομένων ευπαθειών (άρθρο 12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2022/2555 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 14ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η επίτευξη υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας με την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (Οδηγία NIS 2, L 333).

Άρθρο 2
Αντικείμενο
(άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους αποτελούν:
α) η εισαγωγή ρυθμίσεων για την Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας, ο ορισμός αρμόδιας αρχής για την κυβερνοασφάλεια και τη διαχείριση κυβερνοκρίσεων, ο ορισμός ενιαίου σημείου επαφής για την κυβερνοασφάλεια και ομάδων απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών [Computer Security Incident Response Team (CSIRT)],
β) ο καθορισμός μέτρων διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και η επιβολή υποχρεώσεων υποβολής αναφορών για τις οντότητες που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους, συμπεριλαμβανομένων και των οντοτήτων που χαρακτηρίζονται κρίσιμες σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της Οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (L 333),
γ) η πρόβλεψη κανόνων και υποχρεώσεων σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών για την κυβερνοασφάλεια και
δ) η θέσπιση διατάξεων για την εν γένει εποπτεία και επιβολή μέτρων και κυρώσεων για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται υψηλό επίπεδο κυβερνοασφάλειας στην Ελλάδα στο πλαίσιο των κανόνων και των στόχων της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (Οδηγία NIS 2).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 3
Πεδίο εφαρμογής
(άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται σε δημόσιες ή ιδιωτικές οντότητες των τύπων που αναφέρονται στα Παραρτήματα Ι ή ΙΙ του παρόντος νόμου, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως μεσαίες επιχειρήσεις σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του Παραρτήματος της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (L 124), ή υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια για τις μεσαίες επιχειρήσεις που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο και οι οποίες είναι εγκατεστημένες ή παρέχουν τις υπηρεσίες τους ή ασκούν τις δραστηριότητές τους εντός της ελληνικής επικράτειας. Η παρ. 4 του άρθρου 3 του Παραρτήματος της εν λόγω Σύστασης δεν εφαρμόζεται για τους σκοπούς του παρόντος.

2. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται, επίσης, στις οντότητες, στους τομείς και υποτομείς που αναφέρονται στα Παραρτήματα Ι ή ΙΙ, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, εφόσον:

α) οι υπηρεσίες παρέχονται από: αα) παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αβ) παρόχους υπηρεσιών εμπιστοσύνης, αγ) μητρώα ονομάτων τομέα ανωτάτου επιπέδου και παρόχους υπηρεσιών συστήματος ονομάτων τομέα,

β) η οντότητα είναι ο μοναδικός πάροχος στη χώρα υπηρεσίας που είναι ουσιώδης για τη διατήρηση κρίσιμων κοινωνικών ή οικονομικών δραστηριοτήτων,

γ) η διατάραξη της υπηρεσίας που παρέχει η οντότητα θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο στη δημόσια ασφάλεια, στη δημόσια τάξη ή στη δημόσια υγεία,

δ) η διατάραξη της υπηρεσίας που παρέχεται από την οντότητα θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντικό συστημικό κίνδυνο, συμπεριλαμβανομένων των τομέων στους οποίους η διατάραξη αυτή θα μπορούσε να έχει διασυνοριακό αντίκτυπο,

ε) η οντότητα είναι κρίσιμη λόγω της ιδιαίτερης σημασίας της σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο για τον συγκεκριμένο τομέα ή είδος υπηρεσίας ή για άλλους αλληλοεξαρτώμενους τομείς στη χώρα,

στ) η οντότητα είναι: στα) φορέας της κεντρικής κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), στβ) Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού, στγ) Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης β΄ βαθμού.

3. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται σε οντότητες που χαρακτηρίζονται ως κρίσιμες οντότητες σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της Οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (L 333), ανεξάρτητα από το μέγεθός τους.

4. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται σε οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους.

5. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των μέτρων που λαμβάνει η χώρα για την προστασία της εθνικής ασφάλειας και του κυριαρχικού της δικαιώματος να

διαφυλάσσει άλλες ουσιώδεις κρατικές λειτουργίες, συμπεριλαμβανομένων της διασφάλισης της εδαφικής ακεραιότητάς της και της διατήρησης της δημόσιας τάξης.

6. Το παρόν Μέρος δεν εφαρμόζεται σε οντότητες δημόσιας διοίκησης που ασκούν τις δραστηριότητές τους στους τομείς της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της άμυνας ή της επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης, της διακρίβωσης, της διαπίστωσης και της δίωξης ποινικών αδικημάτων. Τα μέτρα εποπτείας και επιβολής που αναφέρονται στο Κεφάλαιο Ζ΄ του παρόντος Μέρους δεν εφαρμόζονται σε συγκεκριμένες οντότητες που ασκούν δραστηριότητες στους τομείς του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 30.

7. Η παρ. 6 και τα εδάφια δεύτερο και τρίτο της παρ. 2 του άρθρου 30 δεν εφαρμόζονται όταν μια οντότητα ενεργεί ως πάροχος υπηρεσιών εμπιστοσύνης σύμφωνα με την περ. 16 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014.

8. Το παρόν Μέρος δεν εφαρμόζεται σε οντότητες τις οποίες η Ελλάδα εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 1060/2009, (ΕΕ) 648/2012, (ΕΕ) 600/2014, (ΕΕ) 909/2014 και (ΕΕ) 2016/1011 (L 333), σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 2 του εν λόγω Κανονισμού.

9. Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν Μέρος δεν περιλαμβάνουν την παροχή πληροφοριών, η γνωστοποίηση των οποίων θα ήταν αντίθετη προς ουσιώδη συμφέροντα εθνικής ασφάλειας, δημόσιας τάξης ή άμυνας της χώρας.

10. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119), του ν. 4624/2019 (Α΄ 137), του ν. 3471/2006 (Α΄ 133), του ν. 4267/2014 (Α΄ 137), του ν. 4411/2016 (Α΄ 142) και της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της Οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (L 333).

11. Με την επιφύλαξη του άρθρου 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πληροφορίες που είναι εμπιστευτικές σύμφωνα με ενωσιακούς ή εθνικούς κανόνες, όπως κανόνες περί επιχειρηματικού απορρήτου, ανταλλάσσονται με την Επιτροπή και άλλες αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, μόνον εφόσον η ανταλλαγή αυτή είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεών του. Οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες περιορίζονται σε ό,τι είναι συναφές και αναλογικό προς τον σκοπό της ανταλλαγής αυτής. Η ανταλλαγή πληροφοριών διαφυλάσσει το απόρρητο αυτών των πληροφοριών και προστατεύει τα συμφέροντα ασφάλειας και τα εμπορικά συμφέροντα των οικείων οντοτήτων.

12. Οι οντότητες, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας του άρθρου 3 του ν. 5086/2024 (Α΄ 23) και οι CSIRTs του άρθρου 10 του παρόντος επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στον βαθμό που είναι αναγκαίο για τους σκοπούς του παρόντος νόμου και σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, μόνον εφόσον η εν λόγω επεξεργασία βασίζεται στο άρθρο 6 του εν λόγω Κανονισμού. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

δυνάμει του παρόντος μέρους από παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή παρόχους διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών πραγματοποιείται σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία των δεδομένων και για την προστασία της ιδιωτικότητας, καθώς και με τον ν. 4624/2019 και τον ν. 3471/2006.

Άρθρο 4
Βασικές και σημαντικές οντότητες
(άρθρο 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, «βασικές οντότητες» θεωρούνται οι ακόλουθες οντότητες:

α) οντότητες στους τομείς και υποτομείς που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι, οι οποίες υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια για τις μεσαίες επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του Παραρτήματος της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (L 124),

β) εγκεκριμένοι πάροχοι υπηρεσιών εμπιστοσύνης και μητρώα ονομάτων τομέα ανωτάτου επιπέδου, καθώς και πάροχοι υπηρεσιών συστήματος ονομάτων τομέα (Domain Name System), ανεξάρτητα από το μέγεθός τους,

γ) πάροχοι δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που χαρακτηρίζονται ως μεσαίες επιχειρήσεις, δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 2 του Παραρτήματος της Σύστασης 2003/361/ΕΚ,

δ) οντότητες που αναφέρονται στην υποπερ. στα) της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 3 του παρόντος,

ε) οποιεσδήποτε άλλες οντότητες των τομέων και υποτομέων που αναφέρονται στα Παραρτήματα Ι ή ΙΙ, οι οποίες προσδιορίζονται ως βασικές οντότητες σύμφωνα με τις περ. β) έως ε) της παρ. 2 του άρθρου 3 του παρόντος,

στ) οντότητες της παρ. 3 του άρθρου 3 του παρόντος, που προσδιορίζονται ως κρίσιμες οντότητες σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της Οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (L 333),

ζ) οντότητες που αναγνωρίστηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4577/2018 (Α΄ 199) και το άρθρο 16 της υπ' αρ. 1027/4.10.2019 απόφασης του Υπουργού Επικρατείας (Β΄ 3739), πριν από τις 16 Ιανουαρίου 2023, ως φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, οι οντότητες των τομέων και υποτομέων που αναφέρονται στα Παραρτήματα Ι ή ΙΙ, οι οποίες δεν θεωρούνται βασικές οντότητες σύμφωνα με την παρ. 1, θεωρούνται σημαντικές οντότητες. Σε αυτές περιλαμβάνονται οντότητες που προσδιορίζονται ως σημαντικές οντότητες σύμφωνα με τις περ. β) έως ε) της παρ. 2 του άρθρου 3.

3. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, σε συνεργασία με τις ανά τομέα αρμόδιες ρυθμιστικές/εποπτικές αρχές και λοιπούς εμπλεκόμενους εθνικούς φορείς, προσδιορίζει, τις βασικές ή σημαντικές οντότητες των περ. γ) έως ε) της παρ. 2 του άρθρου 3 που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας καταρτίζει κατάλογο βασικών και σημαντικών οντοτήτων, καθώς και οντοτήτων που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 30. Για την κατάρτιση του

καταλόγου, οι οντότητες που αναφέρονται σε αυτόν υποβάλλουν στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας της παρ. 4 του άρθρου 30 και εντός αποκλειστικής προθεσμίας δυο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τις κάτωθι πληροφορίες:

α) την επωνυμία της οντότητας,

β) τη διεύθυνση και τα επικαιροποιημένα στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και των αριθμών τηλεφώνου της οντότητας, του εύρους των διαδικτυακών διευθύνσεων (IP ranges),

γ) το σύνολο των ονομάτων χώρου (domain names) που χρησιμοποιεί η οντότητα,

δ) κατά περίπτωση, τον σχετικό τομέα, υποτομέα και τύπο οντότητας που αναφέρεται στα Παραρτήματα Ι ή ΙΙ και

ε) κατά περίπτωση, κατάλογο των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα οποία παρέχουν υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους.

4. Οι οντότητες της παρ. 3 κοινοποιούν στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας τις μεταβολές στα στοιχεία που υποβάλλονται μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας της παρ. 4 του άρθρου 30, αμελλητί και σε κάθε περίπτωση εντός δύο (2) εβδομάδων από την ημερομηνία επέλευσης της μεταβολής, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 19.

5. Το αργότερο έως τη 17η Απριλίου 2025 και ανά δύο (2) έτη, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας κοινοποιεί:

α) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην Ομάδα Συνεργασίας (Cooperation Group) για την υποστήριξη και τη διευκόλυνση της στρατηγικής συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και την ενίσχυση της πίστης και της εμπιστοσύνης, τον αριθμό των βασικών και σημαντικών οντοτήτων σύμφωνα με την παρ. 3 για κάθε τομέα και υποτομέα που αναφέρεται στα Παραρτήματα Ι ή ΙΙ και

β) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των βασικών και σημαντικών οντοτήτων που προσδιορίζονται σύμφωνα με τις περ. β) έως ε) της παρ. 2 του άρθρου 3, τον τομέα και υποτομέα που αναφέρεται στα Παραρτήματα Ι ή ΙΙ στον οποίο ανήκουν, το είδος της υπηρεσίας που παρέχουν και την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 30.

6. Έως τη 17η Απριλίου 2025 και μετά από αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα ονόματα των βασικών και σημαντικών οντοτήτων που αναφέρονται στην περ. β) της παρ. 5.

Άρθρο 5
Επιφύλαξη όσον αφορά τις τομεακές νομικές πράξεις της Ένωσης
(άρθρο 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Όταν οι τομεακές νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι εθνικές διατάξεις εναρμόνισής τους επιβάλλουν σε βασικές ή σημαντικές οντότητες να εγκρίνουν μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας ή να κοινοποιούν σημαντικά περιστατικά και όταν οι εν λόγω απαιτήσεις είναι τουλάχιστον ισοδύναμες ως προς το αποτέλεσμα με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα, οι σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για την εποπτεία και την επιβολή που προβλέπονται στο Κεφάλαιο Ζ, δεν εφαρμόζονται στις εν λόγω οντότητες. Όταν οι τομεακές νομικές πράξεις της Ένωσης και οι εθνικές διατάξεις εναρμόνισής τους δεν καλύπτουν όλες τις οντότητες σε συγκεκριμένο τομέα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του

παρόντος, οι διατάξεις του παρόντος εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις οντότητες που δεν καλύπτονται από τις εν λόγω τομεακές νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Οι απαιτήσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 θεωρούνται ισοδύναμες ως προς το αποτέλεσμα με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν Μέρος όταν:

α) τα μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας είναι τουλάχιστον ισοδύναμα ως προς το αποτέλεσμα με εκείνα που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 15 ή

β) η τομεακή νομική πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει άμεση πρόσβαση, κατά περίπτωση αυτόματη και απευθείας, στις κοινοποιήσεις περιστατικών από τη CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και εφόσον οι απαιτήσεις για την κοινοποίηση σημαντικών περιστατικών είναι τουλάχιστον ισοδύναμες ως προς το αποτέλεσμα με εκείνες που ορίζονται στις παρ. 1 έως 6 του άρθρου 16.

3. Οι διατάξεις του παρόντος σχετικά με τις υποχρεώσεις διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και αναφοράς περιστατικών, και σχετικά με την εποπτεία δεν εφαρμόζονται στις χρηματοπιστωτικές οντότητες που καλύπτονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 1060/2009, (ΕΕ) 648/2012, (ΕΕ) 600/2014, (ΕΕ) 909/2014 και (ΕΕ) 2016/1011 (L 333), τηρουμένης σε κάθε περίπτωση της υποχρέωσης συνεργασίας με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 13 του παρόντος.

Άρθρο 6
Ορισμοί
(άρθρο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «δικτυακό και πληροφοριακό σύστημα»:

αα) δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως ορίζεται στην υποπερ. 9) της περ. Α του άρθρου 110 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184),

αβ) κάθε συσκευή ή ομάδα διασυνδεδεμένων ή συναφών συσκευών, μία ή περισσότερες από τις οποίες, σύμφωνα με ένα πρόγραμμα, διενεργούν αυτόματη επεξεργασία ψηφιακών δεδομένων ή

αγ) ψηφιακά δεδομένα που αποθηκεύονται, υποβάλλονται σε επεξεργασία, ανακτώνται ή μεταδίδονται από στοιχεία που καλύπτονται από τις υποπερ. αα) και αβ) της παρούσας για τους σκοπούς της λειτουργίας, χρήσης, προστασίας και συντήρησής τους,

β) «ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων»: η ικανότητα των συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων να ανθίστανται, σε δεδομένο επίπεδο εμπιστοσύνης, σε κάθε συμβάν που ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο τη διαθεσιμότητα, την αυθεντικότητα, την ακεραιότητα ή την εμπιστευτικότητα των αποθηκευμένων, διαβιβαζόμενων ή επεξεργασμένων δεδομένων ή των υπηρεσιών που προσφέρονται από τα εν λόγω συστήματα δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων ή είναι προσβάσιμες μέσω αυτών,

γ) «κυβερνοασφάλεια»: η κυβερνοασφάλεια, όπως ορίζεται στο σημείο 1) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/881 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τον ENISA («Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την

Κυβερνοασφάλεια») και με την πιστοποίηση της κυβερνοασφάλειας στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) 526/2013 (πράξη για την κυβερνοασφάλεια, L 151),

δ) «Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας»: συνεκτικό πλαίσιο το οποίο παρέχει στρατηγικούς στόχους και προτεραιότητες στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και τη διακυβέρνηση για την επίτευξή τους,

ε) «παρ' ολίγον περιστατικό»: περιστατικό, το οποίο θα μπορούσε να έχει θέσει σε κίνδυνο τη διαθεσιμότητα, την αυθεντικότητα, την ακεραιότητα ή την εμπιστευτικότητα των αποθηκευμένων, διαβιβαζόμενων ή υφιστάμενων επεξεργασία δεδομένων ή των υπηρεσιών που προσφέρονται ή είναι προσβάσιμες μέσω συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων, αλλά το οποίο εμποδίστηκε ή δεν υλοποιήθηκε επιτυχώς,

στ) «περιστατικό»: κάθε συμβάν που θέτει σε κίνδυνο τη διαθεσιμότητα, την αυθεντικότητα, την ακεραιότητα ή το απόρρητο των δεδομένων που αποθηκεύονται, μεταδίδονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία ή των υπηρεσιών που προσφέρονται ή είναι προσβάσιμες μέσω συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων,

ζ) «περιστατικό μεγάλης κλίμακας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας»: περιστατικό το οποίο προκαλεί διατάραξη που υπερβαίνει την ικανότητα της χώρας να ανταποκριθεί σε αυτή ή το οποίο έχει σημαντικό αντίκτυπο σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

η) «χειρισμός περιστατικών»: κάθε ενέργεια και διαδικασία που αποσκοπεί στην πρόληψη, τη διαπίστωση, την ανάλυση και τον περιορισμό ή την αντίδραση σε περιστατικό και την ανάκαμψη από αυτό.

θ) «κίνδυνος»: η πιθανότητα απώλειας ή διατάραξης που προκαλείται από περιστατικό και εκφράζεται ως συνδυασμός του μεγέθους της εν λόγω απώλειας ή διατάραξης και της πιθανότητας επέλευσης του εν λόγω περιστατικού,

ι) «κυβερνοαπειλή»: κυβερνοαπειλή, όπως ορίζεται στην περ. 8) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/881,

ια) «σημαντική κυβερνοαπειλή»: κυβερνοαπειλή η οποία, βάσει των τεχνικών χαρακτηριστικών της, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει σοβαρά τα συστήματα δικτύου και πληροφοριών μιας οντότητας ή των χρηστών υπηρεσιών της οντότητας, προκαλώντας σημαντική υλική ή μη υλική ζημία,

ιβ) «προϊόν ΤΠΕ»: προϊόν, όπως ορίζεται στην περ. 12) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/881,

ιγ) «υπηρεσία ΤΠΕ»: υπηρεσία ΤΠΕ, όπως ορίζεται στην περ. 13) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/881,

ιδ) «διαδικασία ΤΠΕ»: διαδικασία ΤΠΕ, όπως ορίζεται στην περ. 14) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/881,

ιε) «ευπάθεια»: αδυναμία, ευαισθησία ή ελάττωμα προϊόντων ΤΠΕ ή υπηρεσιών ΤΠΕ που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εκμετάλλευσης από κυβερνοαπειλή,

ιστ) «πρότυπο»: πρότυπο, όπως ορίζεται στην περ. 1) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση, την τροποποίηση των Οδηγιών του Συμβουλίου 89/686/ΕΟΚ και 93/15/ΕΟΚ και των Οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 94/9/ΕΚ, 94/25/ΕΚ, 95/16/ΕΚ, 97/23/ΕΚ, 98/34/ΕΚ, 2004/22/ΕΚ, 2007/23/ΕΚ, 2009/23/ΕΚ και 2009/105/ΕΚ και την κατάργηση της Απόφασης 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της Απόφασης 1673/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 316),

ιζ) «τεχνική προδιαγραφή»: τεχνική προδιαγραφή, όπως ορίζεται στην περ. 4) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 1025/2012,

ιη) «σημείο ανταλλαγής κίνησης διαδικτύου»: δικτυακή διευκόλυνση που επιτρέπει τη διασύνδεση περισσότερων από δύο ανεξάρτητων δικτύων (αυτόνομων συστημάτων), κυρίως με σκοπό τη διευκόλυνση της ανταλλαγής κίνησης στο διαδίκτυο, η οποία παρέχει διασύνδεση μόνο για αυτόνομα συστήματα και η οποία ούτε απαιτεί η κυκλοφορία στο διαδίκτυο που διέρχεται μεταξύ οποιουδήποτε ζεύγους συμμετεχόντων αυτόνομων συστημάτων να διέρχεται μέσω οποιουδήποτε τρίτου αυτόνομου συστήματος ούτε μεταβάλλει ή επηρεάζει με άλλο τρόπο την εν λόγω κίνηση,

ιθ) «σύστημα ονομάτων χώρου» ή «DNS»: ιεραρχικό κατανεμημένο σύστημα ονοματοδοσίας που επιτρέπει τον προσδιορισμό των διαδικτυακών υπηρεσιών και πόρων, επιτρέποντας στις συσκευές των τελικών χρηστών να χρησιμοποιούν υπηρεσίες δρομολόγησης και συνδεσιμότητας στο διαδίκτυο για την πρόσβαση στις εν λόγω υπηρεσίες και πόρους,

κ) «πάροχος υπηρεσιών DNS»: οντότητα που παρέχει: κα) δημόσια διαθέσιμες υπηρεσίες αναδρομικής επίλυσης ονομάτων τομέα για τελικούς χρήστες του διαδικτύου ή κβ) έγκυρες υπηρεσίες επίλυσης ονομάτων τομέα για χρήση από τρίτους, με εξαίρεση τους εξυπηρετητές ονομάτων ρίζας,

κα) «μητρώο ονομάτων τομέα ανωτάτου επιπέδου» ή «μητρώο ονομάτων TLD»: οντότητα στην οποία έχει ανατεθεί συγκεκριμένος TLD και είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του TLD, συμπεριλαμβανομένης της καταχώρισης ονομάτων τομέα στο πλαίσιο του TLD και της τεχνικής λειτουργίας του TLD, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των εξυπηρετητών ονομάτων του, της συντήρησης των βάσεων δεδομένων του και της διανομής αρχείων ζώνης TLD σε διακομιστές ονομάτων, ανεξάρτητα από το αν οποιαδήποτε από τις εν λόγω πράξεις εκτελείται από την ίδια την οντότητα ή ανατίθεται εξωτερικά, αλλά εξαιρουμένων των περιπτώσεων στις οποίες τα ονόματα TLD χρησιμοποιούνται από μητρώο μόνο για δική της χρήση,

κβ) «οντότητα που παρέχει υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα»: καταχωρητής ή αντιπρόσωπος που ενεργεί για λογαριασμό καταχωρητών, όπως πάροχος υπηρεσιών καταχώρισης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή πληρεξούσιος ή μεταπωλητής,

κγ) «ψηφιακή υπηρεσία»: υπηρεσία, όπως ορίζεται στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 81/2018 (Α΄ 151),

κδ) «υπηρεσία εμπιστοσύνης»: τεχνική προδιαγραφή, όπως ορίζεται στην περ. 16) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της Οδηγίας 1999/93/ΕΚ (L 257),

κε) «πάροχος υπηρεσιών εμπιστοσύνης»: πάροχος υπηρεσιών εμπιστοσύνης, όπως ορίζεται στην περ. 19) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014,

κστ) «εγκεκριμένη υπηρεσία εμπιστοσύνης»: εγκεκριμένη υπηρεσία εμπιστοσύνης, όπως ορίζεται στην περ. 17) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014,

κζ) «εγκεκριμένος πάροχος υπηρεσιών εμπιστοσύνης»: εγκεκριμένος πάροχος υπηρεσιών εμπιστοσύνης, όπως ορίζεται στην περ. 20) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014,

κη) «επιγραμμική / διαδικτυακή αγορά»: επιγραμμική / διαδικτυακή αγορά, όπως ορίζεται στην παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 2251/1994 (Α΄ 191),

κθ) «επιγραμμική / διαδικτυακή μηχανή αναζήτησης»: επιγραμμική / διαδικτυακή μηχανή αναζήτησης, όπως ορίζεται στην περ. 5) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1150 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης (L 186),

λ) «υπηρεσία υπολογιστικού νέφους»: ψηφιακή υπηρεσία που καθιστά δυνατή τη διαχείριση κατά παραγγελία και την ευρεία εξ αποστάσεως πρόσβαση σε κλιμακούμενη και ελαστική δεξαμενή κοινών υπολογιστικών πόρων, μεταξύ άλλων όταν οι πόροι αυτοί κατανέμονται σε διάφορα σημεία,

λα) «υπηρεσία κέντρου δεδομένων»: υπηρεσία που περιλαμβάνει δομές, ή ομάδες δομών, οι οποίες προορίζονται για την κεντρική φιλοξενία, διασύνδεση και λειτουργία εξοπλισμού τεχνολογίας πληροφοριών και δικτύων και παρέχουν υπηρεσίες αποθήκευσης, επεξεργασίας και μεταφοράς δεδομένων, καθώς και όλες τις εγκαταστάσεις και υποδομές διανομής ισχύος και περιβαλλοντικού ελέγχου,

λβ) «δίκτυο διανομής περιεχομένου»: δίκτυο γεωγραφικά κατανεμημένων εξυπηρετητών που αποσκοπεί στη διασφάλιση υψηλής διαθεσιμότητας και προσβασιμότητας ή ταχείας παράδοσης ψηφιακού περιεχομένου και ψηφιακών υπηρεσιών στους χρήστες του διαδικτύου για λογαριασμό παρόχων περιεχομένου και υπηρεσιών,

λγ) «πλατφόρμα υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης»: πλατφόρμα που επιτρέπει στους τελικούς χρήστες να συνδέονται, να ανταλλάσσουν, να αναζητούν και να επικοινωνούν μεταξύ τους μέσω πολλαπλών ηλεκτρονικών μέσων, ιδίως μέσω συνομιλιών, αναρτήσεων, βίντεο και συστάσεων,

λδ) «εκπρόσωπος»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο στην Ελλάδα που έχει οριστεί ρητά να ενεργεί εξ ονόματος παρόχου υπηρεσιών Domain Name System (DNS), μητρώου ονομάτων top-level domain (TLD), οντότητας που παρέχει υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, παρόχου υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, παρόχου υπηρεσιών κέντρου δεδομένων, παρόχου δικτύου διανομής περιεχομένου, παρόχου διαχειριζομένων υπηρεσιών, παρόχου διαχειριζομένων υπηρεσιών ασφάλειας, παρόχου επιγραμμικής / διαδικτυακής αγοράς, επιγραμμικής / διαδικτυακής μηχανής αναζήτησης ή πλατφόρμας υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης που δεν είναι εγκατεστημένος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στον οποίο μπορεί να απευθύνεται η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ή CSIRT αντί της ίδιας της οντότητας όσον αφορά τις υποχρεώσεις της εν λόγω οντότητας δυνάμει του παρόντος νόμου,

λε) «οντότητα δημόσιας διοίκησης»: οντότητα που αναγνωρίζεται ως τέτοια σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, μη συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων, των κοινοβουλίων ή της κεντρικής τράπεζας, η οποία πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:

λεα) έχει συσταθεί με σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος και δεν έχει βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα,

λεβ) έχει νομική προσωπικότητα ή δικαιούται εκ του νόμου να ενεργεί για λογαριασμό άλλης οντότητας με νομική προσωπικότητα,

λεγ) χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο Μέρος από το κράτος, τις περιφερειακές αρχές ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, υπόκειται σε έλεγχο διαχείρισης από τις εν λόγω αρχές ή οργανισμούς ή έχει διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερα από τα μισά μέλη διορίζονται από το κράτος, τις περιφερειακές αρχές ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου,

λεδ) έχει την εξουσία να εκδίδει διοικητικές πράξεις που επηρεάζουν τα δικαιώματα φυσικών ή νομικών προσώπων στη διασυνοριακή κυκλοφορία προσώπων, αγαθών, υπηρεσιών ή κεφαλαίων,

λστ) «δημόσιο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών»: δημόσιο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως ορίζεται στην υποπερ. 5) της περ. Α του άρθρου 110 του ν. 4727/2020,

λζ) «υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών»: υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως ορίζεται στην υποπερ. 39) της περ. Α του άρθρου 110 του ν. 4727/2020,

λη) «οντότητα»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί και αναγνωρίζεται ως τέτοιο βάσει του εθνικού δικαίου του τόπου εγκατάστασής του ή του τόπου παροχής υπηρεσιών και άσκησης δραστηριοτήτων, το οποίο μπορεί, ενεργώντας για ίδιο λογαριασμό, να ασκεί δικαιώματα και να υπόκειται σε υποχρεώσεις,

λθ) «πάροχος διαχειριζόμενων υπηρεσιών»: οντότητα που παρέχει υπηρεσίες σχετικές με την εγκατάσταση, τη διαχείριση, τη λειτουργία ή τη συντήρηση προϊόντων, δικτύων, υποδομών, εφαρμογών τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ) ή οποιωνδήποτε άλλων συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων, μέσω συνδρομής ή ενεργού διαχείρισης που εκτελείται είτε στις εγκαταστάσεις των πελατών είτε εξ αποστάσεως,

μ) «πάροχος διαχειριζόμενων υπηρεσιών ασφάλειας»: πάροχος διαχειριζόμενων υπηρεσιών που εκτελεί ή παρέχει υποστήριξη για δραστηριότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση κινδύνων κυβερνοασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων της αντιμετώπισης περιστατικών, των δοκιμών διείσδυσης και των ελέγχων ασφάλειας,

μα) «ερευνητικός οργανισμός»: οντότητα η οποία έχει ως πρωταρχικό στόχο τη διεξαγωγή εφαρμοσμένης έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης με σκοπό την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας για εμπορικούς σκοπούς, αλλά δεν περιλαμβάνει εκπαιδευτικά ιδρύματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΚΥΒΕΡΝΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Άρθρο 7
Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας
(άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας διαμορφώνει την Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας (Ε.Σ.Κ.) που προβλέπει τους στρατηγικούς στόχους, τους πόρους που απαιτούνται για την επίτευξη των εν λόγω στόχων και κατάλληλα μέτρα πολιτικής και ρυθμιστικά μέτρα, με σκοπό την επίτευξη και τη διατήρηση υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας. Η Ε.Σ.Κ. θεσπίζεται στο πλαίσιο της Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας που διαμορφώνεται από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4622/2019 (Α΄ 133).

Η Ε.Σ.Κ. περιλαμβάνει ιδίως:

α) στόχους και προτεραιότητες της στρατηγικής κυβερνοασφάλειας, που καλύπτουν ιδίως τους τομείς που αναφέρονται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ,

β) πλαίσιο διακυβέρνησης για την επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων που αναφέρονται στην περ. α), συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών που αναφέρονται στην παρ. 2,

γ) πλαίσιο διακυβέρνησης που αποσαφηνίζει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών σε εθνικό επίπεδο, το οποίο υποστηρίζει τη συνεργασία και τον συντονισμό σε εθνικό επίπεδο μεταξύ των αρμόδιων αρχών, του ενιαίου σημείου επαφής και των CSIRTs, δυνάμει του παρόντος μέρους, καθώς και τον συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ των εν λόγω φορέων και των αρμόδιων αρχών βάσει τομεακών νομικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

δ) μηχανισμό για τον προσδιορισμό των σχετικών πάγιων στοιχείων και εκτίμηση των κινδύνων,

ε) προσδιορισμό των μέτρων για τη διασφάλιση της ετοιμότητας, της απόκρισης και της αποκατάστασης από περιστατικά, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα,

στ) κατάλογο των αρχών και ενδιαφερόμενων μερών που συμμετέχουν στην εφαρμογή της Ε.Σ.Κ.,

ζ) πλαίσιο πολιτικής για ενισχυμένο συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων αρχών δυνάμει του παρόντος μέρους και των αρμόδιων αρχών που προβλέπονται στην Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της Οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (L 333) για την ανταλλαγή πληροφοριών, σχετικά με κινδύνους, κυβερνοαπειλές και περιστατικά, καθώς και σχετικά με κινδύνους, απειλές και περιστατικά εκτός κυβερνοχώρου, και την άσκηση εποπτικών καθηκόντων, κατά περίπτωση,

η) σχέδιο, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων μέτρων, για την ενίσχυση του γενικού επιπέδου ευαισθητοποίησης των πολιτών στον τομέα της κυβερνοασφάλειας,

θ) τους κρίσιμους παράγοντες επιτυχίας για την επίτευξη των στρατηγικών και επιχειρησιακών στόχων.

2. Στο πλαίσιο της Ε.Σ.Κ., θεσπίζονται ιδίως πολιτικές:

α) εμπέδωσης της κυβερνοασφάλειας στην αλυσίδα εφοδιασμού προϊόντων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ) και υπηρεσιών ΤΠΕ, που χρησιμοποιούνται από οντότητες για την παροχή των υπηρεσιών τους,

β) σχετικά με τη συμπερίληψη και τον προσδιορισμό των σχετικών με την κυβερνοασφάλεια απαιτήσεων για τα προϊόντα ΤΠΕ και τις υπηρεσίες ΤΠΕ στις δημόσιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με την πιστοποίηση της κυβερνοασφάλειας, την κρυπτογράφηση, σε συνεργασία με την αρμόδια εθνική αρχή CRYPTO, και τη χρήση προϊόντων κυβερνοασφάλειας ανοικτού κώδικα,

γ) διαχείρισης ευπαθειών, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης και της διευκόλυνσης της συντονισμένης γνωστοποίησης ευπαθειών σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 12,

δ) σχετικές με τη διατήρηση της γενικής διαθεσιμότητας, της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας του δημόσιου πυρήνα του ανοικτού διαδικτύου, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της κυβερνοασφάλειας των υποβρύχιων καλωδίων επικοινωνιών,

ε) προώθησης της ανάπτυξης και της ενσωμάτωσης προηγμένων τεχνολογιών με στόχο την εφαρμογή προηγμένων μέτρων διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας,

στ) προώθησης και ανάπτυξης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην κυβερνοασφάλεια, ανάπτυξης δεξιοτήτων κυβερνοασφάλειας, ευαισθητοποίησης και ανάληψης πρωτοβουλιών έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και σχετικά με την καθοδήγηση σε ορθές πρακτικές και ελέγχους κυβερνοϋγιεινής, με στόχο τους πολίτες, τα ενδιαφερόμενα μέρη και τις οντότητες,

ζ) στήριξης ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων για την ανάπτυξη, την ενίσχυση και την προώθηση της ανάπτυξης εργαλείων κυβερνοασφάλειας και ασφαλών υποδομών δικτύου,
η) συμπερίληψης σχετικών διαδικασιών και κατάλληλων εργαλείων ανταλλαγής πληροφοριών για τη στήριξη της εθελοντικής ανταλλαγής πληροφοριών για την κυβερνοασφάλεια μεταξύ οντοτήτων σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον παρόντα νόμο,
θ) ενίσχυσης της κυβερνοανθεκτικότητας και της βάσης για την κυβερνοϋγιεινή των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, ιδίως εκείνων που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος μέρους, με την παροχή εύκολα προσβάσιμης καθοδήγησης και συνδρομής για τις ειδικές ανάγκες τους,
ι) προώθησης της ενεργητικής κυβερνοπροστασίας.

3. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας κοινοποιεί την Ε.Σ.Κ. στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός τριών (3) μηνών από την έγκρισή της σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 30. Από την ανωτέρω κοινοποίηση εξαιρούνται πληροφορίες που αφορούν στην εθνική ασφάλεια.

4. Η Ε.Σ.Κ. αξιολογείται σε τακτική βάση και τουλάχιστον ανά πέντε (5) έτη με βάση βασικούς δείκτες επιδόσεων και, όπου απαιτείται, επικαιροποιείται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 30. Το Σχέδιο Δράσης για την υλοποίηση της Ε.Σ.Κ. αξιολογείται και, εφόσον είναι αναγκαίο, επικαιροποιείται τουλάχιστον ανά δύο (2) έτη σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 30.

5. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας δύναται να υποβάλει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια [European Union Agency for Cybersecurity (ENISA)] αίτημα για τη συνδρομή του, στην ανάπτυξη ή την επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας και των βασικών δεικτών επιδόσεων για την αξιολόγησή της, με σκοπό την εναρμόνισή της με τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 8
Αρμόδια αρχή και ενιαίο σημείο επαφής
(άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ορίζεται ως αρμόδια αρχή υπεύθυνη για την κυβερνοασφάλεια και για τα εποπτικά καθήκοντα που αναφέρονται στο Κεφάλαιο Ζ του παρόντος Μέρους και συμμετέχει στην Ομάδα Συνεργασίας για την υποστήριξη και τη διευκόλυνση της στρατηγικής συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και την ενίσχυση της πίστης και της εμπιστοσύνης.

2. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας παρακολουθεί την εφαρμογή του παρόντος μέρους και αποτελεί το ενιαίο σημείο επαφής της Ελλάδας. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ασκεί καθήκοντα συνδέσμου για τη διασφάλιση της διασυνοριακής συνεργασίας της χώρας με τις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών και, κατά περίπτωση, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA), καθώς και για τη διασφάλιση διατομεακής συνεργασίας με άλλες αρμόδιες αρχές εντός της χώρας.

3. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αμελλητί, τον ορισμό της ως αρμόδιας αρχής της παρ. 1 και ενιαίου σημείου επαφής της παρ. 2, τα

καθήκοντά της, καθώς και κάθε μεταγενέστερη αλλαγή. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας αναρτά στον ιστότοπό της τον ορισμό της ως αρμόδιας αρχής.

Άρθρο 9
Εθνικό πλαίσιο διαχείρισης κυβερνοκρίσεων
(άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ορίζεται ως αρμόδια για τη διαχείριση περιστατικών και κρίσεων μεγάλης κλίμακας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας (αρχή διαχείρισης κυβερνοκρίσεων) και συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο οργανώσεων διασύνδεσης για κρίσεις στον κυβερνοχώρο (EU-CyCLONe).
2. Για τον καθορισμό των στόχων και της διαδικασίας για τη διαχείριση μεγάλης κλίμακας περιστατικών και κρίσεων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, καταρτίζεται εθνικό σχέδιο αντιμετώπισης περιστατικών μεγάλης κλίμακας και κρίσεων στον κυβερνοχώρο σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 30. Στο εν λόγω σχέδιο καθορίζονται ιδίως:

α) οι στόχοι των εθνικών μέτρων και δραστηριοτήτων ετοιμότητας,

β) τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας ως αρχής διαχείρισης κυβερνοκρίσεων,

γ) οι διαδικασίες διαχείρισης κυβερνοκρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσής τους στο γενικό εθνικό πλαίσιο διαχείρισης κρίσεων και στους διαύλους ανταλλαγής πληροφοριών,

δ) τα εθνικά μέτρα ετοιμότητας, συμπεριλαμβανομένων ασκήσεων και δραστηριοτήτων κατάρτισης,

ε) τα ενδιαφερόμενα μέρη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι υποδομές, και

στ) οι διαδικασίες μεταξύ των αρμόδιων αρχών και φορέων για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής συμμετοχής και παροχής υποστήριξης εκ μέρους της χώρας στη συντονισμένη διαχείριση περιστατικών μεγάλης κλίμακας και κρίσεων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 30, με την οποία καταρτίζεται το εθνικό σχέδιο αντιμετώπισης περιστατικών μεγάλης κλίμακας και κρίσεων στον κυβερνοχώρο, εγκρίνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την υποβολή της στην Επιτροπή Συντονισμού για θέματα Κυβερνοασφάλειας του άρθρου 23 του ν. 5002/2024 (Α΄ 228), σε περίπτωση δε άπρακτης παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας τεκμαίρεται ως σιωπηρώς εγκριθείσα. Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας επέρχονται είτε από την επομένη της ρητής έγκρισής της είτε από την επομένη της παρέλευσης ενός (1) μηνός από τη υποβολή της στην Επιτροπή. Το εθνικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης της περ. γ) του άρθρου 22 του ν. 5002/2022 αποτελεί μέρος του εθνικού σχεδίου του παρόντος.

3. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τον ορισμό της ως αρμόδιας αρχής της παρ. 1 και την ενημερώνει, αμελλητί, για τυχόν μεταγενέστερες αλλαγές. Επιπλέον, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Οργανισμών Διασύνδεσης για Κυβερνοκρίσεις (EU-CyCLONe), εντός τριών (3) μηνών από την έγκριση του εθνικού σχεδίου αντιμετώπισης περιστατικών μεγάλης κλίμακας και κρίσεων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις της παρ. 2

αναφορικά με το εθνικό σχέδιο. Από την παροχή πληροφοριών εξαιρούνται συγκεκριμένες πληροφορίες, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για λόγους εθνικής ασφάλειας.

Άρθρο 10
Ομάδες απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRTs)
(άρθρο 10 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ορίζεται ως αρμόδια ομάδα απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (Computer Security Incident Response Team- CSIRT) για τις οντότητες που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος μέρους. Ειδικά για τους οργανισμούς της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 3, ως αρμόδια ομάδα απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRT) ορίζεται η Ομάδα Αντιμετώπισης Ηλεκτρονικών Επιθέσεων (Εθνικό CERT) της Διεύθυνσης Κυβερνοχώρου της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.).
2. Εφόσον κριθεί αναγκαίο για την επίτευξη υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας, δύναται να καθορίζονται και έτερες CSIRTs, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 30.
3. Η CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας επιτελεί συντονιστικό ρόλο των CSIRTs, για την επίτευξη των σκοπών του παρόντος άρθρου. Οι CSIRTs συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 11, καλύπτουν τουλάχιστον τους τομείς και τους υποτομείς που αναφέρονται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ και είναι υπεύθυνες για τον χειρισμό περιστατικών. Οι CSIRTs επιλαμβάνονται συμβάντων που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών του οικείου τομέα, εφόσον ζητηθεί η συνδρομή τους από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, ιδίως σε περιπτώσεις σοβαρών, επειγόντων ή σημαντικού αριθμού συμβάντων που εξελίσσονται ταυτόχρονα. Για τα περιστατικά που αφορούν τις οντότητες της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 3, επιλαμβάνεται απευθείας η Ομάδα Αντιμετώπισης Ηλεκτρονικών Επιθέσεων (Εθνικό CERT) της Διεύθυνσης Κυβερνοχώρου της Ε.Υ.Π.. Οι CSIRTs υποχρεούνται να ενημερώνουν αμελλητί την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας για περιπτώσεις συμβάντων που διαπιστώνουν και αφορούν στην κυβερνοασφάλεια, καθώς και να την συνδράμουν αμελλητί στην εκτέλεση των καθηκόντων της σύμφωνα με την παρ. 1, εφόσον ζητηθεί από την ίδια.
4. Οι CSIRTs ανταλλάσσουν πληροφορίες με βασικές και σημαντικές οντότητες και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μέσω ασφαλών εργαλείων ανταλλαγής πληροφοριών. Η CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και οι άλλες CSIRTs, συνεργάζονται και, κατά περίπτωση, ανταλλάσσουν μέσω της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος με τομεακές ή διατομεακές κοινότητες βασικών και σημαντικών οντοτήτων. Επιπλέον, συμμετέχουν σε αξιολογήσεις από ομοτίμους που διοργανώνονται σύμφωνα με το άρθρο 19 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (L 333) και επιδιώκουν την αποτελεσματική, αποδοτική και ασφαλή συνεργασία τους στο πλαίσιο του δικτύου CSIRTs.
5. Οι CSIRTs μπορούν να συνάπτουν σχέσεις συνεργασίας με τις εθνικές ομάδες αντιμετώπισης περιστατικών ασφάλειας σε υπολογιστές τρίτης χώρας, ιδίως με την

ανταλλαγή πληροφοριών, χρησιμοποιώντας σχετικά πρωτόκολλα ανταλλαγής πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένου του πρωτοκόλλου φωτεινού σηματοδότη (traffic light protocol - TLP), καθώς και να ανταλλάσσουν σχετικές πληροφορίες με αυτές, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119). Επιπλέον, μπορούν να συνεργάζονται με εθνικές ομάδες αντιμετώπισης περιστατικών ασφάλειας σε υπολογιστές τρίτης χώρας ή με ισοδύναμους φορείς τρίτης χώρας, ιδίως με σκοπό την παροχή συνδρομής στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.

6. Για την αντιμετώπιση συμβάντων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, δύνανται να συστήνονται ειδικές ομάδες απόκρισης, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 30. Οι εν λόγω ομάδες απόκρισης αποτελούνται από εκπροσώπους της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, και εκπροσώπους είτε της αρμόδιας οργανικής μονάδας του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας για θέματα κυβερνοάμυνας, είτε της Διεύθυνσης Κυβερνοχώρου της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών είτε κατά περίπτωση των National Sectorial Focal Points (NSFP) της παρ. 6 του άρθρου 13. Καθήκοντα Συντονιστή ανατίθενται σε εκπρόσωπο της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας. Οι εκπρόσωποι των λοιπών υπηρεσιών υποδεικνύονται από τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα μετά από αίτημα του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας. Σε περίπτωση μη υπόδειξης εκπροσώπου εντός της ταχθείσας από τον Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας προθεσμίας, η απόφαση του Διοικητή περί σύστασης της ομάδας απόκρισης εκδίδεται χωρίς τη συμμετοχή εκπροσώπου της οικείας υπηρεσίας. Για κάθε συμβάν, κάθε ειδική ομάδα απόκρισης καταθέτει στην αρμόδια οργανική μονάδα της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας προκαταρτική αναφορά εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, πληρέστερη επικαιροποιημένη αναφορά εντός εβδομήντα δύο (72) ωρών, ή οποτεδήποτε ζητηθεί από την αρμόδια οργανική μονάδα της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, καθώς και αναλυτική αναφορά για το συμβάν και τη διαχείρισή του, εντός ενός (1) μηνός από την έκδοση της απόφασης σύστασης της ομάδας. Τα έξοδα των μελών της Ομάδας για την εκτέλεση του έργου που τους ανατίθεται βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας.

7. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αμελλητί, την ταυτότητα των CSIRTs της παρ. 1, των τυχόν άλλων CSIRTs που ορίζονται με την απόφαση της παρ. 8 του άρθρου 30, τα αντίστοιχα καθήκοντά τους σε σχέση με βασικές και σημαντικές οντότητες, την CSIRT στην οποία ανατίθενται συντονιστικά καθήκοντα σύμφωνα με το παρόν άρθρο, καθώς και τυχόν μεταγενέστερες αλλαγές.

Άρθρο 11

Απαιτήσεις, τεχνικές ικανότητες και καθήκοντα των ομάδων απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRTs)
(άρθρο 11 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Οι ομάδες απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRTs) συμμορφώνονται με τις ακόλουθες απαιτήσεις:

α) εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο διαθεσιμότητας των διαύλων επικοινωνίας τους, αποφεύγοντας μοναδικά σημεία αστοχίας και διαθέτουν εναλλακτικούς τρόπους για εισερχόμενη και εξερχόμενη επικοινωνία με τρίτους ανά πάσα στιγμή· προσδιορίζουν σαφώς τους διαύλους επικοινωνίας και τους γνωστοποιούν στα μέλη της περιοχής ευθύνης τους και στους συνεργαζόμενους εταίρους,

β) οι εγκαταστάσεις των CSIRTs και τα υποστηρικτικά πληροφοριακά συστήματα βρίσκονται σε ασφαλείς χώρους,

γ) οι CSIRTs είναι εφοδιασμένες με κατάλληλο σύστημα διαχείρισης και δρομολόγησης αιτημάτων, ιδίως προκειμένου να διευκολύνεται η αποτελεσματική και αποδοτική άσκηση καθηκόντων,

δ) οι CSIRTs διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα και την αξιοπιστία των δραστηριοτήτων τους,

ε) οι CSIRTs είναι επαρκώς στελεχωμένες, ώστε να διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών τους ανά πάσα στιγμή και διασφαλίζουν ότι το προσωπικό τους είναι κατάλληλα καταρτισμένο,

στ) οι CSIRTs είναι εξοπλισμένες με εφεδρικά συστήματα και εφεδρικό χώρο εργασίας για τη διασφάλιση της συνέχειας των υπηρεσιών τους.

Η CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, καθώς και οι λοιπές CSIRTs μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή δίκτυα συνεργασίας. Ιδίως η CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας δύναται να επικουρείται από τις λοιπές CSIRT για τη συμμετοχή της στα παραπάνω δίκτυα.

2. Οι CSIRTs είναι επιφορτισμένες με τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) παρακολούθηση και ανάλυση κυβερνοαπειλών, ευπαθειών και περιστατικών σε εθνικό επίπεδο, αποκλειστικά για τους τομείς και οργανισμούς αρμοδιότητάς τους και, κατόπιν αιτήματος, παροχή συνδρομής σε επηρεαζόμενες βασικές και σημαντικές οντότητες σχετικά με την παρακολούθηση των συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων τους σε πραγματικό χρόνο ή σχεδόν σε πραγματικό χρόνο,

β) παροχή έγκαιρων προειδοποιήσεων, ειδοποιήσεων, ανακοινώσεων και πληροφοριών σε εμπλεκόμενες βασικές και σημαντικές οντότητες, καθώς και σε αρμόδιες αρχές και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με κυβερνοαπειλές, ευπάθειες και περιστατικά, ει δυνατόν σε σχεδόν πραγματικό χρόνο,

γ) αντιμετώπιση περιστατικών και παροχή συνδρομής στις επηρεαζόμενες βασικές και σημαντικές οντότητες, κατά περίπτωση,

δ) συλλογή και ανάλυση εγκληματολογικών δεδομένων και δυναμική ανάλυση κινδύνων και περιστατικών και επίγνωση της κατάστασης σε θέματα κυβερνοασφάλειας,

ε) παροχή, κατόπιν αιτήματος βασικής ή σημαντικής οντότητας, προληπτικής σάρωσης των συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων της οικείας οντότητας για τον εντοπισμό ευπαθειών με δυνητικό σημαντικό αντίκτυπο,

στ) συμμετοχή, μετά από απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, στο δίκτυο CSIRTs του άρθρου 15 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (L 333) παροχή αμοιβαίας συνδρομής σύμφωνα με τις ικανότητες και τις αρμοδιότητές τους σε άλλα μέλη του δικτύου CSIRTs κατόπιν αιτήματός τους,

ζ) συμβολή στην ανάπτυξη ασφαλών εργαλείων ανταλλαγής πληροφοριών σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10.

Οι CSIRTs μπορούν να διενεργούν προληπτική μη παρεμβατική σάρωση των δημοσίως προσβάσιμων συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων βασικών και σημαντικών οντοτήτων, εφόσον δεν έχει αρνητικές συνέπειες για τη λειτουργία των υπηρεσιών των οντοτήτων. Η εν λόγω σάρωση διενεργείται για τον εντοπισμό ευπαθών ή επισφαλώς διαμορφωμένων συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων και για την ενημέρωση των οικείων οντοτήτων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, οι CSIRTs μπορούν να δίνουν προτεραιότητα σε συγκεκριμένα καθήκοντα στο πλαίσιο προσέγγισης βάσει κινδύνου.

3. Οι CSIRTs δύνανται να συνεργάζονται με ενδιαφερόμενα μέρη του ιδιωτικού τομέα, με σκοπό την επίτευξη των στόχων του παρόντος νόμου. Προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεργασία, οι CSIRTs προωθούν την υιοθέτηση και τη χρήση κοινών ή τυποποιημένων πρακτικών, συστημάτων ταξινόμησης και ταξινομιών σε σχέση με:

α) διαδικασίες διαχείρισης περιστατικών·

β) διαχείριση κρίσεων· και

γ) συντονισμένη γνωστοποίηση ευπαθειών σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 12.

Άρθρο 12

Συντονισμένη γνωστοποίηση ευπαθειών και ευρωπαϊκή βάση δεδομένων ευπαθειών (άρθρο 12 της Οδηγίας 2022/2555)

1. Στην CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας ανατίθεται ο συντονιστικός ρόλος για τους σκοπούς της συντονισμένης γνωστοποίησης ευπαθειών. Η ως άνω CSIRT ενεργεί ως αξιόπιστος διαμεσολαβητής, διευκολύνοντας, όπου απαιτείται, την επικοινωνία μεταξύ του φυσικού ή νομικού προσώπου που αναφέρει την ευπάθεια και του κατασκευαστή ή του παρόχου των δυνητικά ευπαθών προϊόντων ΤΠΕ ή υπηρεσιών ΤΠΕ, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών. Τα καθήκοντα της ανωτέρω CSIRT στην οποία έχει ανατεθεί συντονιστικός ρόλος περιλαμβάνουν:

α) τον προσδιορισμό των οικείων οντοτήτων και την επικοινωνία με αυτές,

β) την παροχή συνδρομής στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αναφέρουν ευπάθειες, και

γ) τη διαπραγμάτευση χρονοδιαγραμμάτων γνωστοποίησης και τη διαχείριση ευπαθειών που επηρεάζουν πλείονες οντότητες.

2. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα μπορούν να αναφέρουν, εφόσον το ζητήσουν, ανώνυμα ευπάθειες στην CSIRT της παρ. 1. Η εν λόγω CSIRT διασφαλίζει ότι εκτελούνται επιμελείς ενέργειες παρακολούθησης όσον αφορά την αναφερθείσα ευπάθεια και διασφαλίζει την ανωνυμία του φυσικού ή νομικού προσώπου που αναφέρει την τρωτότητα. Στις περιπτώσεις που μια αναφερόμενη ευπάθεια θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο σε οντότητες σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη, η CSIRT της παρ. 1 του άρθρου 10 συνεργάζεται, κατά περίπτωση, με άλλες CSIRTs στις οποίες έχει ανατεθεί συντονιστικός ρόλος στο πλαίσιο του δικτύου CSIRTs.

Άρθρο 13
Συνεργασία σε εθνικό επίπεδο
(άρθρο 13 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, ως αρμόδια αρχή, ενιαίο σημείο επαφής και ομάδα απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRT), καθώς και οι CSIRTs των παρ. 1 και 2 του άρθρου 10 συνεργάζονται μεταξύ τους για την τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.
2. Οι CSIRTs λαμβάνουν αναφορές σοβαρών περιστατικών σύμφωνα με το άρθρο 16, καθώς και περιστατικών κυβερνοαπειλών και παρ' ολίγον περιστατικών σύμφωνα με το άρθρο 22. Οι CSIRTs ενημερώνουν, αμελλητί, την CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας για κοινοποιήσεις περιστατικών κυβερνοαπειλών και παρ' ολίγον περιστατικών που υποβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.
3. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, οι CSIRTs και οι λοιπές αρμόδιες εθνικές αρχές ανταλλάσσουν συστηματικά πληροφορίες μεταξύ τους με στόχο την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων τους και ιδίως:

α) Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας κοινοποιεί σε κάθε αρμόδια CSIRT τα στοιχεία που υποβάλλονται σε αυτήν σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 4.

β) Κάθε αρμόδια CSIRT, η οποία επιλαμβάνεται περιστατικού, ενημερώνει, αμελλητί και όχι αργότερα από είκοσι τέσσερις (24) ώρες, τη CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και κοινοποιεί σχετική έκθεση, καθώς και κάθε άλλη αιτούμενη πληροφορία εντός εβδομήντα δύο (72) ωρών.

γ) Στην Επιτροπή Συντονισμού για θέματα Κυβερνοασφάλειας αποστέλλονται:

γα) τα στοιχεία που κοινοποιούνται σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 4, την παρ. 3 του άρθρου 9 και την παρ. 6 του άρθρου 16 του παρόντος και

γβ) τα αναγκαία στοιχεία και αναφορές σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας.

δ) Η Επιτροπή Συντονισμού για θέματα Κυβερνοασφάλειας στο πλαίσιο της εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων της, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας και οι φορείς που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 5002/2022 υποχρεούνται να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες, ιδίως αναφορικά με τη διαχείριση συμβάντος που ενέχει στρατηγικό κίνδυνο, σύμφωνα με την περ. α) του άρθρου 22 του ν. 5002/2022.

4. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων και των υποχρεώσεων της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας ως αρμόδιας αρχής, ενιαίου σημείου επαφής και CSIRT, καθώς και των άλλων CSIRTs, συνεργάζονται, με κατάλληλο και συστηματικό τρόπο, οι εν λόγω φορείς και οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, οι αρμόδιες εθνικές αρχές που ορίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 300/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2008, για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 2320/2002 (L 97) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2018, για τη θέσπιση κοινών κανόνων στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας και την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Αεροπορική Ασφάλεια, και για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 2111/2005, (ΕΚ) 1008/2008, (ΕΕ) 996/2010, (ΕΕ) 376/2014 και των Οδηγιών 2014/30/ΕΕ και

2014/53/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και για την κατάργηση των Κανονισμών (ΕΚ) 552/2004 και (ΕΚ) 216/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΟΚ) 3922/91 του Συμβουλίου (L 212), οι εποπτικοί φορείς που ορίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της Οδηγίας 1999/93/ΕΚ (L 257), οι αρμόδιες αρχές που ορίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 1060/2009, (ΕΕ) 648/2012, (ΕΕ) 600/2014, (ΕΕ) 909/2014 και (ΕΕ) 2016/1011 (L 333), οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές που ορίζονται σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (L 321), οι αρμόδιες αρχές που ορίζονται σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της Οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (L 333), καθώς και οι αρμόδιες αρχές που έχουν οριστεί σύμφωνα με άλλες τομεακές νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εντός της χώρας.

5. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, ως αρμόδια εθνική αρχή σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, και οι λοιπές αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557, συνεργάζονται και ανταλλάσσουν πληροφορίες σε τακτική βάση όσον αφορά τον προσδιορισμό των κρίσιμων οντοτήτων, τους κινδύνους, τις κυβερνοαπειλές και τα περιστατικά, καθώς και τους κινδύνους, τις απειλές και τα περιστατικά εκτός του κυβερνοχώρου, που επηρεάζουν βασικές οντότητες οι οποίες προσδιορίζονται ως κρίσιμες οντότητες σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557, και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων, απειλών και περιστατικών. Οι κατά τα ανωτέρω αρμόδιες αρχές και οι αρμόδιες αρχές που ορίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014, τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2554 και την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 ανταλλάσσουν σχετικές πληροφορίες σε τακτική βάση, μεταξύ άλλων όσον αφορά συναφή περιστατικά και κυβερνοαπειλές.

6. Είναι δυνατός ο ορισμός αρχών, φορέων, υπηρεσιών ή οργανικών μονάδων της δημόσιας διοίκησης με ρυθμιστικές και εποπτικές αρμοδιότητες σε επιμέρους τομείς των παραρτημάτων Ι και ΙΙ, ως τομεακών σημείων επαφής και συνεργασίας σε εθνικό επίπεδο με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας (National Sectorial Focal Points, NSFPs) σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 30. Οι NSFPs υποχρεούνται ιδίως να ενημερώνουν και να παρέχουν αμελλητί κάθε αναγκαία συνδρομή προς την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας για την αντιμετώπιση και τη διαχείριση περιστατικών κυβερνοασφάλειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

Άρθρο 14
Διακυβέρνηση
(άρθρο 20 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Τα όργανα διοίκησης των βασικών και σημαντικών οντοτήτων εγκρίνουν, εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας που λαμβάνουν οι εν λόγω οντότητες προκειμένου να συμμορφώνονται με το άρθρο 15, επιβλέπουν την εφαρμογή τους και είναι υπεύθυνα για την εκ μέρους των οντοτήτων παραβίαση των υποχρεώσεων του παρόντος άρθρου. Η παρούσα δεν θίγει τους ισχύοντες κανόνες περί ευθύνης στις οντότητες της δημόσιας διοίκησης, καθώς και την ευθύνη δημοσίων υπαλλήλων και αιρετών ή διορισμένων αξιωματούχων.

2. Τα μέλη των οργάνων διοίκησης των βασικών και σημαντικών οντοτήτων παρακολουθούν εκπαίδευση και διασφαλίζουν ότι οι βασικές και σημαντικές οντότητες παρέχουν όμοια κατάρτιση στους υπαλλήλους τους τουλάχιστον σε ετήσια βάση, προκειμένου να αποκτούν επαρκείς γνώσεις και δεξιότητες που τους επιτρέπουν να εντοπίζουν τους κινδύνους και να αξιολογούν τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και τον αντίκτυπό τους στις υπηρεσίες που παρέχει η οντότητα.

Άρθρο 15
Μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας
(άρθρα 21 και 24 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Οι βασικές και σημαντικές οντότητες λαμβάνουν κατάλληλα και αναλογικά τεχνικά, επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα για τη διαχείριση των κινδύνων όσον αφορά την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούν για τις δραστηριότητές τους ή για την παροχή των υπηρεσιών τους και για την πρόληψη ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των περιστατικών στους αποδέκτες των υπηρεσιών τους ή σε άλλες υπηρεσίες και οργανισμούς. Λαμβάνοντας υπόψη τα πλέον σύγχρονα και, κατά περίπτωση, σχετικά εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα, καθώς και το κόστος εφαρμογής, τα μέτρα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας των συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων ανάλογο προς τον εκάστοτε κίνδυνο. Κατά την αξιολόγηση της αναλογικότητας των εν λόγω μέτρων, λαμβάνονται υπόψη ο βαθμός έκθεσης της οντότητας σε κινδύνους, το μέγεθος της οντότητας, η πιθανότητα εμφάνισης περιστατικών και η σοβαρότητά τους, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεών τους.

2. Τα μέτρα της παρ. 1 βασίζονται σε ολιστική προσέγγιση του κινδύνου που αποσκοπεί στην προστασία των συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων και του φυσικού περιβάλλοντος των εν λόγω συστημάτων από περιστατικά, περιλαμβάνουν δε τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) πολιτικές και διαδικασίες για την ανάλυση κινδύνου και την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων,

β) διαχείριση περιστατικών,
γ) επιχειρησιακή συνέχεια, όπως διαχείριση αντιγράφων ασφαλείας και αποκατάσταση έπειτα από καταστροφή, καθώς και διαχείριση των κρίσεων,
δ) ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με την ασφάλεια πτυχών που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ κάθε οντότητας και των άμεσων προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών της,
ε) ασφάλεια στην απόκτηση, ανάπτυξη και συντήρηση συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων του χειρισμού και της γνωστοποίησης ευπαθειών,
στ) πολιτικές και διαδικασίες για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας,
ζ) βασικές πρακτικές κυβερνοϋγιεινής και κατάρτιση στην κυβερνοασφάλεια,
η) πολιτικές και διαδικασίες σχετικά με τη χρήση κρυπτογραφίας και, κατά περίπτωση, κρυπτογράφησης, σε συνεργασία με την εθνική αρχή CRYPTO, όπου απαιτείται,
θ) ασφάλεια ανθρώπινων πόρων, πολιτικές ελέγχου πρόσβασης και διαχείριση πάγιων στοιχείων,
ι) χρήση λύσεων πολυπαραγοντικής επαλήθευσης ταυτότητας ή συνεχούς επαλήθευσης ταυτότητας, ασφαλών φωνητικών επικοινωνιών, επικοινωνιών βίντεο και κειμένου και ασφαλών συστημάτων επικοινωνιών έκτακτης ανάγκης εντός της οντότητας, κατά περίπτωση.

3. Εφόσον τα μέτρα της περ. δ) της παρ. 2 κριθούν, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 15 του άρθρου 30, ως κατάλληλα, οι οντότητες λαμβάνουν υπόψη τις ευπάθειες που χαρακτηρίζουν κάθε άμεσο προμηθευτή και πάροχο υπηρεσιών, τη συνολική ποιότητα των προϊόντων και των πρακτικών κυβερνοασφάλειας των προμηθευτών και των παρόχων υπηρεσιών τους, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλών διαδικασιών ανάπτυξής τους, καθώς και τα αποτελέσματα των συντονισμένων εκτιμήσεων κινδύνου των κρίσιμων αλυσίδων εφοδιασμού που διενεργούνται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 22 της Οδηγίας 2022/2555.

4. Κάθε οντότητα που διαπιστώνει ότι δεν συμμορφώνεται με τα μέτρα που προβλέπονται στην παρ. 2 λαμβάνει, αμελλητί, όλα τα αναγκαία, κατάλληλα και αναλογικά διορθωτικά μέτρα.

5. Οι βασικές και οι σημαντικές οντότητες:
α) Ορίζουν ένα αρμόδιο στέλεχός τους, ανάλογων προσόντων και εμπειρογνωμοσύνης, ως Υπεύθυνο Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.), ο οποίος αναλαμβάνει:
αα) τη διαχείριση πάσης φύσεως επικοινωνιών και επαφών με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας,
ββ) την επιμέλεια και τον εσωτερικό συντονισμό για τη συμμόρφωση της οικείας οντότητας με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, καθώς και τις απαιτήσεις αναφοράς περιστατικών σύμφωνα με το άρθρο 16.
Στον Υ.Α.Σ.Π.Ε. παρέχονται από την οικεία οντότητα οι αναγκαίοι πόροι για την εκτέλεση των καθηκόντων του. Τα καθήκοντα του Υ.Α.Σ.Π.Ε. είναι ασυμβίβαστα με αυτά του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (Υ.Π.Δ.) του άρθρου 37 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119) και των άρθρων 7 και 8 του ν. 4624/2019 (Α΄ 137). Ο Υ.Α.Σ.Π.Ε. διαθέτει κατάλληλο επίπεδο αυτονομίας στη λήψη αποφάσεων, τη δυνατότητα εφαρμογής τους από τις επιμέρους οργανικές μονάδες της οντότητας, την ενημέρωση των οργάνων διοίκησης, τον συντονισμό της διαχείρισης περιστατικών ασφαλείας, καθώς και των διαδικασιών εφαρμογής των σχεδίων επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης από καταστροφή. Για τους φορείς της κεντρικής κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), εφαρμόζονται τα άρθρα 18 και 19 του ν. 4961/2022 (Α΄ 146), σχετικά με τον ορισμό, τα προσόντα και τα καθήκοντα του Υ.Α.Σ.Π.Ε..

β) Τηρούν ενιαία πολιτική κυβερνοασφάλειας, σύμφωνα με το προτυποποιημένο υπόδειγμα της παρ. 14 του άρθρου 30, στην οποία συμπεριλαμβάνεται το σύνολο των επιμέρους μέτρων, πολιτικών και διαδικασιών της παρ. 2 του παρόντος. Σε περίπτωση τήρησης από τον φορέα επιμέρους καταγεγραμμένων πολιτικών και διαδικασιών, που αφορούν κατ' ελάχιστο τα μέτρα συμμόρφωσης της παρ. 2 του παρόντος, η ενιαία πολιτική κυβερνοασφάλειας παραπέμπει για τις επιμέρους λεπτομέρειες στις πολιτικές και διαδικασίες αυτές. Η ενιαία πολιτική κυβερνοασφάλειας υποβάλλεται προς έγκριση αναφορικά με την πληρότητά της από τις βασικές οντότητες στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, τουλάχιστον ετησίως. Η υποβολή της ενιαίας πολιτικής κυβερνοασφάλειας από τις σημαντικές οντότητες δύναται να είναι υποχρεωτική με απόφαση της περ. α΄ της παρ. 15 του άρθρου 30. Προϋπόθεση εξέτασης της ενιαίας πολιτικής αποτελεί η καταβολή του παραβόλου εποπτείας της παρ. 1 του άρθρου 23.

γ) Τηρούν συνολική καταγραφή των υλικών και άυλων πληροφοριακών και επικοινωνιακών αγαθών, τα οποία ιεραρχούνται βάσει της κρισιμότητάς τους.

6. Προκειμένου να αποδειχθεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των παρ. 1 και 2, δύναται να απαιτηθεί από βασικές και σημαντικές οντότητες να χρησιμοποιούν συγκεκριμένα προϊόντα Τ.Π.Ε., υπηρεσίες Τ.Π.Ε. και διαδικασίες Τ.Π.Ε., που αναπτύσσονται από τη βασική ή σημαντική οντότητα ή παρέχονται από τρίτους και πιστοποιούνται στο πλαίσιο ευρωπαϊκών συστημάτων πιστοποίησης κυβερνοασφάλειας που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 49 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/881 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τον ENISA («Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια») και με την πιστοποίηση της κυβερνοασφάλειας στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) 526/2013 (πράξη για την κυβερνοασφάλεια, L 151). Επίσης, δύνανται να προβλέπονται μέτρα ενθάρρυνσης των βασικών και σημαντικών οντοτήτων να χρησιμοποιούν εγκεκριμένες υπηρεσίες εμπιστοσύνης.

Άρθρο 16
Υποχρεώσεις αναφοράς περιστατικών
(άρθρο 23 της Οδηγίας 2022/2555)

1. Οι βασικές και σημαντικές οντότητες κοινοποιούν, αμελλητί, στην ομάδα απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRT) της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας κάθε περιστατικό που έχει σημαντικό αντίκτυπο στην παροχή των υπηρεσιών τους, σύμφωνα με την παρ. 3 (σημαντικό περιστατικό). Οι οντότητες της περ. στ)

της παρ. 2 του άρθρου 3 κοινοποιούν τα περιστατικά του παρόντος άρθρου στην CSIRT της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών με ταυτόχρονη ενημέρωση της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας. Κατά περίπτωση, οι οικείες οντότητες κοινοποιούν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στους αποδέκτες των υπηρεσιών τους σημαντικά περιστατικά που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών. Οι εν λόγω οντότητες αναφέρουν, μεταξύ άλλων, κάθε πληροφορία που επιτρέπει στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας να προσδιορίσει διασυνοριακές επιπτώσεις του περιστατικού. Η απλή πράξη κοινοποίησης δεν συνεπάγεται ευθύνη της κοινοποιούσας οντότητας. Σε περίπτωση διασυνοριακού ή διατομεακού σημαντικού περιστατικού, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας παρέχει, αμελλητί, στα ενιαία σημεία επαφής της παρ. 8 τις σχετικές πληροφορίες που της κοινοποιούνται σύμφωνα με την παρ. 4.

2. Οι βασικές και σημαντικές οντότητες κοινοποιούν, αμελλητί, στους κατά περίπτωση αποδέκτες των υπηρεσιών τους, που ενδέχεται να επηρεαστούν από σημαντική κυβερνοαπειλή, μέτρα ή διορθωτικές ενέργειες που μπορούν αυτοί να λάβουν για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης απειλής. Οι οντότητες ενημερώνουν, επίσης, τους εν λόγω αποδέκτες για τη σημαντική κυβερνοαπειλή.

3. Ένα περιστατικό θεωρείται σημαντικό αν:

α) έχει προκαλέσει ή μπορεί να προκαλέσει σοβαρή λειτουργική διατάραξη των υπηρεσιών ή οικονομική ζημία για την οικεία οντότητα,

β) έχει επηρεάσει ή μπορεί να επηρεάσει άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα προκαλώντας σημαντική υλική ή μη υλική ζημία.

4. Για την κοινοποίηση της παρ. 1, οι οικείες οντότητες υποβάλλουν στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας:

α) χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από τη στιγμή που αντιλήφθηκαν το σημαντικό περιστατικό, προειδοποίηση, η οποία, κατά περίπτωση, αναφέρει αν υπάρχει υποψία ότι το σημαντικό περιστατικό προκλήθηκε από παράνομες ή κακόβουλες ενέργειες ή θα μπορούσε να έχει διασυνοριακό αντίκτυπο,

β) χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός εβδομήντα δύο (72) ωρών από τη στιγμή που αντιλήφθηκαν το σημαντικό περιστατικό, κοινοποίηση περιστατικού, η οποία, κατά περίπτωση, επικαιροποιεί τις πληροφορίες που αναφέρονται στην περ. α) και, επιπλέον, περιλαμβάνει μια αρχική αξιολόγηση του σημαντικού περιστατικού, μεταξύ άλλων της σοβαρότητας και των επιπτώσεών του, καθώς και, εφόσον υπάρχουν, τις ενδείξεις της παραβίασης,

γ) κατόπιν αιτήματος της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, ενδιάμεση έκθεση σχετικά με τις σχετικές επικαιροποιήσεις της κατάστασης,

δ) τελική έκθεση το αργότερο εντός ενός (1) μηνός μετά από την υποβολή της κοινοποίησης περιστατικού σύμφωνα με την περ. β), η οποία περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

δα) λεπτομερή περιγραφή του περιστατικού, μεταξύ άλλων της σοβαρότητας και των επιπτώσεών του, δβ) το είδος της απειλής ή τη βασική αιτία που ενδεχομένως προκάλεσε το περιστατικό, δγ) εφαρμοζόμενα και εν εξελίξει μέτρα μετριασμού, δδ) κατά περίπτωση, τον διασυνοριακό αντίκτυπο του περιστατικού,

ε) σε περίπτωση εν εξελίξει περιστατικού κατά τον χρόνο υποβολής της τελικής έκθεσης που αναφέρεται στην περ. δ), οι οικείες οντότητες υποβάλλουν έκθεση προόδου τη δεδομένη στιγμή και τελική έκθεση εντός ενός (1) μηνός από τον εκ μέρους τους χειρισμό του σημαντικού περιστατικού.

Κατά παρέκκλιση της περ. β), ο πάροχος υπηρεσιών εμπιστοσύνης ενημερώνει την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας αναφορικά με σημαντικά περιστατικά που επηρεάζουν την παροχή των υπηρεσιών εμπιστοσύνης του, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από τη στιγμή που έλαβε γνώση του σημαντικού περιστατικού.

5. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας παρέχει στην κοινοποιούσα οντότητα, αμελλητί και ει δυνατόν εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από τη λήψη της έγκαιρης προειδοποίησης που αναφέρεται στην περ. α) της παρ. 4, απάντηση που συμπεριλαμβάνει αρχική αντίδραση σχετικά με το σημαντικό περιστατικό και, κατόπιν αιτήματος της οντότητας, καθοδήγηση ή επιχειρησιακές συμβουλές σχετικά με την εφαρμογή πιθανών μέτρων μετριασμού. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας παρέχει πρόσθετη τεχνική υποστήριξη, εφόσον το ζητήσει η οικεία οντότητα. Όταν υπάρχουν υπόνοιες ότι το σημαντικό περιστατικό είναι ποινικού χαρακτήρα, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας παρέχει, επίσης, καθοδήγηση σχετικά με την αναφορά του σημαντικού περιστατικού στις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές ή στην αρμόδια Διεύθυνση της Ελληνικής Αστυνομίας.

6. Κατά περίπτωση, και ιδίως όταν το σημαντικό περιστατικό αφορά και άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας ενημερώνει, αμελλητί, τα άλλα επηρεαζόμενα κράτη μέλη και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA) σχετικά με το σημαντικό περιστατικό. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν το είδος των πληροφοριών που λαμβάνονται σύμφωνα με την παρ. 4. Στο πλαίσιο αυτό, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας διαφυλάσσει, σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο, την ασφάλεια και τα εμπορικά συμφέροντα της οντότητας, καθώς και την εμπιστευτικότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

7. Όταν η ευαισθητοποίηση του κοινού είναι αναγκαία για την πρόληψη σημαντικού περιστατικού ή για την αντιμετώπιση σημαντικού εν εξελίξει περιστατικού, ή όταν η γνωστοποίηση του σημαντικού περιστατικού είναι προς το δημόσιο συμφέρον, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας δύναται, κατόπιν διαβούλευσης με την οικεία οντότητα, να ενημερώσει το κοινό σχετικά με το σημαντικό περιστατικό ή να απαιτήσει από την οντότητα να ενημερώσει το κοινό εντός ορισμένης προθεσμίας.

8. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας διαβιβάζει τις κοινοποιήσεις που λαμβάνει σύμφωνα με την παρ. 1 στα ενιαία σημεία επαφής τυχόν άλλων επηρεαζόμενων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

9. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ως ενιαίο σημείο επαφής υποβάλλει στον ENISA, ανά τρεις (3) μήνες, συνοπτική έκθεση, η οποία περιλαμβάνει ανωνυμοποιημένα και συγκεντρωτικά δεδομένα σχετικά με σημαντικά περιστατικά, περιστατικά, κυβερνοαπειλές και παρ' ολίγον περιστατικά που κοινοποιούνται σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος και το άρθρο 22.

10. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας παρέχει στις αρμόδιες αρχές, που ορίζονται σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της Οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (L 333), πληροφορίες σχετικά με σημαντικά περιστατικά, περιστατικά, κυβερνοαπειλές και παρ' ολίγον περιστατικά που κοινοποιούνται σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος και το άρθρο 22 από οντότητες που προσδιορίζονται ως κρίσιμες οντότητες σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557.

Άρθρο 17
Τυποποίηση
(άρθρο 25 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

Για την αποτελεσματική εφαρμογή των παρ. 1 και 2 του άρθρου 15, μπορεί να προβλέπεται, με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και αφού ληφθούν υπόψη οι τυχόν κατευθύνσεις που εκδίδει ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA), χωρίς να επιβάλλεται ούτε να ευνοείται η χρήση συγκεκριμένου είδους τεχνολογίας, η θέσπιση μέτρων ενθάρρυνσης της χρήσης ευρωπαϊκών και διεθνώς αποδεκτών προτύπων και τεχνικών προδιαγραφών σχετικών με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ

Άρθρο 18
Δικαιοδοσία και εδαφικότητα
(άρθρο 26 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες ή παρέχουν υπηρεσίες ή ασκούν δραστηριότητα στη χώρα και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους θεωρούνται ότι υπόκεινται στη δικαιοδοσία της, εκτός αν πρόκειται για:
α) παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή παρόχους διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίοι θεωρείται ότι εμπίπτουν στη δικαιοδοσία άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο παρέχουν τις υπηρεσίες τους,
β) παρόχους υπηρεσιών Domain Name System (DNS), μητρώα ονομάτων top-level domain (TLD), οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, παρόχους υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, παρόχους υπηρεσιών κέντρων δεδομένων, παρόχους δικτύων διανομής περιεχομένου, παρόχους διαχειριζομένων υπηρεσιών, παρόχους διαχειριζομένων υπηρεσιών ασφάλειας, καθώς και παρόχους επιγραμμικών / διαδικτυακών αγορών, επιγραμμικών / διαδικτυακών μηχανών αναζήτησης ή πλατφορμών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης, που θεωρείται ότι εμπίπτουν στη δικαιοδοσία άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο έχουν την κύρια εγκατάστασή τους σύμφωνα με την παρ. 2,
γ) οντότητες δημόσιας διοίκησης, που θεωρείται ότι υπάγονται στη δικαιοδοσία άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης που τις έχει συστήσει.
2. Για την εφαρμογή του παρόντος μέρους, οντότητα που αναφέρεται στην περ. β) της παρ. 1 θεωρείται ότι έχει την κύρια εγκατάστασή της στην ημεδαπή εφόσον σε αυτήν λαμβάνονται κυρίως οι αποφάσεις που σχετίζονται με τα μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. Αν δεν μπορεί να προσδιοριστεί το κράτος μέλος σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, η κύρια εγκατάσταση θεωρείται ότι βρίσκεται στην ημεδαπή εφόσον σε αυτήν διεξάγονται οι επιχειρήσεις κυβερνοασφάλειας. Αν δεν μπορεί να προσδιοριστεί το κράτος μέλος σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, η κύρια εγκατάσταση

θεωρείται ότι βρίσκεται στην ημεδαπή εφόσον η οικεία οντότητα έχει στην Ελλάδα την εγκατάσταση με τον μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Αν μια οντότητα που αναφέρεται στην περ. β) της παρ. 1 δεν είναι εγκατεστημένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά προσφέρει υπηρεσίες εντός αυτής, ορίζει υποχρεωτικώς εκπρόσωπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μια τέτοια οντότητα θεωρείται ότι υπόκειται στη δικαιοδοσία της Ελλάδας εφόσον ο εκπρόσωπος είναι εγκατεστημένος σε αυτήν. Ελλείψει εκπροσώπου, σύμφωνα με την παρούσα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οντότητα που παρέχει υπηρεσίες στην Ελλάδα υπέχει ευθύνη για παραβίαση των υποχρεώσεων του παρόντος μέρους.

4. Ο ορισμός εκπροσώπου από οντότητα που αναφέρεται στην περ. β) της παρ. 1 δεν θίγει τις νομικές ενέργειες που μπορούν να αναληφθούν κατά της ίδιας της οντότητας.

5. Αν υποβληθεί στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας αίτημα αμοιβαίας συνδρομής σε σχέση με οντότητα που αναφέρεται στην παρ. 1, οι αρμόδιες σύμφωνα με το παρόν Μέρος αρχές, λαμβάνουν, εντός των ορίων του εν λόγω αιτήματος, κατάλληλα μέτρα εποπτείας και επιβολής σε σχέση με την οικεία οντότητα, η οποία παρέχει υπηρεσίες ή διαθέτει το σύστημα δικτύου και πληροφοριών στην ελληνική επικράτεια.

Άρθρο 19
Μητρώο οντοτήτων
(άρθρο 27 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών Domain Name System (DNS), τα μητρώα ονομάτων top-level domain (TLD), οι οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, οι πάροχοι υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, οι πάροχοι υπηρεσιών κέντρων δεδομένων, οι πάροχοι δικτύων διανομής περιεχομένου, οι πάροχοι διαχειριζομένων υπηρεσιών, οι πάροχοι διαχειριζομένων υπηρεσιών ασφάλειας, καθώς και οι πάροχοι επιγραμμικών αγορών, επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης ή πλατφορμών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης, υποβάλλουν υποχρεωτικώς στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, το αργότερο έως τις 17 Ιανουαρίου 2025, τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) την επωνυμία της οντότητας,

β) τον σχετικό τομέα, υποτομέα και τύπο οντότητας που αναφέρεται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ, κατά περίπτωση,

γ) τη διεύθυνση της κύριας εγκατάστασης της οντότητας και των άλλων νόμιμων εγκαταστάσεών της στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή, αν δεν είναι εγκατεστημένη σε αυτή, τη διεύθυνση του εκπροσώπου της, ο οποίος έχει οριστεί σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 18,

δ) επικαιροποιημένα στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και των αριθμών τηλεφώνου της οντότητας και, κατά περίπτωση, του εκπροσώπου της, ο οποίος έχει οριστεί σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 18,

ε) τα κράτη μέλη στα οποία η οντότητα παρέχει υπηρεσίες και

στ) το εύρος Internet Protocol (IP) της οντότητας.

2. Οι οντότητες που αναφέρονται στην παρ. 1 κοινοποιούν στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, αμελλητί και, σε κάθε περίπτωση, εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία επέλευσης της μεταβολής, μεταβολές στις πληροφορίες που υπέβαλαν.

3. Με την παραλαβή των πληροφοριών που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2, εκτός από τις πληροφορίες που αναφέρονται στην περ. στ) της παρ. 1, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας τις διαβιβάζει στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA).

Άρθρο 20
Βάση δεδομένων καταχώρισης ονομάτων τομέα
(άρθρο 28 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Για την ασφάλεια, τη σταθερότητα και την ανθεκτικότητα του Domain Name System (DNS), τα μητρώα ονομάτων top-level domain (TLD) και οι οντότητες, που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, συλλέγουν και διατηρούν ακριβή και πλήρη δεδομένα καταχώρισης ονομάτων τομέα σε ειδική βάση δεδομένων με τη δέουσα επιμέλεια σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119) Γ.Κ.Π.Δ. και τον ν. 4624/2019 (Α΄ 137).
2. Για τους σκοπούς της παρ. 1, η βάση δεδομένων καταχώρισης ονομάτων τομέα περιέχει τις αναγκαίες πληροφορίες για την ταυτοποίηση και την επικοινωνία με τους κατόχους των ονομάτων τομέα και τα σημεία επαφής που διαχειρίζονται τα ονόματα τομέα στο πλαίσιο των TLD. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν:
α) το όνομα τομέα,
β) την ημερομηνία καταχώρισης,
γ) το όνομα, την ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας και τον αριθμό τηλεφώνου του καταχωρίζοντος,
δ) τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου επικοινωνίας και τον αριθμό τηλεφώνου του σημείου επαφής που διαχειρίζεται το όνομα τομέα, σε περίπτωση που διαφέρουν από εκείνα του καταχωρίζοντος.
3. Τα μητρώα ονομάτων TLD και οι οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα διαθέτουν πολιτικές και διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών επαλήθευσης, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι βάσεις δεδομένων που αναφέρονται στην παρ. 1 περιλαμβάνουν ακριβείς και πλήρεις πληροφορίες.
4. Τα μητρώα ονομάτων TLD και οι οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα δημοσιοποιούν, αμελλητί και μετά από την καταχώριση ονόματος τομέα, τα δεδομένα καταχώρισης ονομάτων τομέα που δεν είναι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
5. Τα μητρώα ονομάτων TLD και οι οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα παρέχουν πρόσβαση σε συγκεκριμένα δεδομένα καταχώρισης ονομάτων τομέα κατόπιν νόμιμων και δεόντως αιτιολογημένων αιτημάτων από νομίμως αιτούντες πρόσβαση, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119) Γ.Κ.Π.Δ. και τον ν. 4624/2019 (Α΄ 137). Τα μητρώα ονομάτων TLD και οι οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα οφείλουν να

απαντούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός εβδομήντα δύο (72) ωρών από την παραλαβή τυχόν αιτημάτων πρόσβασης. Επιπλέον, δημοσιοποιούν τις πολιτικές και τις διαδικασίες γνωστοποίησης των εν λόγω δεδομένων.

6. Η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν δεν πρέπει να οδηγεί σε επικάλυψη της συλλογής δεδομένων καταχώρισης ονομάτων τομέα. Για τον σκοπό αυτόν, τα μητρώα ονομάτων TLD και οι οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα συνεργάζονται μεταξύ τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Άρθρο 21
Ρυθμίσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της κυβερνοασφάλειας (άρθρο 29 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Οι οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους και, κατά περίπτωση, άλλες οντότητες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, ανταλλάσσουν μεταξύ τους, σε εθελοντική βάση, πληροφορίες σχετικές με την κυβερνοασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που αφορούν κυβερνοαπειλές, παρ΄ ολίγον περιστατικά, ευπάθειες, τεχνικές και διαδικασίες, ενδείξεις της παραβίασης, κακόβουλες τακτικές, πληροφορίες που αφορούν συγκεκριμένους παράγοντες απειλής, προειδοποιήσεις για την κυβερνοασφάλεια και συστάσεις σχετικά με την παραμετροποίηση εργαλείων κυβερνοασφάλειας για τον εντοπισμό κυβερνοεπιθέσεων, στον βαθμό που η εν λόγω ανταλλαγή πληροφοριών:

α) αποσκοπεί στην πρόληψη, τον εντοπισμό, την αντιμετώπιση ή την ανάκαμψη από περιστατικά ή στον μετριασμό των επιπτώσεών τους,

β) ενισχύει το επίπεδο της κυβερνοασφάλειας, ιδίως μέσω της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις κυβερνοαπειλές, του περιορισμού ή της παρεμπόδισης της ικανότητας διάδοσης των εν λόγω απειλών, της στήριξης μιας σειράς αμυντικών ικανοτήτων, της αποκατάστασης και της γνωστοποίησης ευπαθειών, της ανίχνευσης απειλών, των τεχνικών περιορισμού και πρόληψης, των στρατηγικών μετριασμού ή των σταδίων αντίδρασης και ανάκαμψης ή της προώθησης της συνεργατικής έρευνας για τις κυβερνοαπειλές μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

2. Η ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται στο πλαίσιο κοινοτήτων βασικών και σημαντικών οντοτήτων και, κατά περίπτωση, των προμηθευτών ή των παρόχων υπηρεσιών τους. Η εν λόγω ανταλλαγή πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη τον δυνητικά ευαίσθητο χαρακτήρα των ανταλλασσόμενων πληροφοριών.

3. Οι βασικές και σημαντικές οντότητες γνωστοποιούν στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, αμελλητί, τη συμμετοχή τους στο πλαίσιο ανταλλαγής πληροφοριών της παρ. 2, καθώς και την απόσυρση της συμμετοχής τους, μόλις αυτή πραγματοποιηθεί.

Άρθρο 22
Εθελούσια κοινοποίηση των σχετικών πληροφοριών
(άρθρο 30 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Πέραν της υποχρέωσης κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 16, οι κοινοποιήσεις μπορούν να υποβάλλονται στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας σε εθελοντική βάση, από:

α) βασικές και σημαντικές οντότητες όσον αφορά περιστατικά, κυβερνοαπειλές και παρ' ολίγον περιστατικά,

β) οντότητες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στην περ. α), ανεξαρτήτως του αν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, όσον αφορά σημαντικά περιστατικά, κυβερνοαπειλές και παρ' ολίγον περιστατικά.

2. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας επεξεργάζεται τις κοινοποιήσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 16, δίνοντας προτεραιότητα στην επεξεργασία των υποχρεωτικών έναντι των εθελούσιων κοινοποιήσεων. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα και την κατάλληλη προστασία των πληροφοριών που παρέχονται από την αναφέρουσα οντότητα. Με την επιφύλαξη της πρόληψης, της διερεύνησης, της διακρίβωσης και της δίωξης ποινικών αδικημάτων, η εθελούσια αναφορά δεν συνεπάγεται την επιβολή πρόσθετων υποχρεώσεων στην κοινοποιούσα οντότητα, τις οποίες δεν θα υπείχε αν δεν είχε υποβάλει την κοινοποίηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 23
Γενικές πτυχές που αφορούν την εποπτεία και την επιβολή
(άρθρα 8, 9, 10, 11 και 31 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ορίζεται ως αρμόδια αρχή εποπτείας και ελέγχου για τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος μέρους και ασκεί εποπτεία και έλεγχο σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 25.

Στις οντότητες που υπάγονται στην εποπτεία της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, επιβάλλονται αναλογικό παράβολο εποπτείας και αναλογικό τέλος ελέγχου, με βάση ιδίως το μέγεθος της οντότητας και την πολυπλοκότητα του ελέγχου που καθορίζονται με την κοινή απόφαση της παρ. 20 του άρθρου 30.

Η ανάθεση καθηκόντων ελέγχου και επιθεώρησης και ο ορισμός πιστοποιημένων τεχνικών εμπειρογνωμόνων (Subject Matter Experts, SMEs) γίνεται σύμφωνα με την παρ. 21 του άρθρου 30. Ειδικά η εποπτεία των οντοτήτων της παρ. 2 του άρθρου 3 ασκείται αποκλειστικά από τους επιθεωρητές της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και από πιστοποιημένους από αυτήν επιθεωρητές της δημόσιας διοίκησης, οι οποίοι κατά περίπτωση μπορούν να επικουρούνται από πιστοποιημένο από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας SME σύμφωνα με τον Κανονισμό Ελέγχου και Εποπτείας της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας. Σε περίπτωση ορισμού και άσκησης εποπτικών αρμοδιοτήτων από National Sectorial Focal Points (NSFP) σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 30, καθήκοντα εποπτείας και ελέγχου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ασκούνται από τους επιθεωρητές της Εθνικής

Αρχής Κυβερνοασφάλειας και τους πιστοποιημένους από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας επιθεωρητές των National Sectorial Focal Points (NSFP). Τα όργανα που μετέχουν στην ελεγκτική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιημένων επιθεωρητών και των πιστοποιημένων τεχνικών εμπειρογνωμόνων, λαμβάνουν αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 20 του άρθρου 30.

2. Τα έσοδα από τις χρηματικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε βάρος φυσικών ή νομικών προσώπων σύμφωνα με το παρόν Μέρος, καθώς και από το παράβολο εποπτείας και το τέλος ελέγχου της παρ. 1, αποτελούν πόρους της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και διατίθενται αποκλειστικά για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών της και για την εξυπηρέτηση των σκοπών της λειτουργίας της.

3. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας συνεργάζεται με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στην αντιμετώπιση περιστατικών που οδηγούν σε παραβιάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας και των καθηκόντων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119).

4. Σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του παρόντος Μέρους επιβάλλονται κατά περίπτωση τα πρόστιμα που προβλέπονται στα άρθρα 26 και 30.

5. Τα όργανα της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας απολαμβάνουν έναντι των εποπτευόμενων φορέων δημόσιας διοίκησης, λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους εποπτείας και ελέγχου που προβλέπονται στο παρόν άρθρο και στα άρθρα 24 έως 27 και 30.

6. Προς εκπλήρωση των καθηκόντων της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, που προβλέπονται στον παρόντα, οι εντεταλμένοι υπάλληλοί της διαθέτουν ελεγκτικές αρμοδιότητες και έχουν την εξουσία ιδίως:

α. να επισκέπτονται, στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους και για την εκπλήρωση του έργου τους, με ή χωρίς προειδοποίηση τις οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος,

β. να ελέγχουν και να συλλέγουν πληροφορίες και δεδομένα κινητών τερματικών, φορητών συσκευών, των εξυπηρετητών τους και το υπολογιστικό νέφος, σε συνεργασία με τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές, που βρίσκονται μέσα ή έξω από τις κτιριακές εγκαταστάσεις των ελεγχόμενων οντοτήτων αυτών,

γ. να ενεργούν έρευνες στα γραφεία και τους λοιπούς χώρους των οντοτήτων,

δ. να προβαίνουν σε κατασχέσεις, να λαμβάνουν ή να αποκτούν υπό οποιαδήποτε μορφή αντίγραφο ή απόσπασμα των βιβλίων, εγγράφων, καθώς και ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων, τα οποία αφορούν σε επαγγελματικές πληροφορίες και, όταν το κρίνουν σκόπιμο, να συνεχίζουν την έρευνα πληροφοριών και να επιλέγουν αντίγραφα ή αποσπάσματα στους χώρους της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας ή σε άλλους καθορισμένους χώρους,

ε. να σφραγίζουν οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο, ηλεκτρονικά ή μη βιβλία ή έγγραφα, κατά την περίοδο που διενεργείται ο έλεγχος και στο μέτρο των αναγκών αυτού.

Άρθρο 24
Μέτρα εποπτείας και επιβολής σε σχέση με βασικές οντότητες
(άρθρο 32 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Τα μέτρα εποπτείας ή επιβολής που επιβάλλονται σε βασικές οντότητες σε σχέση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν Μέρος επιβάλλεται να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις κάθε μεμονωμένης περίπτωσης.
2. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, κατά την άσκηση των εποπτικών της καθηκόντων σε σχέση με βασικές οντότητες, έχει την αρμοδιότητα να υποβάλλει τις εν λόγω οντότητες σε διαδικασίες που αφορούν:

α) επιτόπιες επιθεωρήσεις και εποπτεία εκτός των εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων δειγματοληπτικών ελέγχων, που διεξάγονται από τους επιθεωρητές της παρ. 1 του άρθρου 23,

β) τακτικούς και στοχευμένους ελέγχους ασφάλειας που διενεργούνται από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας,

γ) έκτακτους ειδικούς ελέγχους, μεταξύ άλλων, όταν αυτό δικαιολογείται λόγω σημαντικού περιστατικού ή παραβίασης του παρόντος νόμου από τη βασική οντότητα ή όταν έχει υποβληθεί σχετικώς καταγγελία ή υπάρχουν πληροφορίες ή αποχρώσες ενδείξεις για την ύπαρξη τέτοιου περιστατικού ή παραβίασης,

δ) σαρώσεις ασφαλείας βάσει αντικειμενικών, αμερόληπτων, δίκαιων και διαφανών κριτηρίων αξιολόγησης του κινδύνου, όπου απαιτείται με τη συνεργασία της οικείας οντότητας,

ε) αιτήματα παροχής αναγκαίων πληροφοριών για την εκ των υστέρων αξιολόγηση των μέτρων διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας που λαμβάνει η οικεία οντότητα, συμπεριλαμβανομένων τεκμηριωμένων πολιτικών κυβερνοασφάλειας, καθώς και της συμμόρφωσης με την υποχρέωση διαβίβασης πληροφοριών στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας,

στ) αιτήματα πρόσβασης σε δεδομένα, έγγραφα και πληροφορίες που απαιτούνται για την εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων της,

ζ) αιτήματα για αποδεικτικά στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή των πολιτικών κυβερνοασφάλειας, όπως τα αποτελέσματα των ελέγχων ασφάλειας που διενεργούνται από εξουσιοδοτημένο επιθεωρητή της παρ. 1 του άρθρου 23 και τα αντίστοιχα υποκείμενα αποδεικτικά στοιχεία.

Οι στοχευμένοι έλεγχοι ασφάλειας της περ. β) βασίζονται σε εκτιμήσεις κινδύνου, που διενεργούνται από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ή την ελεγχόμενη οντότητα, ή σε άλλες σχετικές με κινδύνους διαθέσιμες πληροφορίες.

Τα αποτελέσματα κάθε στοχευμένου ελέγχου ασφάλειας τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας Διεύθυνσης της Εθνικής Αρχής Κυβερνοσφάλειας.

3. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των περ. ε), στ) και ζ) της παρ. 2, δηλώνει τον σκοπό του αιτήματος και προσδιορίζει τις ζητούμενες πληροφορίες.
4. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, κατά την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της σε σχέση με βασικές οντότητες, έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) εκδίδει προειδοποιήσεις ή συστάσεις σχετικά με παραβιάσεις του παρόντος μέρους από τις οικείες οντότητες,

β) εκδίδει δεσμευτικές οδηγίες και κατευθύνσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα μέτρα που είναι αναγκαία για την πρόληψη ή την αποκατάσταση περιστατικού, και τάσσει προθεσμίες για την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων και για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή τους, ή εντέλλει τις οικείες οντότητες να αποκαταστήσουν τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν ή τις παραβιάσεις του παρόντος μέρους,

γ) εντέλλει τις οικείες οντότητες να παύσουν συμπεριφορά που παραβιάζει το παρόν Μέρος και να απόσχουν από την επανάληψη της εν λόγω συμπεριφοράς,

δ) εντέλλει τις οικείες οντότητες να διασφαλίσουν ότι τα μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας εναρμονίζονται με το άρθρο 15 ή να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων που ορίζονται στο άρθρο 16, με συγκεκριμένο τρόπο και εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος,

ε) εντέλλει τις οικείες οντότητες να ενημερώσουν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, σε σχέση με τα οποία παρέχουν υπηρεσίες ή ασκούν δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεαστούν από σημαντική κυβερνοαπειλή, σχετικά με τη φύση της απειλής, καθώς και σχετικά με τυχόν μέτρα προστασίας ή αποκατάστασης που μπορούν να λάβουν τα εν λόγω φυσικά ή νομικά πρόσωπα για την αντιμετώπιση της εν λόγω απειλής,

στ) εντέλλει τις οικείες οντότητες να εφαρμόσουν τις συστάσεις που διατυπώθηκαν ως αποτέλεσμα ελέγχου ασφάλειας εντός εύλογης προθεσμίας,

ζ) ορίζει αρμόδιο επιβλέποντα με σαφώς καθορισμένα καθήκοντα για καθορισμένο χρονικό διάστημα, προκειμένου να επιβλέπει τη συμμόρφωση των οικείων οντοτήτων με τα άρθρα 15 και 16,

η) εντέλλει τις οικείες οντότητες να δημοσιοποιούν στοιχεία των παραβιάσεων του παρόντος μέρους με συγκεκριμένο τρόπο και διαδικασία,

θ) επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σύμφωνα με το άρθρο 26, επιπλέον των μέτρων των περ. α) έως η).

5. Όταν τα μέτρα επιβολής που θεσπίζονται σύμφωνα με τις περ. α) έως δ) και στ) της παρ. 4 κρίνονται ως αναποτελεσματικά, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ορίζει προθεσμία εντός της οποίας η βασική οντότητα καλείται να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την αποκατάσταση των ελλείψεων ή για τη συμμόρφωσή της. Αν τα ζητούμενα μέτρα δεν ληφθούν εντός της καθορισμένης προθεσμίας, ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας οργανικής μονάδας, δύναται με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή του:

α) να αναστείλει προσωρινά ή να αιτηθεί από τον αρμόδιο φορέα πιστοποίησης να αναστείλει την πιστοποίηση ή εξουσιοδότηση που αφορά μέρος ή το σύνολο των σχετικών υπηρεσιών που παρέχονται ή των δραστηριοτήτων που εκτελούνται από τη βασική οντότητα,

β) να απαγορεύει προσωρινά σε κάθε φυσικό πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την άσκηση διευθυντικών καθηκόντων σε επίπεδο διευθύνοντος συμβούλου ή νομικού εκπροσώπου στη βασική οντότητα να ασκεί διευθυντικά καθήκοντα στην εν λόγω οντότητα.

Οι προσωρινές αναστολές ή απαγορεύσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με την παρούσα έχουν ισχύ μόνο μέχρι η οικεία οντότητα να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διορθώσει τις ελλείψεις ή να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις της ως άνω αρμόδιας αρχής για τις οποίες εφαρμόστηκαν τέτοια μέτρα επιβολής. Κατά της απόφασης του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, με την οποία επιβάλλεται προσωρινή αναστολή ή απαγόρευση, είναι δυνατή η άσκηση αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η ανωτέρω

απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας δύναται να ανακληθεί, εφόσον η οντότητα συμμορφωθεί.

Τα μέτρα επιβολής που προβλέπονται στην παρούσα δεν εφαρμόζονται στις οντότητες της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 3 που υπόκεινται στο παρόν Μέρος.

6. Κάθε φυσικό πρόσωπο που, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, είναι, κατά περίπτωση, υπεύθυνο ή ενεργεί ως νόμιμος εκπρόσωπος βασικής οντότητας με βάση την εξουσία εκπροσώπησής της ή έχει την αρμοδιότητα να λαμβάνει αποφάσεις εξ ονόματός της ή να ασκεί τον έλεγχό της, έχει την ευθύνη να διασφαλίζει τη συμμόρφωσή της με τον παρόντα νόμο. Τα εν λόγω φυσικά πρόσωπα θεωρούνται υπεύθυνα για την παράβαση των υποχρεώσεών τους σύμφωνα με το παρόν. Η εφαρμογή της παρούσας δεν θίγει τις κείμενες διατάξεις περί ευθύνης που ισχύουν για τις οντότητες της δημόσιας διοίκησης, καθώς και περί ευθύνης δημοσίων υπαλλήλων και αιρετών ή διορισμένων μελών της διοίκησής τους.

7. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, όταν λαμβάνει οποιοδήποτε από τα μέτρα επιβολής που αναφέρονται στις παρ. 4 και 5, λαμβάνει υπόψη τις περιστάσεις κάθε μεμονωμένης περίπτωσης. Ιδίως, λαμβάνει δεόντως υπόψη:

α) τη σοβαρότητα της παράβασης και τη σημασία των διατάξεων που παραβιάζονται. Ως σοβαρές παραβάσεις θεωρούνται σε κάθε περίπτωση ιδίως: αα) οι επανειλημμένες παραβάσεις, αβ) η μη κοινοποίηση ή αποκατάσταση σημαντικών περιστατικών, αγ) η μη αποκατάσταση ελλείψεων σύμφωνα με δεσμευτικές οδηγίες των κατά περίπτωση αρμόδιων αρχών, αδ) η παρεμπόδιση των ελέγχων ή των δραστηριοτήτων επίβλεψης που διατάσσονται από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας μετά από τη διαπίστωση παράβασης, αε) η παροχή ψευδών ή κατάφωρα ανακριβών πληροφοριών σε σχέση με τα μέτρα διαχείρισης κινδύνου ή τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων που ορίζονται στα άρθρα 15 και 16,

β) τη διάρκεια της παράβασης,

γ) σχετικές προηγούμενες παραβάσεις από την οικεία οντότητα,

δ) οποιαδήποτε υλική ή μη υλική ζημία που προκλήθηκε, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοοικονομικής ή οικονομικής ζημίας, τις επιπτώσεις σε άλλες υπηρεσίες και τον αριθμό των θιγόμενων χρηστών,

ε) οποιαδήποτε υπαιτιότητα εκ μέρους του δράστη της παράβασης,

στ) οποιαδήποτε μέτρα που λαμβάνει η οντότητα για την πρόληψη ή τον μετριασμό της υλικής ή μη υλικής ζημίας,

ζ) οποιαδήποτε τήρηση εγκεκριμένων κωδίκων δεοντολογίας ή εγκεκριμένων μηχανισμών πιστοποίησης,

η) τον βαθμό συνεργασίας των υπαίτιων φυσικών ή νομικών προσώπων με τις αρμόδιες αρχές.

8. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας αιτιολογεί τα μέτρα επιβολής και πριν από τη λήψη τους κοινοποιεί στις ενδιαφερόμενες οντότητες τα προκαταρκτικά πορίσματά της και τις τυχόν προειδοποιήσεις της. Παρέχει εύλογο, κατά τις περιστάσεις, χρονικό διάστημα στις οικείες οντότητες για να υποβάλουν παρατηρήσεις, εκτός από αιτιολογημένες περιπτώσεις στις οποίες διαφορετικά θα παρεμποδιζόταν η ανάληψη άμεσης δράσης για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση περιστατικών.

9. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ενημερώνει τις αρχές που ασκούν κατά περίπτωση συναφείς αρμοδιότητες κατά την άσκηση των εποπτικών και εκτελεστικών αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και

την κατάργηση της Οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (L 333), με στόχο τη διασφάλιση της συμμόρφωσης μιας οντότητας που προσδιορίζεται ως κρίσιμη οντότητα βάσει της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 με τις υποχρεώσεις του παρόντος Μέρους. Οι αρμόδιες αρχές που ορίζονται σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 δύνανται να ζητούν σύμφωνα με το παρόν Μέρος από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας να ασκούν τις εποπτικές και εκτελεστικές αρμοδιότητές της σε σχέση με οντότητα, η οποία προσδιορίζεται ως κρίσιμη οντότητα δυνάμει της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557.

10. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας συνεργάζεται με τις εθνικές αρμόδιες αρχές που ορίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 1060/2009, (ΕΕ) 648/2012, (ΕΕ) 600/2014, (ΕΕ) 909/2014 και (ΕΕ) 2016/1011 (L 333). Ειδικότερα, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ενημερώνει το φόρουμ εποπτείας που συστήθηκε σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2554 κατά την άσκηση των εποπτικών και εκτελεστικών εξουσιών της που αποσκοπούν στη διασφάλιση της συμμόρφωσης βασικής οντότητας, που έχει οριστεί ως κρίσιμος τρίτος πάροχος υπηρεσιών τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ) σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2554, με τις υποχρεώσεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 25
Μέτρα εποπτείας και επιβολής σε σχέση με σημαντικές οντότητες
(άρθρο 33 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, όταν της παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία, ενδείξεις ή πληροφορίες ότι μια σημαντική οντότητα εικάζεται ότι δεν συμμορφώνεται με το παρόν Μέρος, ιδίως δε με τα άρθρα 15 και 16 αυτού, λαμβάνει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, κατασταλτικά μέτρα, τα οποία επιβάλλεται να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις κάθε μεμονωμένης περίπτωσης.

2. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων επιβολής σε σχέση με σημαντικές οντότητες, υποβάλλει τις εν λόγω οντότητες ιδίως στα ακόλουθα:

α) επιτόπιες επιθεωρήσεις και κατασταλτική εποπτεία εντός και εκτός των εγκαταστάσεων,

β) στοχευμένους ελέγχους ασφάλειας που διενεργούνται από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας,

γ) σαρώσεις ασφαλείας βάσει αντικειμενικών, αμερόληπτων, δίκαιων και διαφανών κριτηρίων αξιολόγησης του κινδύνου, όπου απαιτείται με τη συνεργασία της οικείας οντότητας,

δ) αιτήματα παροχής αναγκαίων πληροφοριών για την αξιολόγηση των μέτρων διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας που λαμβάνει η οικεία οντότητα, συμπεριλαμβανομένων τεκμηριωμένων πολιτικών κυβερνοασφάλειας, καθώς και της συμμόρφωσης με την υποχρέωση διαβίβασης πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 19,

ε) αιτήματα για πρόσβαση σε δεδομένα, έγγραφα ή πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκ μέρους της εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων της,

στ) αιτήματα για αποδεικτικά στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή των πολιτικών κυβερνοασφάλειας, όπως τα αποτελέσματα των ελέγχων ασφάλειας που διενεργούνται από

εξουσιοδοτημένο επιθεωρητή της παρ. 1 του άρθρου 23 και τα αντίστοιχα υποκείμενα αποδεικτικά στοιχεία.

Οι στοχευμένοι έλεγχοι ασφάλειας που αναφέρονται στην περ. β) βασίζονται σε εκτιμήσεις κινδύνου που διενεργούνται από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ή την ελεγχόμενη οντότητα ή σε άλλες διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με κινδύνους.

Τα αποτελέσματα κάθε στοχευμένου ελέγχου ασφάλειας τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας οργανικής μονάδας της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας.

3. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με τις περ. δ), ε) και στ) της παρ. 2, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας δηλώνει τον σκοπό του αιτήματος και προσδιορίζει τις ζητούμενες πληροφορίες.

4. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, κατά την άσκηση των εποπτικών αρμοδιοτήτων της σε σχέση με σημαντικές οντότητες, έχει ιδίως τις εξής αρμοδιότητες:

α) εκδίδει προειδοποιήσεις ή συστάσεις σχετικά με τις παραβιάσεις του παρόντος Μέρους από τις οικείες οντότητες,

β) εκδίδει δεσμευτικές οδηγίες ή διαταγή προς τις οικείες οντότητες να αποκαταστήσουν τις διαπιστωθείσες ελλείψεις ή την παράβαση των υποχρεώσεων του παρόντος Μέρους,

γ) εντέλλει τις οικείες οντότητες να παύσουν συμπεριφορά που παραβιάζει το παρόν Μέρος και να απέχουν από επανάληψη της εν λόγω συμπεριφοράς παραβίασης,

δ) εντέλλει τις οικείες οντότητες να διασφαλίσουν ότι τα μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας συμμορφώνονται με το άρθρο 15 ή να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων που ορίζονται στο άρθρο 16, με συγκεκριμένο τρόπο και εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος,

ε) εντέλλει τις οικείες οντότητες να ενημερώσουν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα στα οποία παρέχουν υπηρεσίες ή ασκούν δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεαστούν από σημαντική κυβερνοαπειλή σχετικά με τη φύση της απειλής, καθώς και σχετικά με τυχόν μέτρα προστασίας ή αποκατάστασης που μπορούν να λάβουν τα εν λόγω φυσικά ή νομικά πρόσωπα για την αντιμετώπιση της εν λόγω απειλής,

στ) εντέλλει τις οικείες οντότητες να εφαρμόσουν τις συστάσεις που διατυπώθηκαν ως αποτέλεσμα ελέγχου ασφάλειας εντός εύλογης προθεσμίας,

ζ) εντέλλει τις οικείες οντότητες να δημοσιοποιούν πτυχές των παραβιάσεων του παρόντος Μέρους με συγκεκριμένο τρόπο,

η) επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σύμφωνα με το άρθρο 26, επιπλέον των μέτρων που αναφέρονται στις περ. α) έως ζ).

5. Οι παρ. 6, 7, 8 και 10 του άρθρου 24 εφαρμόζονται αναλόγως στα μέτρα εποπτείας και επιβολής που προβλέπονται στο παρόν άρθρο για τις σημαντικές οντότητες.

Άρθρο 26

Γενικοί όροι για την επιβολή διοικητικών προστίμων σε βασικές και σημαντικές οντότητες - Κυρώσεις

(άρθρα 34 και 36 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Τα μέτρα εποπτείας ή επιβολής που επιβάλλονται σε βασικές ή σημαντικές οντότητες σε σχέση με το παρόν Μέρος επιβάλλεται να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις κάθε μεμονωμένης περίπτωσης.

2. Οι κυρώσεις σε βάρος φυσικών ή νομικών προσώπων για την παραβίαση των διατάξεων του παρόντος επιβάλλονται με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, η οποία εκδίδεται αφού προηγηθεί ακρόασή τους κατόπιν κλήσης τους, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α΄ 45). Με την απόφαση της παρ. 23 του άρθρου 30 δύνανται να επιβάλλονται περιοδικές χρηματικές κυρώσεις σε βασικές ή σημαντικές οντότητες, προκειμένου να υποχρεωθούν να παύσουν μια παράβαση του παρόντος μέρους σύμφωνα με προηγούμενη απόφαση της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας.

3. Οι αποφάσεις επιβολής προστίμων και κυρώσεων κοινοποιούνται στους ενδιαφερόμενους και αναρτώνται, αμελλητί, στον επίσημο ιστότοπο της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας. Οι αποφάσεις επιβολής προστίμων και κάθε άλλου είδους κυρώσεων προσβάλλονται με αίτηση ακυρώσεως στο κατά τόπο αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο.

4. Αν διαπιστωθεί παραβίαση των άρθρων 15 ή 16, επιβάλλεται στις βασικές οντότητες πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ ή κατ' ανώτατο όριο δύο τοις εκατό (2%) του κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης στην οποία ανήκει η σημαντική οντότητα, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο.

5. Αν διαπιστωθεί παραβίαση των άρθρων 15 ή 16, επιβάλλεται στις σημαντικές οντότητες πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο επτά εκατομμυρίων (7.000.000) ευρώ ή κατ' ανώτατο όριο ένα κόμμα τέσσερα τοις εκατό (1,4%) του κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης στην οποία ανήκει η σημαντική οντότητα, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο.

6. Διοικητικά πρόστιμα επιβάλλονται, επιπλέον των μέτρων που αναφέρονται στις περ. α) έως η) της παρ. 4 και την παρ. 5 του άρθρου 24, καθώς και στις περ. α) έως ζ) της παρ. 4 του άρθρου 25, για την παράβαση των περ. α) έως η) της παρ. 4 και της παρ. 5 του άρθρου 24, ύψους κατ' ανώτατο όριο ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, και για την παράβαση των περ. α) έως ζ) της παρ. 4 του άρθρου 25, ύψους κατ' ανώτατο όριο επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ.

7. Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την επιβολή διοικητικού προστίμου και το ύψος του, λαμβάνονται υπόψη, κατ' ελάχιστον, τα στοιχεία που προβλέπονται στην παρ. 7 του άρθρου 24.

8. Με την επιφύλαξη των εξουσιών της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 25, επιβάλλονται διοικητικά πρόστιμα στις οντότητες της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 3 που υπόκεινται στις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν Μέρος. Τα πρόστιμα αυτά δεν μπορεί να είναι κατώτερα των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και ανώτερα των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

9. Αν διαπιστωθεί παραβίαση:

α) της παρ. 1 του άρθρου 14, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ,

β) της παρ. 2 του άρθρου 14, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ,

γ) του άρθρου 19, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ,

δ) του άρθρου 20, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο οκτακοσίων χιλιάδων (800.000) ευρώ,

ε) της παρ. 3 του άρθρου 21, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ,
στ) των παρ. 2 και 4 του άρθρου 24, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ,
ζ) της παρ. 2 του άρθρου 25, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο τριακοσίων πενήντα (350.000) ευρώ, και
η) της παρ. 6 του άρθρου 15, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους κατ' ανώτατο όριο τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ.

Άρθρο 27
Παραβάσεις που συνεπάγονται παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
(άρθρο 35 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Αν η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας διαπιστώσει, στο πλαίσιο της εποπτείας ή της επιβολής κυρώσεων, ότι η παράβαση από βασική ή σημαντική οντότητα των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 15 και 16 μπορεί να συνεπάγεται παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ορίζεται στην περ. 12) του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119) και τον ν. 4624/2019 (Α΄ 137), η οποία πρέπει να κοινοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 33 του εν λόγω Κανονισμού, ενημερώνει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.
2. Όταν οι εποπτικές αρχές που αναφέρονται στα άρθρα 55 ή 56 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 επιβάλλουν διοικητικό πρόστιμο σύμφωνα με την περ. θ) της παρ. 2 του άρθρου 58 του εν λόγω Κανονισμού, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας δεν επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο σύμφωνα με το άρθρο 26 για παράβαση που αναφέρεται στην παρ. 1 του παρόντος και η οποία απορρέει από την ίδια συμπεριφορά που αποτέλεσε αντικείμενο του διοικητικού προστίμου σύμφωνα με την περ. θ) της παρ. 2 του άρθρου 58 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας δύναται στην περίπτωση αυτή να εφαρμόσει τα μέτρα επιβολής που αναφέρονται στις περ. α) έως η) της παρ. 4 και στην παρ. 5 του άρθρου 24 και στις περ. α) έως ζ) της παρ. 4 του άρθρου 25 του παρόντος.
3. Αν η εποπτική αρχή που είναι αρμόδια σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ενημερώνει την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για την ενδεχόμενη παραβίαση των δεδομένων που αναφέρονται στην παρ. 1.

Άρθρο 28
Αμοιβαία συνδρομή
(άρθρο 37 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555)

1. Όταν μια οντότητα παρέχει υπηρεσίες σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη ή παρέχει υπηρεσίες σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα συστήματα δικτύου και πληροφοριών της βρίσκονται σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη, εφόσον

ένα εκ των μελών είναι η Ελλάδα, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές των λοιπών ενδιαφερόμενων κρατών μελών και παρέχεται αμοιβαία συνδρομή, ανάλογα με τις ανάγκες.

Η συνεργασία αυτή συνεπάγεται, τουλάχιστον, ότι:

α) Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ενημερώνει και διαβουλεύεται με τις αρμόδιες αρχές των άλλων ενδιαφερόμενων κρατών μελών σχετικά με τα μέτρα εποπτείας και επιβολής που λαμβάνονται,

β) η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας μπορεί να ζητήσει από άλλη αρμόδια αρχή να λάβει τα μέτρα εποπτείας ή επιβολής και το αντίστροφο,

γ) η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, μόλις λάβει τεκμηριωμένο αίτημα από άλλη αρμόδια αρχή, παρέχει στην άλλη αρμόδια αρχή αμοιβαία συνδρομή ανάλογη προς τους πόρους που διαθέτει η ίδια, ώστε τα μέτρα εποπτείας και επιβολής να μπορούν να εφαρμοστούν με αποτελεσματικό, αποδοτικό και συνεπή τρόπο.

Η αμοιβαία συνδρομή που αναφέρεται στην περ. γ) μπορεί να καλύπτει αιτήματα παροχής πληροφοριών και εποπτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων αιτημάτων για τη διενέργεια επιτόπιων επιθεωρήσεων ή μη επιτόπιας εποπτείας ή στοχευμένων ελέγχων ασφάλειας. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας δεν απορρίπτει το αίτημα συνδρομής, εκτός εάν διαπιστωθεί ότι δεν είναι αρμόδια να παράσχει τη ζητούμενη συνδρομή, ότι η ζητούμενη συνδρομή δεν είναι ανάλογη προς τα εποπτικά της καθήκοντα ή ότι το αίτημα αφορά πληροφορίες ή συνεπάγεται δραστηριότητες οι οποίες, εάν κοινοποιηθούν ή εκτελεστούν, θα ήταν αντίθετες προς τα βασικά συμφέροντα εθνικής ασφάλειας, δημόσιας ασφάλειας ή άμυνας της Ελλάδας. Πριν απορρίψει το εν λόγω αίτημα, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας διαβουλεύεται με τις άλλες οικείες αρμόδιες αρχές, καθώς και, κατόπιν αιτήματος ενός από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον ENISA.

2. Κατά περίπτωση και με κοινή συμφωνία, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της παρ. 1 μπορούν να αναλαμβάνουν κοινές εποπτικές ενέργειες.

Άρθρο 29

Ειδικότερες ρυθμίσεις για παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

1. Η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) δύναται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να υποχρεώνει τους παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, να λαμβάνουν ενισχυμένα μέτρα κυβερνοασφάλειας, πέραν των προβλεπομένων στις λοιπές διατάξεις του παρόντος Μέρους.

2. Οι πάροχοι δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών κοινοποιούν αμελλητί κάθε περιστατικό που έχει σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία των δικτύων και υπηρεσιών στην Α.Δ.Α.Ε. σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες κανονισμούς της και στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας (Ε.Α.Κ.) σύμφωνα με το άρθρο 16. Η Ε.Α.Κ. με τη σειρά της κοινοποιεί τα συμβάντα που έχουν αντίκτυπο στη διαθεσιμότητα ή στην ακεραιότητα δικτύων ή υπηρεσιών στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. Η Α.Δ.Α.Ε. μπορεί να ενημερώνει το κοινό ή να απαιτεί την ενημέρωση αυτή από τους παρόχους, εφόσον κρίνει ότι η αποκάλυψη του συμβάντος είναι προς το δημόσιο συμφέρον.

3. Η Α.Δ.Α.Ε. συνεργάζεται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, με τις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου, με την Ε.Α.Κ. και με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ.).
4. Η Α.Δ.Α.Ε. ορίζεται ως τομεακό σημείο επαφής και συνεργασίας σε εθνικό επίπεδο με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας (National Sectorial Focal Point, NSFP) αναφορικά με τους παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εφαρμοζομένου του δευτέρου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 13. Η κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 26 του άρθρου 30 δεν θίγει τις αρμοδιότητες της Ε.Α.Κ. ή της Α.Δ.Α.Ε., με βάση τις κατά περίπτωση εφαρμοστέες γενικές ή ειδικές διατάξεις της εθνικής, ενωσιακής και διεθνούς νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 30
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Εσωτερικών, είναι δυνατόν να μετατίθεται ο χρόνος έναρξης ισχύος της υποπερ. στβ) της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 3.
2. α) Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, δύναται να εντάσσονται στο κατά το άρθρο 3 πεδίο εφαρμογής του παρόντος και λοιποί φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα και να καθορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την ένταξή τους.
β) Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 συγκεκριμένες οντότητες που ασκούν δραστηριότητες στους τομείς της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της άμυνας ή της επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την πρόληψη, τη διερεύνηση, τη διακρίβωση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων, ή οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες αποκλειστικά στις οντότητες της δημόσιας διοίκησης που αναφέρονται στην παρ. 6 του άρθρου 3, από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 15 ή 16, όσον αφορά τις εν λόγω δραστηριότητες ή υπηρεσίες. Όταν οι οντότητες ασκούν δραστηριότητες ή παρέχουν υπηρεσίες αποκλειστικά του τύπου που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο, είναι δυνατόν να εξαιρεθούν από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 4 και 20 υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται με την κοινή υπουργική απόφαση του δεύτερου εδαφίου.
γ) Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, δύνανται να εξειδικεύονται οι περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 3.
3. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, η οποία εκδίδεται το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταρτίζεται ο κατάλογος του άρθρου 4 για τις βασικές και σημαντικές οντότητες καθώς και τις οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, ο οποίος επανεξετάζεται και κατά περίπτωση επικαιροποιείται σε τακτική βάση και τουλάχιστον ανά δύο (2) έτη.
4. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης δημιουργείται ψηφιακή πλατφόρμα για την εγγραφή των βασικών και σημαντικών οντοτήτων, καθορίζονται οι όροι

και η διαδικασία εγγραφής τους, καθώς και τα υποδείγματα για την υποβολή των στοιχείων της παρ. 3 του άρθρου 4 και των παρ. 1 και 3 του άρθρου 19.

5. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μετά από γνώμη του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, εγκρίνεται η Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας του άρθρου 7. Με όμοια απόφαση επικαιροποιούνται η Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας και το Σχέδιο Δράσης για την υλοποίησή της, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της.

6. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, η οποία εκδίδεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, προσδιορίζονται οι ικανότητες, τα μέσα, τα πάγια στοιχεία, το ανθρώπινο δυναμικό και οι διαδικασίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε περίπτωση κρίσης κατά το άρθρο 9.

7. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, η οποία εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος και εγκρίνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την Επιτροπή Συντονισμού για θέματα Κυβερνοασφάλειας του άρθρου 23 του ν. 5002/2022 (Α΄ 228), καταρτίζεται το εθνικό σχέδιο αντιμετώπισης περιστατικών μεγάλης κλίμακας και κρίσεων στον κυβερνοχώρο της παρ. 2 του άρθρου 9 του παρόντος.

8. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, δύναται να ορίζονται και άλλες CSIRTs στο πλαίσιο του άρθρου 10, εφόσον κριθεί αναγκαίο για την επίτευξη υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνικές ικανότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση των οικείων καθηκόντων.

9. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, δύναται να συστήνονται ειδικές ομάδες απόκρισης για την αντιμετώπιση συμβάντων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας του άρθρου 10. Ειδικά για την αντιμετώπιση συμβάντων σε οργανισμούς της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 3, η ομάδα απόκρισης συστήνεται με κοινή απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και του Διοικητή της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών.

10. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας λαμβάνονται συγκεκριμένα μέτρα, διαδικασίες και μέσα διασφάλισης της ανωνυμίας των προσώπων που αναφέρουν την ευπάθεια σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 12.

11. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού που εποπτεύει τον εκάστοτε φορέα και, σε περίπτωση μη άσκησης εποπτείας, του κατά περίπτωση ανώτατου οργάνου διοίκησης του οικείου φορέα, είναι δυνατός ο ορισμός αρχών, φορέων, υπηρεσιών ή οργανικών μονάδων της δημόσιας διοίκησης με ρυθμιστικές και εποπτικές αρμοδιότητες σε επιμέρους τομείς των παραρτημάτων Ι και ΙΙ του παρόντος μέρους, ως τομεακών σημείων επαφής και συνεργασίας σε εθνικό επίπεδο με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας (National Sectorial Focal Points, NSFPs) σύμφωνα με το άρθρο 13.

Με την απόφαση αυτή καθορίζονται:

α) κάθε ειδικότερο θέμα σχετικό με τη συνεργασία μεταξύ Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και του NSFP, ιδίως στο πλαίσιο της εκατέρωθεν ανταλλαγής πληροφοριών, της συντονισμένης εποπτείας, της αποτελεσματικής εφαρμογής, παρακολούθησης και

ανατροφοδότησης του εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού και της θέσπισης ειδικότερων μέτρων κυβερνοασφάλειας για τον οικείο τομέα,

β) κάθε ειδικότερο θέμα που άπτεται της συνεργασίας των οικείων υπηρεσιών σε θέματα διαχείρισης και διερεύνησης συμβάντων κυβερνοασφάλειας, καθώς και διαχείρισης κρίσεων.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, καθορίζονται οι διαδικασίες, η διάρκεια εκπαίδευσης, τα προσόντα των εκπαιδευτών, το εκπαιδευτικό υλικό, η δυνατότητα χορήγησης πιστοποίησης από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 14. Με την ίδια απόφαση δύναται να καθίσταται υποχρεωτική η κατά τα ανωτέρω εκπαίδευση σε υπαλλήλους των βασικών και σημαντικών οντοτήτων που είναι αρμόδιοι σύμφωνα με τα οικεία οργανογράμματά τους ή τις σχετικές αποφάσεις ανάθεσης καθηκόντων για την κυβερνοασφάλεια των εν λόγω οντοτήτων.

13. α. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζεται το εθνικό πλαίσιο απαιτήσεων κυβερνοασφάλειας, το οποίο περιλαμβάνει τα τεχνικά, επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα διαχείρισης των κινδύνων κυβερνοασφάλειας της παρ. 2 του άρθρου 15, τα οποία λαμβάνονται από τις βασικές και σημαντικές οντότητες.

13.β.Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με τα προσόντα, τα καθήκοντα, τα ασυμβίβαστα και τις υποχρεώσεις των Υπεύθυνων Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.) της παρ. 5 του άρθρου 15 για κατηγορίες οντοτήτων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

14. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας καθορίζονται το προτυποποιημένο υπόδειγμα σύμφωνα με το οποίο εκπονείται από τις οντότητες του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 15 η ενιαία πολιτική κυβερνοασφάλειας, η οποία αξιολογείται και εγκρίνεται από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας.

15. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 15, και συγκεκριμένα:

α) κάθε θέμα σχετικό με την εκπόνηση, αξιολόγηση και έγκριση της ενιαίας πολιτικής κυβερνοασφάλειας, ειδικότερα ζητήματα σχετικά με την υποβολή ενιαίας πολιτικής κυβερνοασφάλειας από τις σημαντικές οντότητες, καθώς και τη μεθοδολογία και τα πρότυπα καταγραφής και ιεράρχησης των υλικών και άυλων πληροφοριακών και επικοινωνιακών αγαθών,

β) οι διαδικασίες ενημέρωσης των βασικών και σημαντικών οντοτήτων για τις απορρέουσες από το άρθρο 15 υποχρεώσεις τους, για τη φύση και το περιεχόμενο των μέτρων της παρ. 1 του άρθρου 15, καθώς και για τις τεχνικές και μεθοδολογικές απαιτήσεις των μέτρων που αναφέρονται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου, σύμφωνα με τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδει η Επιτροπή σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 21 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555,

γ) η καταλληλόλητα και η εξειδίκευση των μέτρων του εθνικού πλαισίου απαιτήσεων κυβερνοασφάλειας σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 15 του παρόντος, οι τεχνικές και μεθοδολογικές απαιτήσεις τους, λαμβάνοντας υπόψη και τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 21 της Οδηγίας 2022/2555, με βάση τα χαρακτηριστικά των οντοτήτων.

16. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, δύναται να εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τον χαρακτηρισμό ενός περιστατικού ως σημαντικού σύμφωνα με το άρθρο 16, καθώς και οι επιμέρους λεπτομέρειες για τη διαδικασία αναφοράς και διαχείρισης περιστατικών ασφαλείας, με την επιφύλαξη των σχετικών εκτελεστικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
17. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας δύναται να διενεργούνται τα οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 15.
18. Με κοινή απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας και του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων του άρθρου 6 του ν. 4070/2012 (Α΄ 82) καθορίζονται οι όροι και οι διαδικασίες δημοσιοποίησης των πολιτικών και διαδικασιών της παρ. 3 του άρθρου 20. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι διαδικασίες δημοσιοποίησης των απαραίτητων στοιχείων, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 20.
19. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας προβλέπονται μέτρα και δράσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της κυβερνοασφάλειας που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 21, καθώς και επιβοηθητικά μέτρα για την εφαρμογή των εν λόγω ρυθμίσεων σύμφωνα με τις πολιτικές που αναφέρονται στην περ. η) της παρ. 2 του άρθρου 7. Τα ανωτέρω μέτρα και δράσεις μπορούν να προσδιορίζουν επιχειρησιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης ειδικών πλατφορμών τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ) και εργαλείων αυτοματισμού, του περιεχομένου και των όρων των ρυθμίσεων ανταλλαγής πληροφοριών, αφού ληφθούν υπόψη οι κατευθύνσεις που τυχόν διατυπώνει ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA) κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 29 της Οδηγίας 2022/2555. Με την ίδια ή όμοια απόφαση καθορίζονται οι όροι και οι λεπτομέρειες συμμετοχής των οντοτήτων της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 3 στις ρυθμίσεις του άρθρου 21 περί ανταλλαγής πληροφοριών στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.
20. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθορίζονται το ύψος, τα κριτήρια και η διαδικασία καταβολής του παράβολου εποπτείας και του τέλους ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 23, τυχόν εξαιρέσεις από την επιβολή τους, κάθε θέμα σχετικό με τη διαχείριση και την απόδοση των ανωτέρω παράβολων και τελών, καθώς και το ύψος των αποζημιώσεων των οργάνων που μετέχουν στην ελεγκτική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιημένων επιθεωρητών και των πιστοποιημένων τεχνικών εμπειρογνωμόνων, σύμφωνα με το άρθρο 23.
21. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας ανατίθενται κατά το άρθρο 23 καθήκοντα ελέγχου και επιθεώρησης σε πιστοποιημένα από την ίδια Αρχή πρόσωπα («πιστοποιημένοι επιθεωρητές») σύμφωνα με τον Κανονισμό Ελέγχου και Εποπτείας της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας. Με όμοια απόφαση, για την αποτελεσματικότερη άσκηση του εποπτικού έργου της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, είναι δυνατός ο ορισμός προσώπων που πληρούν τις προϋποθέσεις του Κανονισμού Ελέγχου και Εποπτείας της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας ως πιστοποιημένων τεχνικών εμπειρογνωμόνων (Subject Matter Experts, SMEs) για την εισφορά εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης που αφορά πληροφοριακά και επικοινωνιακά συστήματα και τεχνολογίες.

22. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εγκρίνεται ο Κανονισμός Ελέγχου και Εποπτείας της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας του άρθρου 23, με τον οποίο ρυθμίζονται η μεθοδολογία ελέγχου και εποπτείας και οι απαιτούμενες διαδικασίες με γνώμονα την προσέγγιση βάσει κινδύνου, τα όργανα που ασκούν τον έλεγχο και την εποπτεία, οι εξουσίες, τα ασυμβίβαστα και τα ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων των οργάνων αυτών, τα προσόντα των πιστοποιημένων επιθεωρητών και των πιστοποιημένων τεχνικών εμπειρογνωμόνων, η περιοδικότητα των ελέγχων και επιτόπιων επαληθεύσεων των ενιαίων πολιτικών κυβερνοασφάλειας των βασικών και σημαντικών οντοτήτων, τηρουμένων των αρχών της εποπτείας βάσει κινδύνου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τα άρθρα 24 και 25.

23. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία επιβολής των προστίμων του άρθρου 26, λαμβάνοντας κατ' ελάχιστον υπόψη τα στοιχεία της παρ. 7 του άρθρου 24, η δυνατότητα επιβολής περιοδικών χρηματικών κυρώσεων και οι περιπτώσεις στις οποίες το ύψος του προστίμου μπορεί να αναπροσαρμόζεται καθώς και οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης των προστίμων του άρθρου 26.

24. Με απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας μπορεί να εξειδικεύονται οι οντότητες του άρθρου 4 που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υποπερ. αβ) της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 5002/2022 (Α' 228).

25. Με τη διαδικασία της περ. ιβ) της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3115/2003 (Α΄ 47), η Α.Δ.Α.Ε. μπορεί να θεσπίζει Κανονισμό για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 29 του παρόντος, εφαρμόζοντας κατά περίπτωση τις κυρώσεις του Κανονισμού και του ν. 3115/2003.

26. Εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Δικαιοσύνης καθορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικό με τη συνεργασία μεταξύ της Ε.Α.Κ. και της Α.Δ.Α.Ε. ως NSFP, ιδίως στο πλαίσιο της εκατέρωθεν ανταλλαγής πληροφοριών, της συντονισμένης εποπτείας, της αποτελεσματικής εφαρμογής, παρακολούθησης και ανατροφοδότησης του εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού και της θέσπισης ειδικότερων μέτρων κυβερνοασφάλειας για τον οικείο τομέα, κάθε ειδικότερο θέμα που άπτεται της συνεργασίας των οικείων υπηρεσιών σε θέματα διαχείρισης και διερεύνησης συμβάντων κυβερνοασφάλειας, σημαντικών περιστατικών, καθώς και διαχείρισης κρίσεων.

Άρθρο 31
Μεταβατικές και τελικές διατάξεις

1. Μέχρι την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας για την επάρκεια των μέσων και πόρων της ομάδας απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRT) της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, η αρμόδια για θέματα κυβερνοάμυνας οργανική μονάδα του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας ορίζεται ως ομάδα απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην

ασφάλεια υπολογιστών (CSIRT) και υποστηρίζει την CSIRT της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας στην εκτέλεση των καθηκόντων της παρ. 1 του άρθρου 10.

2. Όπου στην κείμενη νομοθεσία:

α. γίνεται αναφορά στον ν. 4577/2018 (Α΄ 199) για ζητήματα σχετικά με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, νοείται ο παρών νόμος,

β. γίνεται αναφορά σε φορείς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4577/2018 ή στους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών της περ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4577/2018 ή στους παρόχους ψηφιακών υπηρεσιών της περ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4577/2018, νοούνται οι βασικές οντότητες της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

3.α. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων των παρ. 13 και 15 του άρθρου 30 και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν των έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, ισχύει ο Κανονισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (υπ' αρ. 28/2024 απόφαση της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, Β΄ 551), στο μέτρο που αφορά τα ζητήματα του παρόντος μέρους αναφορικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και εφόσον οι απαιτήσεις που απορρέουν από αυτόν είναι τουλάχιστον ισοδύναμες ως προς το αποτέλεσμα με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα.

β. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 25 του άρθρου 30 και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν των έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, ισχύει ο Κανονισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (υπ' αρ. 28/2024 απόφαση της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών), στο μέτρο που αφορά τα ενισχυμένα μέτρα κυβερνοασφάλειας της παρ. 1 του άρθρου 29.

Άρθρο 32
Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος μέρους καταργούνται:

α) τα άρθρα 148, περί ασφάλειας δικτύων και υπηρεσιών, και 149, περί εφαρμογής και επιβολής, του ν. 4727/2020 (Α΄ 184) και

β) τα άρθρα 1 έως 16 του ν. 4577/2018 (Α΄ 199), περί ενσωμάτωσης στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΥΒΕΡΝΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 33
Ρυθμίσεις προσωπικού Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας - Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 5086/2024

Στην παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 5086/2024, περί των μεταβατικών διατάξεων του Μέρους Α΄ του νόμου αυτού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2025», β) στο δεύτερο εδάφιο, η ημερομηνία «1η Ιανουαρίου 2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1η Ιανουαρίου 2026» και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025, το συνολικό κόστος μισθοδοσίας, καθώς και κάθε είδους αποδοχών, περιλαμβανόμενης και της μισθολογικής διαφοράς που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και καταβάλλονται από αυτό. Με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 13, από την 1η Ιανουαρίου 2026, το συνολικό κόστος μισθοδοσίας, καθώς και κάθε είδους αποδοχών βαρύνουν την Αρχή και καταβάλλονται από αυτήν.»

Άρθρο 34
Ρυθμίσεις για τον ορισμό Υπεύθυνου Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 18 ν. 4961/2022

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4961/2022 (Α΄ 146), περί του Υπεύθυνου Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «ΠΕ ή ΤΕ Πληροφορικής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ΠΕ κλάδου Πληροφορικής οποιασδήποτε ειδικότητας ή κατηγορίας ΤΕ κλάδου Πληροφορικής ειδικότητας Πληροφορικής (SOFTWARE ή HARDWARE)», β) προστίθεται νέο, δεύτερο, εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Σε κάθε φορέα κεντρικής Κυβέρνησης κατά την έννοια της περ. γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143) ορίζεται, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οργάνου διοίκησης του φορέα, ένας (1) υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ κλάδου Πληροφορικής οποιασδήποτε ειδικότητας ή κατηγορίας ΤΕ κλάδου Πληροφορικής ειδικότητας Πληροφορικής (SOFTWARE ή HARDWARE) ως Υπεύθυνος Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.) με τον αναπληρωτή του. Ελλείψει υπαλλήλου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ κλάδου Πληροφορικής, με την απόφαση του πρώτου εδαφίου ορίζεται υπάλληλος οποιουδήποτε κλάδου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ. Ο Υ.Α.Σ.Π.Ε. ορίζεται βάσει της εμπειρίας που διαθέτει στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.»

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 113 του ν. 4961/2022, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται περ. ε), ως εξής:

«ε) Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση της εθνικής αρχής πιστοποίησης της κυβερνοασφάλειας της παρ. 1 του άρθρου 15, δύνανται να καθορίζονται εθνικά σχήματα πιστοποίησης της κυβερνοασφάλειας προϊόντων, των υπηρεσιών και των διαδικασιών Τ.Π.Ε., εφαρμοζομένων των απαιτήσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/881 του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τον ENISA («Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια») και με την πιστοποίηση της κυβερνοασφάλειας στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) 526/2013 (πράξη για την κυβερνοασφάλεια) (L 151).»

Άρθρο 35
Ρυθμίσεις για τις περιοχές εκτός τηλεοπτικής κάλυψης

1. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να χρηματοδοτεί τα πάσης φύσεως κόστη για την προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία, αναβάθμιση και συντήρηση Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.), συμπεριλαμβανομένου του κόστους αδειοδότησης κατασκευών κεραιών, οι οποίοι εγκαθίστανται με σκοπό την εξυπηρέτηση των αναγκών τηλεοπτικής κάλυψης του τοπικού πληθυσμού σε περιοχές της ελληνικής επικράτειας που δεν διαθέτουν ικανοποιητική πρόσβαση σε σήμα επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι ως άνω δαπάνες καλύπτονται στο πλαίσιο σχετικών δράσεων, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.
2. Ο καθορισμός των περιοχών, καθώς και του βέλτιστου τρόπου και της σειράς κάλυψής τους πραγματοποιείται μετά από μελέτη της Γενικής Γραμματείας Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Γ.Γ.Τ.Τ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία αναλαμβάνει τον ρόλο του φορέα κεντρικού συντονισμού της υλοποίησης των επιμέρους δράσεων.
3. Κατόπιν αιτήματος της Γ.Γ.Τ.Τ., το Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (ΕΔΥΤΕ Α.Ε.) δύναται να αναλαμβάνει, ως φορέας υλοποίησης, τη διαδικασία ανάθεσης, την κατάρτιση, τη διοίκηση και τη διαχείριση των απαραίτητων συμβάσεων για την υλοποίηση των εν λόγω δράσεων.
4. Υπεύθυνος για την εγκατάσταση, τη θέση σε λειτουργία, τη χρήση και τη συντήρηση των Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης είναι ο εκάστοτε πάροχος δικτύου επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής που θα επιλεγεί, στον οποίο έχουν απονεμηθεί τα δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων που χρησιμοποιεί ο Σ.Σ.Κ. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία.
5. Η υπό στοιχεία οικ.14177 ΕΞ/14.5.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Επικρατείας και Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό (Β΄ 2066), περί εξασφάλισης της πρόσβασης των μόνιμων κατοίκων των Περιοχών Εκτός Τηλεοπτικής Κάλυψης στα προγράμματα των ελληνικών τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας, καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 36
Νέα προθεσμία διόρθωσης πρώτων εγγραφών - Δυνατότητα διόρθωσης πρώτων εγγραφών σε περιοχές που είχε λήξει η δυνατότητα αμφισβήτησης ανακριβούς εγγραφής με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη» - Τροποποίηση άρθρου 102 ν. 4623/2019

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 102 του ν. 4623/2019 (Α΄ 134), περί ρυθμίσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στις 30.11.2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μετά την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό

Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας», β) στο δεύτερο εδάφιο η ημερομηνία «31η.12.2015» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η.12.2016» και η παρ. 2 του άρθρου 102 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Για τις περιοχές που κηρύχθηκαν υπό κτηματογράφηση πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3481/2006 (Α΄ 162), η αποκλειστική προθεσμία της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν.2664/1998, εάν δεν είχε λήξει η ίδια ή οι παρατάσεις της μέχρι τις 30.11.2018, λήγει μετά την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας. Η ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία ισχύει και για τις περιοχές στις οποίες οι πρώτες εγγραφές καταχωρίσθηκαν από την 1η.1.2013 έως και την 31η.12.2016. Κατ' εξαίρεση, για τις περιοχές που κηρύχθηκαν υπό κτηματογράφηση πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3481/2006 (Α΄ 162), κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4623/2019 (Α΄ 134) εξακολουθούσαν να τελούν υπό κτηματογράφηση και δεν είχαν εκδοθεί η διαπιστωτική πράξη περαίωσης της κτηματογράφησης και η απόφαση έναρξης ισχύος του Κτηματολογίου, η αποκλειστική προθεσμία της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους εντός του οποίου συμπληρώνονται οκτώ (8) έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κτηματολογίου.»

2. Στην παρ. 2Α του άρθρου 102 του ν. 4623/2019 επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) στο πρώτο εδάφιο, η ημερομηνία «30ή.11.2024» αντικαθίσταται από τις λέξεις «πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας», β) στο τέταρτο εδάφιο η ημερομηνία «30ή.11.2024» αντικαθίσταται από τις λέξεις «πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας:» και η παρ. 2Α του άρθρου 102 διαμορφώνεται ως εξής:

«2Α. Για τις περιοχές στις οποίες η αποκλειστική προθεσμία της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, περί διόρθωσης πρώτων εγγραφών, είχε λήξει μέχρι τις 30.11.2018, η δυνατότητα αμφισβήτησης και διόρθωσης ανακριβούς εγγραφής, σε ακίνητα με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη», είτε εξωδικαστικά, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των υποπερ. αα), αβ), αγ) και αδ) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 2664/1998, είτε κατόπιν άσκησης αγωγής σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου, είναι δυνατή μέχρι την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας, μόνο αν, κατόπιν της λήξης της αποκλειστικής προθεσμίας για κάθε περιοχή, δεν έχουν εγγραφεί μεταγενέστερες πράξεις επί του κτηματολογικού φύλλου του ακινήτου. Εγγραφή της αγωγής της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν.2664/1998 δεν λαμβάνεται υπόψη ως μεταγενέστερη πράξη. Σε κάθε περίπτωση, ο ενάγων δύναται να παραιτηθεί από την αγωγή του προηγούμενου εδαφίου και να ακολουθήσει τις λοιπές διαδικασίες διόρθωσης ή να εμείνει στην ασκηθείσα αγωγή του. Για τις περιοχές του

πρώτου εδαφίου της παρούσας επιτρέπεται, μέχρι την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας: α) η διόρθωση ανακριβούς εγγραφής με την ένδειξη «Ελληνικό Δημόσιο», σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, όταν ο τίτλος του αιτούντος τη διόρθωση ή των δικαιοπαρόχων του (άμεσων ή απώτερων) είναι παραχωρητήριο του Ελληνικού Δημοσίου και β) η διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 6 όταν στα οικεία κτηματολογικά φύλλα κατά την οριστικοποίηση των αρχικών εγγραφών αναγνωρίστηκε ως δικαιούχος του δικαιώματος ο δικαιοπάροχος του αιτούντος τη διόρθωση, ενώ ο τίτλος κτήσης του σχετικού δικαιώματος από τον αιτούντα τη διόρθωσή του είναι μεταγεγραμμένος στα βιβλία μεταγραφών του αντίστοιχου Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογικού Γραφείου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει στο μεταξύ μεσολαβήσει άλλη, ασυμβίβαστη κατά περιεχόμενο, εγγραφή στο κτηματολογικό φύλλο.»

Άρθρο 37
Ρυθμίσεις για την υποστήριξη των πληροφοριακών συστημάτων μονάδων υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας

Η υπ’ αρ. 2/30.1.2024 σύμβαση της ανώνυμης εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και διακριτικό τίτλο «Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.» με θέμα «Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα για την υποστήριξη των επιχειρησιακών λειτουργιών μονάδων υγείας του ΕΣΥ (ΕΠΣΜΥ) της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.», Υποέργο 3 «Παροχή υπηρεσιών ανάπτυξης και παραγωγικής λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. στον τομέα της υγείας» παρατείνεται αυτοδίκαια από τη λήξη της έως και την 29η.4.2025. Η σύμβαση λήγει αυτοδικαίως και πριν από το πέρας της προθεσμίας του παραπάνω εδαφίου, με την υπογραφή σύμβασης του ίδιου αντικειμένου στο πλαίσιο της νέας διαγωνιστικής διαδικασίας που διενεργεί η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε..

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 38
Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Η ισχύς της υποπερ. στβ) της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 3 αρχίζει ένα (1) έτος από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΤΟΜΕΙΣ ΥΨΗΛΗΣ ΚΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Τομέας	Υποτομέας	Είδος οντότητας
1.Ενέργεια	α) Ηλεκτρική ενέργεια	Επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας, όπως ορίζονται στην περ. (ιη) της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179), οι οποίες ασκούν την «προμήθεια», όπως ορίζεται στην περ. (κα) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.
		Διαχειριστές συστημάτων διανομής, όπως ορίζονται στην περ. (στ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.
		Διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, όπως ορίζονται στην περ. (ια) της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.
		Παραγωγοί, όπως ορίζονται στην περ. (κζ) της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.

		Ορισθέντες διαχειριστές αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, όπως ορίζονται στην περ. 8) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (L 158). — Συμμετέχοντες στην αγορά, όπως ορίζονται στην περ. 25) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες συγκέντρωσης, απόκρισης ζήτησης ή αποθήκευσης ενέργειας, όπως ορίζονται στις περ. (λβ), (μα) και (λε) της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 — Διαχειριστές σημείου επαναφόρτισης που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και τη λειτουργία σημείου επαναφόρτισης, το οποίο παρέχει υπηρεσία επαναφόρτισης στους τελικούς χρήστες, μεταξύ άλλων εξ ονόματος και για λογαριασμό παρόχου υπηρεσιών κινητικότητας.
	β) Τηλεθέρμανση και τηλεψύξη	Διαχειριστές τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης, όπως ορίζονται στην περ. δ της παρ. 32 του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 (Α’ 129).
	γ) Πετρέλαιο	Διαχειριστές αγωγών μεταφοράς πετρελαίου.

		Διαχειριστές παραγωγής πετρελαίου, εγκαταστάσεων διύλισης και επεξεργασίας, αποθήκευσης και μεταφοράς πετρελαίου.
		Κεντρικοί φορείς διατήρησης αποθεμάτων, όπως ορίζονται στην περ. στ’ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4123/2013 (Α’ 43).
	δ) Αέριο	Επιχειρήσεις προμήθειας, όπως ορίζονται στην περ. (κβ) της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.
		Διαχειριστές συστημάτων διανομής όπως ορίζονται στην περ. (στ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.
		Διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, όπως ορίζονται στην περ. (ζ1) της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.
		Διαχειριστές συστημάτων αποθήκευσης, όπως αυτά ορίζονται στην περ. (ι) της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.
		Διαχειριστές συστημάτων ΥΦΑ, όπως αυτά ορίζονται στην περ. (κδ) της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.
		Επιχειρήσεις φυσικού αερίου, όπως ορίζονται στην περ. (ιδ) της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.

		Διαχειριστές εγκαταστάσεων διύλισης και επεξεργασίας φυσικού αερίου
	ε) Υδρογόνο	Διαχειριστές παραγωγής, αποθήκευσης και μεταφοράς υδρογόνου
2. Μεταφορές	α) Εναέριες	Αερομεταφορείς, όπως ορίζονται στην περ. 4) του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 300/2008, που χρησιμοποιούνται για εμπορικούς σκοπούς.
		Φορείς διαχείρισης αερολιμένα, όπως ορίζονται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ. 52/2012 (Α' 102), αερολιμένες, όπως ορίζονται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ. 52/2012, συμπεριλαμβανομένων των κεντρικών αερολιμένων που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ τμήμα 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013, περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και για την κατάργηση της Απόφασης 661/2010/ΕΕ (L 348), και φορείς εκμετάλλευσης βοηθητικών εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός αερολιμένων.

		Φορείς εκμετάλλευσης ελέγχου διαχείρισης κυκλοφορίας, που παρέχουν υπηρεσίες ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας, όπως ορίζονται στην περ. 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 549/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαρτίου 2004, για τη χάραξη του πλαισίου για τη δημιουργία του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού («κανονισμός-πλαίσιο») (L 96).
	β) Σιδηροδρομικές	Διαχειριστές υποδομής, όπως ορίζονται στην περ. 2) του άρθρου 3 του ν. 4408/2016 (Α΄ 135).
		Σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην περ. 1) του άρθρου 3 του ν. 4408/2016, συμπεριλαμβανομένων των φορέων εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών, όπως ορίζονται στην περ. 12) του ίδιου άρθρου.
	γ) Πλωτές	Εσωτερικές πλωτές, θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές εταιρείες μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων, όπως ορίζονται για τις θαλάσσιες μεταφορές στο παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΚ) 725/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004, για τη βελτίωση της ασφάλειας στα πλοία και στις λιμενικές εγκαταστάσεις (L 129), μη συμπεριλαμβανομένων των μεμονωμένων πλοίων που

		χρησιμοποιούνται από τις εταιρείες αυτές.
		Διαχειριστικοί φορείς των λιμένων, όπως ορίζονται στην παρ. 12 του άρθρου 2 του ν. 3622/2007 (Α' 281), συμπεριλαμβανομένων των λιμενικών τους εγκαταστάσεων όπως ορίζονται στην περ. 11 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 725/2004, και φορείς εκμετάλλευσης έργων και εξοπλισμού που βρίσκονται εντός λιμένων.
		Φορείς εκμετάλλευσης υπηρεσιών εξυπηρέτησης κυκλοφορίας πλοίων (VTS), όπως ορίζονται στην περ. κ) του άρθρου 3 του π.δ. 49/2005 (Α' 66).
	δ) Οδικές	Οδικές αρχές, όπως ορίζονται στην περ. (12) του άρθρου 2 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2015/962 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2014, για τη συμπλήρωση της Οδηγίας 2010/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την παροχή σε επίπεδο Ενωσης υπηρεσιών πληροφόρησης για την κυκλοφορία σε πραγματικό χρόνο (L 157), αρμόδιες για τον

		έλεγχο της διαχείρισης της κυκλοφορίας, εξαιρουμένων των δημόσιων φορέων για τους οποίους η διαχείριση της κυκλοφορίας ή η λειτουργία ευφυών συστημάτων μεταφορών αποτελεί μη ουσιώδες μέρος της γενικής δραστηριότητάς τους.
		Φορείς εκμετάλλευσης συστημάτων ευφυών μεταφορών (ITS), όπως ορίζονται στην περ. 1) του άρθρου 4 του π.δ. 50/2012 (Α' 100).
3. Τράπεζες		Πιστωτικά ιδρύματα, όπως ορίζονται στην περ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (L 176)
4. Υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών		Φορείς εκμετάλλευσης τόπων διαπραγμάτευσης, όπως ορίζονται στην περ. 24 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α΄ 14)
		Κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι, όπως ορίζονται στην περ. 1) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2012, για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (L 201).

5. Υγεία		— Πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης, όπως ορίζονται στην περ. ζ' του άρθρου 3 του ν. 4213/2013 (Α' 261).
		— Εργαστήρια αναφοράς της ΕΕ που αναφέρονται στο άρθρο 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας και την κατάργηση της Απόφασης 1082/2013/ΕΕ (L 314).
		— Οντότητες που πραγματοποιούν δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης για φάρμακα, που αναφέρονται στην περ. 1 του άρθρου 2 της υπό στοιχεία Δ.ΥΓ3α/Γ.Π. 32221/29.4.2013 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Υγείας «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς την αντίστοιχη νομοθεσία της Ε.Ε. στον τομέα της παραγωγής και της κυκλοφορίας φαρμάκων που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση, σε συμμόρφωση με την υπ' αριθμ. 2001/83/ΕΚ Οδηγία «περί κοινοτικού κώδικα για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση» (L 311/28.11.2001), όπως ισχύει και όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2011/62/ΕΕ, όσον αφορά την πρόληψη της εισόδου ψευδεπίγραφων φαρμάκων στη

		νόμιμη αλυσίδα εφοδιασμού (L 174/1.7.2011)» (Β΄ 1049). — Οντότητες που παρασκευάζουν βασικά φαρμακευτικά προϊόντα και φαρμακευτικά σκευάσματα, που αναφέρονται στον τομέα Γ κλάδο 21 της Στατιστικής ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (NACE αναθ. 2). — Οντότητες που κατασκευάζουν ιατροτεχνολογικά προϊόντα που θεωρούνται κρίσιμης σημασίας κατά τη διάρκεια κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας (κατάλογος τεχνολογικών προϊόντων κρίσιμης σημασίας κατά τη διάρκεια κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας) κατά την έννοια του άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Ιανουαρίου 2022 σχετικά με την ενίσχυση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων όσον αφορά την ετοιμότητα έναντι κρίσεων και τη διαχείριση κρίσεων για τα φάρμακα και τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα (L 20).
6. Πόσιμο νερό		Προμηθευτές και διανομείς νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, όπως ορίζονται στην περ. α’ της παρ. 1 του άρθρου 2 της υπό στοιχεία Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 27829/15.5.2023 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Δικαιοσύνης και

		Εσωτερικών «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2020 (L435/1, 23.12.2020)» (Β' 3525), εξαιρουμένων των διανομέων για τους οποίους η διανομή νερού ανθρώπινης κατανάλωσης αποτελεί επουσιώδες μέρος της γενικής τους δραστηριότητας διανομής λοιπών προϊόντων και αγαθών.
7. Λύματα		Επιχειρήσεις συλλογής, διάθεσης ή επεξεργασίας αστικών, οικιακών ή βιομηχανικών λυμάτων, που αναφέρονται στις παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 2 της υπ' αρ. 5673/400/5.3.1997 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας και Υγείας και Πρόνοιας «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων» (Β' 192), εξαιρουμένων επιχειρήσεων για τις οποίες η συλλογή, η διάθεση ή η επεξεργασία αστικών, οικιακών ή βιομηχανικών λυμάτων αποτελεί επουσιώδες μέρος της γενικής τους δραστηριότητας.
8. Ψηφιακές υποδομές		— Πάροχοι σημείων ανταλλαγής κίνησης διαδικτύου

		— Πάροχοι υπηρεσιών συστήματος ονομάτων τομέα (DNS), εξαιρουμένων των διαχειριστών των εξυπηρετητών ονομάτων ρίζας
		— Μητρώα ονομάτων τομέα ανώτατου επιπέδου (TLD)
		— Πάροχοι υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους
		— Πάροχοι υπηρεσιών κέντρου δεδομένων
		— Πάροχοι δικτύων διανομής περιεχομένου
		— Πάροχοι υπηρεσιών εμπιστοσύνης
		— Πάροχοι δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών
		Πάροχοι δημόσια διαθέσιμων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών
9. Διαχείριση υπηρεσιών ΤΠΕ (μεταξύ επιχειρήσεων)		Πάροχοι διαχειριζόμενων υπηρεσιών Πάροχοι διαχειριζόμενων υπηρεσιών ασφαλείας
10. Οντότητες δημόσιας διοίκησης		Οντότητες δημόσιας διοίκησης της κυβέρνησης, όπως ορίζονται στην περ. γ’ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143).
		Πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α.

		Δευτεροβάθμιοι Ο.Τ.Α.
11. Διάστημα		Φορείς εκμετάλλευσης επίγειας υποδομής, ιδιοκτησίας, διαχείρισης και εκμετάλλευσης από κράτη μέλη ή ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι υποστηρίζουν την παροχή διαστημικών υπηρεσιών, εξαιρουμένων των παρόχων δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΑΛΛΟΙ ΚΡΙΣΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Τομέας	**Υποτομέας**	**Είδος οντότητας**
1. Ταχυδρομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ταχυμεταφορών		Φορείς παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών, όπως ορίζονται στην υποπερ. 1 της περ. Α του άρθρου 2 του ν. 4053/2012 (Α’ 44), συμπεριλαμβανομένων παρόχων υπηρεσιών ταχυμεταφορών.
2. Διαχείριση αποβλήτων		Επιχειρήσεις διαχείρισης αποβλήτων, όπως αυτή ορίζεται στην περ. 9 του άρθρου 3 του ν. 4819/2021 (Α’ 129), με εξαίρεση τις επιχειρήσεις για τις οποίες η διαχείριση αποβλήτων δεν αποτελεί την κύρια οικονομική δραστηριότητα.

3. Παρασκευή, παραγωγή και διανομή χημικών προϊόντων		Επιχειρήσεις που ασχολούνται με την παρασκευή ουσιών και τη διανομή ουσιών ή μειγμάτων, όπως αναφέρεται στις περ. 9 και 14 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της Οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 793/93 του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (L 396), και επιχειρήσεις που παράγουν προϊόντα, όπως ορίζονται στην περ. 3 του άρθρου 3 του εν λόγω Κανονισμού, από ουσίες ή μείγματα.
		Επιχειρήσεις τροφίμων, όπως ορίζονται στην περ. 2 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002 του

4. Παραγωγή, μεταποίηση και διανομή τροφίμων		Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών

		και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (L 31), οι οποίες δραστηριοποιούνται στη χονδρική διανομή και τη βιομηχανική παραγωγή και μεταποίηση.
5. Κατασκευαστικός τομέας	α) Κατασκευή ιατροτεχνολογικών προϊόντων και in vitro διαγνωστικών ιατροτεχνολογικών προϊόντων	Οντότητες που κατασκευάζουν ιατροτεχνολογικά προϊόντα, όπως ορίζονται στην περ. 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/745 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2017, για τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/83/ΕΚ, του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002 και του Κανονισμού (ΕΚ) 1223/2009 και για την κατάργηση των Οδηγιών του Συμβουλίου 90/385/ΕΟΚ και 93/42/ΕΟΚ (L 117), και οντότητες που κατασκευάζουν in vitro διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα, όπως ορίζονται στην περ. 2 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/746 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2017, για τα in vitro διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα και για την κατάργηση της Οδηγίας 98/79/ΕΚ και της Απόφασης 2010/227/ΕΕ της Επιτροπής (L 117), εξαιρουμένων

		των οντοτήτων που κατασκευάζουν ιατροτεχνολογικά προϊόντα που θεωρούνται κρίσιμης σημασίας κατά τη διάρκεια κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας (κατάλογος τεχνολογικών προϊόντων κρίσιμης σημασίας κατά τη διάρκεια κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας) κατά την έννοια του άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Ιανουαρίου 2022 σχετικά με την ενίσχυση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων όσον αφορά την ετοιμότητα έναντι κρίσεων και τη διαχείριση κρίσεων για τα φάρμακα και τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα (L 20).
	β) Κατασκευή προϊόντων υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	Επιχειρήσεις που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες που αναφέρονται στον τομέα Γ κλάδο 26 της NACE αναθ. 2.
	γ) Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	Επιχειρήσεις που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες που αναφέρονται στον τομέα Γ κλάδο 27 της NACE αναθ. 2.
	δ) Κατασκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού π.δ.κ.α.	Επιχειρήσεις που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες που αναφέρονται στον τομέα Γ κλάδο 28 της NACE αναθ. 2.

	ε) Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων	Επιχειρήσεις που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες που αναφέρονται στον τομέα Γ κλάδο 29 της NACE αναθ. 2.
	στ) Κατασκευή άλλου εξοπλισμού μεταφορών	Επιχειρήσεις που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες που αναφέρονται στον τομέα Γ κλάδο 30 της NACE αναθ. 2.
6. Ψηφιακοί πάροχοι		— Πάροχοι επιγραμμικών / διαδικτυακών αγορών
		— Πάροχοι επιγραμμικών / διαδικτυακών μηχανών αναζήτησης
		— Πάροχοι πλατφόρμας υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης
7. Έρευνα		Οργανισμοί έρευνας

Αθήνα, 12 Νοεμβρίου 2024

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
Κων. Χατζηδάκης	Γ. Γεραπετρίτης	Νικ. - Γ. Δένδιας
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΥΓΕΙΑΣ
Θ. Λιβάνιος	Κυρ. Πιερρακάκης	Σπ. - Άδ. Γεωργιάδης
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Μιχ. Χρυσοχοΐδης	Χρ. Σταϊκούρας	Θ. Σκυλακάκης
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Π. Θεοδωρικάκος	Ν. Κεραμέως	Γ. Φλωρίδης
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Νικ. Παναγιωτόπουλος	Σ. Ζαχαράκη	Κων. Τσιάρας

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ 68/69

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
Χρ. Στυλιανίδης	Ολ. Κεφαλογιάννη	Δ. Παπαστεργίου
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ		ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
Β. Κικίλιας		Χρ. - Γ. Σκέρτσος

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ν. Παπαθανάσης

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΟΝ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

Π. Μαρινάκης

CHRISTINA
TSAKONA
12.11.2024 23:12

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ
Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (Οδηγία NIS 2) και άλλες διατάξεις

Επισπεύδον Υπουργείο: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Στοιχεία επικοινωνίας: Βασιλική Βλάχου, νομική σύμβουλος Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, 210 9098601, email: v.vlachou@mindigital.gr

Επιλέξατε από τον παρακάτω κατάλογο τον τομέα ή τους τομείς νομοθέτησης στους οποίους αφορούν οι βασικές διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης:

ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ	(X)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ[1]	
ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ[2]	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ / ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ / ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ[3]	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ[4]	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ[5]	X
ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ[6]	X

[1] Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Υπουργείου Πολιτισμού.
[2] Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και Υπουργείου Εξωτερικών.
[3] Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.
[4] Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υπουργείου Υγείας.
[5] Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και Υπουργείου Δικαιοσύνης.
[6] Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Ανάπτυξης, Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υπουργείου Τουρισμού.

Α. Αιτιολογική έκθεση

	Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης
1.	Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση;
	Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (στο εξής «Οδηγία NIS 2» ή «Οδηγία», L 333) ενσωματώνοντας την Οδηγία αυτή στην ελληνική εννομη τάξη. Η Οδηγία NIS 2, η οποία καταργεί την Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση (στο εξής «Οδηγία NIS 1», L 194), επικαιροποιεί και διευρύνει σημαντικά τις υποχρεώσεις για την ασφάλεια και τη διαχείριση κινδύνων στον κυβερνοχώρο σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εισάγει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση κυβερνοασφάλειας με βάση τον κίνδυνο, με στόχο την επίτευξη υψηλού κοινού επιπέδου ασφάλειας στον κυβερνοχώρο σε όλα τα κράτη μέλη, ενισχύοντας τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μέσω βελτιωμένων πρωτοκόλλων ασφαλείας και δυνατοτήτων αντιμετώπισης περιστατικών. Δεδομένης της εντατικοποίησης και της αυξημένης πολυπλοκότητας των απειλών και των κυβερνοεπιθέσεων, ο αριθμός, το μέγεθος, η επινοητικότητα, η συχνότητα και ο αντίκτυπος των περιστατικών στον κυβερνοχώρο αυξάνονται και συνιστούν μείζονα απειλή για τη λειτουργία των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών. Το γεγονός αυτό επηρεάζει τη λειτουργία υποδομών ζωτικής σημασίας, η οποία βασίζεται σε πληροφοριακά συστήματα και συχνά διαταράσσει την παροχή κρίσιμων υπηρεσιών για την οικονομική και κοινωνική ζωή. Παράλληλα, το κόστος του κυβερνοεγκλήματος διαρκώς αυξάνεται, ξεπερνώντας σε παγκόσμιο επίπεδο τα δέκα τρισεκατομμύρια δολάρια για το έτος 2023, γεγονός που επηρεάζει αρνητικά την εμπιστοσύνη των πολιτών στην ψηφιακή μετάβαση συνολικά. Την ίδια στιγμή, σειρά ατομικών δικαιωμάτων βρίσκονται αντιμέτωπα με νέες και σύνθετες απειλές στον κυβερνοχώρο. Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου καλύπτει κενά, τα οποία διαπιστώθηκαν κατά την περίοδο εφαρμογής της Οδηγίας NIS 1, η οποία μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 4577/2018 (Α’ 199), τόσο στον καθορισμό μέτρων διαχείρισης κινδύνων κυβερνοασφάλειας και υποχρεώσεων αναφοράς περιστατικών σε όλους τους διευρυμένους τομείς τους οποίους καλύπτει, όπως, μεταξύ άλλων η ενέργεια, οι μεταφορές, η υγεία, η δημόσια διοίκηση, η εφοδιαστική αλυσίδα, η παραγωγή τροφίμων, οι τηλεπικοινωνίες και οι ψηφιακές υποδομές , όσο και στην ομοιόμορφη

	αντιμετώπιση των σχετικών ζητημάτων στο σύνολο των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε μία εποχή αυξημένης αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών για τον ιδιωτικό τομέα και συνεχιζόμενου ψηφιακού μετασχηματισμού για τον δημόσιο τομέα, η βελτίωση των ικανοτήτων και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας του ψηφιακού κράτους και της κρίσιμης ψηφιακής υποδομής που υποστηρίζει την παροχή υπηρεσιών ιδιωτικών επιχειρήσεων, σε σημαντικούς τομείς για την κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας, αποτελούν επιτακτική ανάγκη για την αδιάλειπτη παροχή των αγαθών και υπηρεσιών αυτών, την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων στον κυβερνοχώρο και την καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης. Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου θεσπίζεται ένα συνεκτικό πλαίσιο για τη διακυβέρνηση της κυβερνοασφάλειας, ως διακριτής, οριζόντιου χαρακτήρα δημόσιας πολιτικής, καθώς και μηχανισμοί αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών και των οργανισμών που παρέχουν κρίσιμες υπηρεσίες για την οικονομική και κοινωνική ζωή. Με ένα πλέγμα διατάξεων που υπερβαίνουν την ελάχιστη απαιτούμενη ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας NIS 2 δημιουργείται ένα σταθερό πεδίο διασφάλισης υψηλού επιπέδου κυβερνασφάλειας. Ειδικότερα: **ΜΕΡΟΣ Α':** **Κεφάλαιο Α':** Προσδιορίζεται ο σκοπός και οριοθετείται το αντικείμενο του σχεδίου νόμου. **Κεφάλαιο Β':** Καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του σχεδίου νόμου, με τον ορισμό των βασικών και σημαντικών οντοτήτων και προβλέπονται οι αναγκαίοι ορισμοί για τους σκοπούς του νόμου. **Κεφάλαιο Γ':** Θεσπίζονται συντονισμένα κανονιστικά πλαίσια κυβερνοασφάλειας με την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου πλαισίου στρατηγικής, τον ορισμό Εθνικής Αρχής Κυβερνοσφάλειας (ΕΑΚ) ως αρμόδιας Αρχής και ενιαίου σημείου επαφής, τον ορισμό των ομάδων απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRTs), τη θέσπιση εθνικού πλαισίου διαχείρισης κυβερνοκρίσεων και τη δημιουργία πλαισίου συνεργασίας μεταξύ της ΕΑΚ και άλλων αρμόδιων αρχών. **Κεφάλαιο Δ':** Θεσπίζεται υποχρέωση λήψης μέτρων διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας από τις βασικές και σημαντικές οντότητες, καθώς και υποχρεώσεις αναφοράς περιστατικών. **Κεφάλαιο Ε':** Ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη δικαιοδοσία και την εδαφικότητα και θεσπίζεται υποχρέωση τήρησης μητρώων οντοτήτων και βάσης δεδομένων καταχώρισης ονομάτων τομέα.

	Κεφάλαιο ΣΤ': Ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. **Κεφάλαιο Ζ':** Καθορίζονται τα μέτρα εποπτείας και επιβολής για τις βασικές και σημαντικές οντότητες, ορίζεται η ΕΑΚ ως αρμόδια αρχή εποπτείας και ελέγχου, προβλέπονται οι γενικοί όροι για την επιβολή διοικητικών προστίμων, και καθορίζονται τα διοικητικά πρόστιμα και οι κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης. **Κεφάλαιο Η':** Περιλαμβάνονται οι εξουσιοδοτικές, μεταβατικές, τελικές και καταργούμενες διατάξεις των κεφαλαίων Α' έως Ζ'. **ΜΕΡΟΣ Β':** Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για: α) το προσωπικό της ΕΑΚ, προκειμένου να επιτελεί αποτελεσματικά τον ενισχυμένο ρόλο της, β) γιαν τον ορισμό Υπεύθυνου Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών, διασφαλίζοντας μεθοδολογική αρτιότητα κατά την κάλυψη του κρίσιμου ρόλου αυτού, γ) την πρόσβαση των μόνιμων κατοίκων των περιοχών εκτός τηλεοπτικής κάλυψης στους ελληνικούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας με μόνιμο και οριστικό τρόπο, μέσω της εγκατάστασης Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.), δ) τη χορήγηση νέας προθεσμίας προς παροχή του απαιτούμενου χρόνου, ώστε να διορθωθούν με ακρίβεια και πληρότητα οι πρώτες κτηματολογικές εγγραφές (δικαστικά και εξωδικαστικά ιδίως μέσω των άρθρων 6 και 18 του ν. 2664/1998 (Α' 275)) και ε) την παράταση της διάρκειας της σύμβασης με τίτλο «Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα για την υποστήριξη των επιχειρησιακών λειτουργιών μονάδων υγείας του ΕΣΥ (ΕΠΣΜΥ) της Η.ΔΙ.Κ.Α. ΑΕ», Υποέργο 3 «Παροχή υπηρεσιών ανάπτυξης και παραγωγικής λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων της Η.ΔΙ.Κ.Α. ΑΕ στον τομέα της υγείας». **ΜΕΡΟΣ Γ':** Καθορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του σχεδίου νόμου.
2.	Γιατί αποτελεί πρόβλημα;
	ΜΕΡΟΣ Α΄: Η διείσδυση και τα οφέλη των νέων τεχνολογιών στην οικονομική και κοινωνική ζωή αναδεικνύουν την κυβερνοασφάλεια σε στρατηγικής σημασίας ζήτημα. Η παροχή κρίσιμων υπηρεσιών, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, οι υπηρεσίες υγείας, ο χρηματοπιστωτικός τομέας, εξαρτώνται τόσο από φυσικές όσο και - ολοένα και περισσότερο - από ψηφιακές υποδομές, γεγονός το οποίο αυξάνει τις ευπάθειες και την πιθανότητα διατάραξης της παροχής των κρίσιμων αυτών υπηρεσιών. Η κυβερνοασφάλεια, ως ένας ταχέως εξελισσόμενος και ιδιαιτέρως κρίσιμος τομέας για τη χώρα, συνδέεται άρρηκτα τόσο με την εύρυθμη λειτουργία των κρίσιμων υποδομών της όσο και με την ανθεκτικότητα και απόκριση του κράτους σε κυβερνοαπειλές, καθώς επίσης και με την επιχειρησιακή συνέχεια των υπηρεσιών που παρέχει. Δεδομένης της εντατικοποίησης και της αυξημένης πολυπλοκότητας των απειλών και των κυβερνοεπιθέσεων, ο αριθμός, το μέγεθος, η επινοητικότητα, η συχνότητα και ο αντίκτυπος των περιστατικών στον κυβερνοχώρο αυξάνονται και συνιστούν μείζονα απειλή για τη λειτουργία των συστημάτων

	δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων και την παροχή υπηρεσιών που παρέχονται μέσω αυτών. Η επίτευξη υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας αποτελεί ζήτημα με εθνική και υπερεθνική διάσταση. Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο με την Οδηγία NIS 2 για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε ενωσιακό επίπεδο. ΜΕΡΟΣ Β': α) Η έναρξη καταβολής της μισθοδοσίας του προσωπικού της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας από την τελευταία, προϋποθέτει την ακώλυτη λειτουργία σχετικού πληροφοριακού συστήματος. Δοθέντος ότι το σύστημα αυτό βρίσκεται επί του παρόντος σε φάση ολοκλήρωσης, είναι απαραίτητο να παρασχεθεί η προτεινόμενη παράταση για ένα (1) ακόμη έτος. β) Η προτεινόμενη διάταξη κρίνεται απαραίτητη για την επίλυση της πρακτικής αναγκαιότητας που ανακύπτει, στις περιπτώσεις έλλειψης υπαλλήλων ΠΕ ή ΤΕ Πληροφορικής. Σημειώνεται ότι λαμβάνεται μέριμνα ο οριζομενος ως ΥΑΣΠΕ να διαθέτει εμπειρία στον τομέα της κυβερνοασφαλειας. γ) Δυνάμει του ν. 4563/2018 (Α' 169), εκδόθηκε η υπό στοιχεία οικ.14177 ΕΞ/14.5.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Επικρατείας και του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό (Β' 2066), με την οποία προβλέφθηκαν ρυθμίσεις για την πρόσβαση των μόνιμων κατοίκων των περιοχών εκτός τηλεοπτικής κάλυψης στους ελληνικούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης. Παρά το γεγονός ότι η δράση υλοποιήθηκε με επιτυχία για περισσότερα από τέσσερα χρόνια, το ζήτημα της τηλεοπτικής κάλυψης των περιοχών αυτών δεν έχει επιλυθεί πλήρως με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζεται ίση πρόσβαση σε τηλεοπτικά προγράμματα εθνικής εμβέλειας για όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως γεωγραφικής θέσης. δ) Η προθεσμία διόρθωσης πρώτων κτηματολογικών εγγραφών, η οποία σε ορισμένες περιοχές της επικράτειας λήγει στις 30.11.2024, κρίνεται πως δεν επαρκεί για τη διενέργεια των απαιτούμενων διορθώσεων, ώστε να επιτευχθεί η ακριβής αποτύπωση των κτηματολογικών στοιχείων στο καθεστώς του λειτουργούντος Κτηματολογίου και να εξασφαλισθεί η ασφάλεια δικαίου. ε) Η διακοπή των υπηρεσιών του πληροφοριακού συστήματος μονάδων υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία των μονάδων υγείας, επηρεάζοντας την παροχή ιατρικών υπηρεσιών και την εύρυθμη λειτουργία των νοσοκομείων. Οι εν λόγω υπηρεσίες υποστήριξης της παραγωγικής λειτουργίας των τοπικών πληροφοριακών συστημάτων μονάδων υγείας, είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση του δημόσιου στον τομέα της υγείας, δεδομένου ότι αφορούν στη διαχείριση κρίσιμων δεδομένων και στη λειτουργία των νοσοκομείων όλης της χώρας.
3.	Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά;
	Άμεσα, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν οργανισμούς και επιχειρήσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα που δραστηριοποιούνται σε κρίσιμους τομείς για την οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, καθώς εισάγονται υποχρεώσεις λήψης τεχνικών και οργανωτικών μέτρων κυβερνοασφάλειας, κατά κανόνα σε μεσαίες

	επιχειρήσεις και άνω, που δραστηριοποιούνται στους τομείς και υπο-τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Συγκεκριμένα, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν άμεσα την Εθνική Αρχή Κυβερνοσαφάλειας (ΕΑΚ), ως κεντρικό φορέα για τη διακυβέρνηση, υλοποίηση και εποπτεία εφαρμογής της κυβερνοασφάλειας, ως διακριτής δημόσιας πολιτικής, καθώς και φορείς όπως την αρμόδια οργανική μονάδα του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας για θέματα κυβερνοασφάλειας / κυβερνοάμυνας, που υποστηρίζει μεταβατικά την ΕΑΚ στην εκτέλεση των καθηκόντων της, και τη Διεύθυνση Κυβερνοχώρου της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, που ορίζεται ως ομάδα απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (CSIRT) για τους φορείς του δημόσιου τομέα, καθώς, επίσης, και το σύνολο των Υπουργείων, που αναλαμβάνουν συγκεκριμένους ρόλους και υποχρεώσεις στην υλοποίηση κρίσιμων λειτουργιών. Επιπλέον, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν το μερίδιο εκείνο της αγοράς που δραστηριοποιείται στους τομείς και υποτομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, λόγω της αυξημένης και συνεχώς αυξανόμενης ζήτησης σε υπηρεσίες, προϊόντα και ειδικότητες στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και της πληροφορικής, καθώς και σε άλλες ειδικότητες (όπως συμβουλευτικές υπηρεσίες, νομικές υπηρεσίες, εκπαίδευση κυβερνοασφάλειας). Έμμεσα, πλην όμως ουσιαστικά, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν το σύνολο των πολιτών, για τους οποίους διασφαλίζεται η αδιάλειπτη παροχή υπηρεσιών σε κρίσιμους τομείς, προστατεύοντας και θωρακίζοντας τις ψηφιακές υποδομές με τις οποίες αυτές παρέχονται. Τέλος, αφορούν: α) το προσωπικό της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, β) τους Υπευθύνους Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής, γ) τους μόνιμους κατοίκους περιοχών της Ελλάδας που βρίσκονται εκτός τηλεοπτικής κάλυψης, δ) δικαιούχους εμπραγμάτων δικαιωμάτων που επιθυμούν να προβούν σε διόρθωση πρώτων κτηματολογικών εγγραφών αλλά και τους επαγγελματίες οι οποίοι διενεργούν ή συμπράττουν στη διαδικασία διόρθωσης (ιδίως δικηγόρους και συμβολαιογράφους) και ε) την Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., η οποία διαχειρίζεται τα πληροφοριακά συστήματα στον τομέα της υγείας, τις μονάδες υγείας του ΕΣΥ (όπως μεγάλα νοσοκομεία) και κατ’ επέκταση τους ασθενείς και εν γένει τους πολίτες που βασίζονται και κάνουν χρήση των υπηρεσιών υγείας.

	Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης
4.	Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ❒ Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα;
	ν. 4577/2018 (Α’ 199) και υπ’ αρ. 1017/4.10.2019 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας (Β’ 3739), για την εφαρμογή του νόμου αυτού ν. 4635/2019 (Α’ 167)

	ν. 4961/2022 (Α' 146) ν. 5002/2022 (Α' 228) ν. 5086/2024 (Α΄ 23) ν. 4563/2018 (Α' 169) και η υπό στοιχεία οικ.14177 ΕΞ/14.5.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Επικρατείας και του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό (Β' 2066) ν. 4623/2019 (Α' 134)	
5.	Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας;	
	i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Απαιτείται συνολική και ενιαία νέα ρύθμιση για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας NIS 2, καθώς θεσπίζεται νέο και ενισχυμένο πλαίσιο διακυβέρνησης, με νέους ρόλους για τους φορείς του δημόσιου τομέα και νέες υποχρεώσεις για τους φορείς του ιδιωτικού τομέα, για το οποίο απαιτείται ρύθμιση σε επίπεδο τυπικού νόμου. Οι σκοποί που επιδιώκονται με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης, ελλείψει σχετικής νομοθετικής εξουσιοδότησης. Ταυτόχρονα, τα προς ρύθμιση θέματα αποτελούν αντικείμενο τυπικού νόμου.
	ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Η αλλαγή διοικητικής πρακτικής δεν θα συνέβαλε στην επίλυση του ζητήματος, καθώς απαιτείται νομοθετική ρύθμιση, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν.
	iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Η διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων δεν θα συνέβαλε στην επίλυση των ζητημάτων χωρίς τη θέσπιση των νέων ρυθμίσεων, ενόψει των όσων ήδη αναλύθηκαν.

	Συναφείς πρακτικές
6.	Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ❒ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα:

i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:	Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αξιοποιούν τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται στον τομέα της κυβερνοασφάλειας από το σύνολο, σχεδόν, των κρατών μελών της Ευρωπαικής Ένωσης. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι πρακτικές που ακολουθούνται στη Γερμανία, στο Βέλγιο, στην Ιταλία και στη Γαλλία. Επιπλέον, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις ακολουθούν τις διεθνείς τάσεις που επικρατούν στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, ως προς τα ελάχιστα μέτρα ασφάλειας στον κυβερνοχώρο και το μοντέλο διακυβέρνσης της δημόσιας πολιτικής κυβερνοασφάλειας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι τάσεις που επικρατούν στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και στο Ηνωμένο Βασίλειο.
ii) σε όργανα της Ε.Ε.:	Αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της ενισχυμένης συνεργασίας των κρατών μελών της Ευρωπαικής Ένωσης, στο πλαίσιο της «Ομάδας Συνεργασίας» που έχει θεσπιστεί σε ενωσιακό επίπεδο, ήδη με τις διατάξεις της Οδηγίας NIS 1, καθώς και του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2023, για τον καθορισμό μέτρων για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας στα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης.
iii) σε διεθνείς οργανισμούς:	

	Στόχοι αξιολογούμενης ρύθμισης
7.	Σημειώστε ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση

❐ 1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΦΤΩΧΕΙΑ ❐ 2 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΠΕΙΝΑ ☒ 3 ΚΑΛΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ❐ 4 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ❐ 5 ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

❐ 6 ΚΑΘΑΡΟ ΝΕΡΟ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ❐ 7 ΦΤΗΝΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ❐ 8 ΑΞΙΟΠΡΕΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ☒ 9 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ❐ 10 ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ

❐ 11 ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ❐ 12 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ❐ 13 ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ❐ 14 ΖΩΗ ΣΤΟ ΝΕΡΟ ❐ 15 ΖΩΗ ΣΤΗ ΣΤΕΡΙΑ

☒ 16 ΕΙΡΗΝΗ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ☒ 17 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

8.	Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης;	
	i) βραχυπρόθεσμοι:	ΜΕΡΟΣ Α΄: - Η περαιτέρω ενδυνάμωση του εθνικού συστήματος διακυβέρνησης, των ικανοτήτων της χώρας και των αρμόδιων αρχών στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. - Η ενίσχυση του επιπέδου κυβερνοασφάλειας των επιχειρήσεων που παρέχουν κρίσιμες και σημαντικές υπηρεσίες για την κοινωνικοοικονομική ζωή. ΜΕΡΟΣ Β΄: - Η άμεση διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της ΕΑΚ ως προς τον ενισχυμένο ρόλο της. - Η μεθοδολογική αρτιότητα κατά την κάλυψη των κρίσιμων θέσεων του ΥΑΣΠΕ, ώστε, ελλείψει υπαλλήλου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ Πληροφορικής, να δύναται να ορίζεται ως ΥΑΣΠΕ υπάλληλος οποιουδήποτε κλάδου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ. - Η διασφάλιση σταθερής πρόσβασης στους εθνικούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης στις περιοχές της επικράτειας που δεν έχουν πρόσβαση. - Η παροχή επαρκούς χρονικού περιθωρίου για τη διόρθωση των πρώτων κτηματολογικών εγγραφών. - Η εξασφάλιση της λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. μέχρι την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας για την επιλογή νέου αναδόχου, ο οποίος θα αναλάβει τη μακροχρόνια υποστήριξη των πληροφοριακών συστημάτων της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. στον τομέα της υγείας.
	ii) μακροπρόθεσμοι:	ΜΕΡΟΣ Α΄: - Η θεσμική και τεχνολογική θωράκιση έναντι των κυβερνοαπειλών και η συνολική αναβάθμιση του επιπέδου της κυβερνοασφάλειας στη χώρα, που συνιστούν παράμετρο εξέχουσας σημασίας για την προάσπιση της δημόσιας ασφάλειας. - Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας του κράτους και των κρίσιμων, βασικών και σημαντικών υποδομών έναντι απειλών και επιθέσεων στον κυβερνοχώρο. - Η ενίσχυση του ψηφιακού οικοσυστήματος στη χώρα, μέσω της διαμόρφωσης ενός περιβάλλοντος με ασφαλείς υποδομές. - Η δημιουργία ασφαλούς, ανθεκτικού και ανταγωνιστικού ψηφιακού περιβάλλοντος, που διασφαλίζει χωρίς αποκλίσεις τη συνολική ανθεκτικότητα της χώρας έναντι απειλών και η προώθηση της συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων για την αντιμετώπιση κυβερνοαπειλών.

	- Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ψηφιακής οικονομίας, με προώθηση της καινοτομίας και της ανάπτυξης και η ενθάρρυνση της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών και πρακτικών ασφάλειας. - Η εμπέδωση εμπιστοσύνης στην ψηφιακή αγορά και στην ασφάλεια των ψηφιακών υπηρεσιών, με στόχο την ενίσχυση των κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων των πολιτών και των επιχειρήσεων. - Η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών και των επιχειρήσεων στις ψηφιακές υπηρεσίες του κράτους και της αγοράς, η οποία συνιστά ιδιαιτέρως σημαντικό παράγοντα στην προσπάθεια διευκόλυνσης και ενίσχυσης του ψηφιακού μετασχηματισμού της χώρας. ΜΕΡΟΣ Β΄: - Η διασφάλιση μόνιμης και πλήρους τηλεοπτικής κάλυψης για τους μόνιμους κατοίκους περιοχών που δεν έχουν πρόσβαση σε ελληνικούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας, στόχος που σχετίζεται με λόγους εθνικής σημασίας και με την ίση πρόσβαση σε τηλεοπτικά προγράμματα εθνικής εμβέλειας για όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως γεωγραφικής θέσης. - Η βελτίωση της ποιότητας των κτηματολογικών εγγραφών, η ακριβέστερη αποτύπωση και κατοχύρωση των εμπραγμάτων δικαιωμάτων και η εμπέδωση της ασφάλειας δικαίου.

	Ψηφιακή διακυβέρνηση	
10.	Σε περίπτωση που προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος, ποια θα είναι η συμβολή αυτού στην επίτευξη των στόχων της αξιολογούμενης ρύθμισης: ΑΜΕΣΗ ❒ ή/και ΕΜΜΕΣΗ ❒	
	i) Εάν είναι άμεση, εξηγήστε:	
	ii) Εάν είναι έμμεση, εξηγήστε:	
11.	Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική της χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού); ΝΑΙ ❒ ΟΧΙ ❒	
	Εξηγήστε:	

12.	Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα; ΝΑΙ ❒ ΟΧΙ ❒	
	Αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:	
13.	Έχει προηγηθεί μελέτη βιωσιμότητας του προβλεπόμενου πληροφοριακού συστήματος; ΝΑΙ ❒ ΟΧΙ ❒	
	Εξηγήστε:	

	Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης	
14.	Σύνοψη στόχων κάθε άρθρου	
	Άρθρο	*Στόχος*
	1	Με την προτεινόμενη ρύθμιση καθορίζεται ο σκοπός του Μέρους Α', ο οποίος συνίσταται στην επίτευξη υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας σε εθνικό επίπεδο, με την ενσωμάτωση της Οδηγίας NIS 2 στην εθνική έννομη τάξη.
	2	Με την προτεινόμενη ρύθμιση οριοθετείται το αντικείμενο του Μέρους Α', το οποίο συνίσταται: • στον καθορισμό της αρμόδιας εθνικής αρχής για την εποπτεία εφαρμογής και την εφαρμογή του νόμου, σε επίπεδο τεχνικό, επιχειρησιακό και στρατηγικό, • στην υποχρεωτική λήψη μέτρων ενίσχυσης της κυβερνοσφάλειας κρίσιμων και σημαντικών οργανισμών και επιχειρήσεων, • στην ενίσχυση της συνεργασίας όλων των εμπλεκομένων, • στη θέσπιση ενός αποτελεσματικού, αναλογικού και αποτρεπτικού εποπτικού μηχανισμού για τη διασφάλιση της εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από το προτεινόμενο σχέδιο νόμου.
	3	Με την προτεινόμενη ρύθμιση καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Μέρους Α', το οποίο καλύπτει τομείς υψηλής κρισιμότητας και το σύνολο των σημαντικών τομέων για τη θωράκιση της κοινωνικοοικονομικής ζωής στον κυβερνοχώρο. Συγκεκριμένα, θεσπίζεται ενιαίο κριτήριο με ποσοτικά χαρακτηριστικά για τον προσδιορισμό των οντοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μέρους Α'. Ειδικότερα, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του όλες οι οντότητες που χαρακτηρίζονται μεσαίες επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 2 του παραρτήματος της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης

	Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (L 124) ή υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια για τις μεσαίες επιχειρήσεις και ταυτόχρονα δραστηριοποιούνται στους τομείς και παρέχουν τα είδη υπηρεσιών ή ασκούν τις δραστηριότητες που καλύπτονται από τον παρόντα νόμο. Επιπλέον, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μέρους Α' ορισμένες οντότητες ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, εφόσον πληρούν ειδικά ποιοτικά κριτήρια, τα οποία υποδεικνύουν βασικό ρόλο για την κοινωνία, την οικονομία ή για συγκεκριμένους ευαίσθητους τομείς.
4	Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζονται δύο (2) κατηγορίες οντοτήτων με κριτήριο αφενός το μέγεθος και αφετέρου τη σπουδαιότητά τους για την παροχή κρίσιμων υπηρεσιών, τη λειτουργία της αγοράς ή την ιδιαίτερη σημασία τους, ανεξαρτήτως μεγέθους. Ειδικότερα, οι οντότητες διακρίνονται ως εξής: 1. Βασικές οντότητες, στις οποίες περιλαμβάνονται: • Κατά κανόνα, κάθε επιχείρηση ή οργανισμός που υπερβαίνει τα ανώτατα όρια για τις μεσαίες επιχειρήσεις (σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του παραρτήματος της Σύστασης 2003/361/ΕΚ) και δραστηριοποιείται στους τομείς του παραρτήματος Ι του προτεινόμενου σχεδίου νόμου: ενέργεια, μεταφορές, τράπεζες, υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών, υγεία, πόσιμο νερό, λύματα, ψηφιακές υποδομές (μεταξύ των οποίων πλέον και οι πάροχοι τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, πάροχοι υπηρεσιών cloud, data center κ.ά.), διαχείριση υπηρεσιών Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (πάροχοι διαχειριζομένων υπηρεσιών «Managed Service Providers» και πάροχοι διαχειριζομένων υπηρεσιών ασφάλειας «Managed Security Service Providers MSSPs»). • Οντότητες δημόσιας διοίκησης. • Πάροχοι υπηρεσιών DNS, TLD name registries, υπηρεσιών εμπιστοσύνης, ανεξαρτήτως μεγέθους. • Οργανισμοί των παραρτημάτων Ι και ΙΙ του προτεινόμενου σχεδίου νόμου που ορίζονται ως τέτοιοι βάσει ειδικών κριτηρίων. • Οργανισμοί που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου για την προστασία των κρίσιμων υποδομών (L 333). • Οργανισμοί που αναγνωρίστηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4577/2018 και το άρθρο 16 της υπ' αρ. 1027/4.10.2019 απόφασης του Υπουργού Επικρατείας, πριν από τις 16 Ιανουαρίου 2023, ως φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών.

	2. Σημαντικές οντότητες (παράρτημα ΙΙ), στις οποίες περιλαμβάνονται: • Κάθε επιχείρηση ή οργανισμός που υπερβαίνει τα ανώτατα όρια για τις μεσαίες επιχειρήσεις (σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του παραρτήματος της Σύστασης 2003/361/ΕΚ) και δραστηριοποιείται στους τομείς του παραρτήματος ΙΙ του προτεινόμενου σχεδίου νόμου: ταχυδρομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ταχυμεταφορών, διαχείριση απορριμμάτων, κατασκευή, παραγωγή και διανομή χημικών ουσιών, παραγωγή, επεξεργασία και διανομή τροφίμων, κατασκευή εξοπλισμού (όπως ιατρικού, ηλεκτρονικού, μηχανολογικού εξοπλισμού κ.ά.), πάροχοι ψηφιακών υπηρεσιών (περιλαμβανομένων των πλατφορμών μέσων κοινωνικής δικτύωσης), ερευνητικοί οργανισμοί. • Κάθε επιχείρηση ή οργανισμός των παραρτημάτων Ι και ΙΙ που δεν πληροί το κριτήριο του μεγέθους, πλην όμως αναγνωρίζονται ως τέτοιοι από τα κράτη-μέλη βάσει κριτηρίων. Μετά την υποβολή των στοιχείων των περ. α) έως ε) της παρ. 3 από τις υπόχρεες οντότητες στην ψηφιακή πλατφόρμα της παρ 4 του άρθρου 29, η ΕΑΚ καταρτίζει σχετικό κατάλογο βασικών και σημαντικων οντοτήτων, καθώς και οντοτήτων που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία κάθε οντότητας.
5	Προκειμένου να αποφεύγεται η συρροή διατάξεων και να μην αντίκεινται σε τομεακές ενωσιακές νομικές πράξεις που επιφέρουν τουλάχιστον ισοδύναμα αποτελέσματα στο ίδιο πεδίο, η NIS 2, που ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, λειτουργεί συμπληρωματικά και επικουρικά σε ό, τι έχει ήδη ρυθμιστεί ειδικά ή τομεακά σε ενωσιακό επίπεδο. Οι οντότητες του τραπεζικού τομέα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής, καθώς εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2554 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 1060/2009, (ΕΕ) 648/2012, (ΕΕ) 600/2014, (ΕΕ) 909/2014 και (ΕΕ) 2016/1011 (L 333). Ωστόσο, εξακολουθούν να υποχρεούνται σε άμεση και ισοδύναμη αναφορά περιστατικού κυβερνοασφάλειας αλλά και σε άμεση αναφορά στην ΕΑΚ απευθείας, βάσει των υποχρεώσεων αναφοράς περιστατικών του παρόντος. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη οι κατευθυντήριες γραμμές που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 13.9.2023 [C(2023) 6068/13.09.2023 και C(2023) 6070/13.09.2023], όπως αυτές τροποποιούνται και ισχύουν κάθε φορά, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 της Οδηγίας NIS 2.
6	Στην προτεινόμενη ρύθμιση παρατίθενται οι ορισμοί των εννοιών που περιέχονται στο Μέρος Α’ και είναι απαραίτητοι για την εφαρμογή του,

	σύμφωνα με τους ορισμούς της Οδηγίας NIS 2 αλλά και της αντίστοιχης τομεακής ή ενωσιακής νομοθεσίας, όπου υπάρχει παραπομπή.
7	Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η σύνταξη Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας (Ε.Σ.Κ.), η οποία περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον, μεταξύ άλλων: α) πρόβλεψη στρατηγικών στόχων και προτεραιότητες για την επίτευξη και διατήρηση υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας και συνεκτικό πλαίσιο διακυβέρνησης για την επίτευξή τους, β) τους αναγκαίους πόρους για την επίτευξη των εν λόγω στόχων και γ) τα αναγκαία κανονιστικά μέτρα και μέτρα πολιτικής για την κυβερνοασφάλεια. Η Ε.Σ.Κ. τελεί σε αρμονία με τη Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας που διαμορφώνεται από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
8	Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται η ΕΑΚ αρμόδια αρχή για την κυβερνοασφάλεια, παρακολουθεί την εφαρμογή του νόμου και αποτελεί το ενιαίο σημείο επαφής, για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας. Με τον ορισμό της ΕΑΚ ως ενιαίου σημείου επαφής και αρμόδιας εποπτικής αρχής διασφαλίζεται ο αναγκαίος συντονισμός για την αναγνώριση και τον μετριασμό των κινδύνων στον κυβερνοχώρο σε εθνικό επίπεδο και καθιερώνεται ένας εποπτικός μηχανισμός ικανός να επιτελεί τον ρόλο του αποτελεσματικά και με την αναγκαία λειτουργική ανεξαρτησία έναντι των εποπτευόμενων φορέων. Η ΕΑΚ έχει κεντρικό ρόλο στη δημόσια πολιτική κυβερνοασφάλειας, όπως ορίζεται ήδη στον ν. 5086/2024 (Α' 23), και δύναται να κινητοποιεί, να συντονίζει και να κατευθύνει τη δράση του συνόλου των φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την εφαρμογή του πλαισίου κυβερνοασφάλειας σε στρατηγικό και κανονιστικό επίπεδο, καθώς και σε επιχειρησιακές και τεχνικές λειτουργίες, μέσω του αναγκαίου ελέγχου συμμόρφωσης. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η ΕΑΚ ασκεί καθήκοντα συνδέσμου για τη διασφάλιση της διασυνοριακής συνεργασίας των αρχών της Ελλάδας με τις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών και, κατά περίπτωση, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA), καθώς και για τη διασφάλιση διατομεακής, οριζόντιας συνεργασίας με άλλες αρμόδιες αρχές εντός της Ελλάδας, όπως την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, τη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας κ.ά.. Η ΕΑΚ κοινοποιεί αμελλητί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον ορισμό της ως αρμόδιας αρχής και ενιαίου σημείου επαφής, τα καθήκοντά της, καθώς και κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση των στοιχείων αυτών.
9	Με την προτεινόμενη ρύθμιση η ΕΑΚ ορίζεται υπεύθυνη για τη διαχείριση περιστατικών μεγάλης κλίμακας και κρίσεων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας (αρχή διαχείρισης κυβερνοκρίσεων), διασφαλίζει

	τη συνοχή με το υφιστάμενο πλαίσιο για τη γενική εθνική διαχείριση κρίσεων, ενώ συμμετέχει από πλευράς Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο οργανώσεων διασύνδεσης για κρίσεις στον κυβερνοχώρο (EU-CyCLONe), ως οργανισμός CyCLO. Στο πλαίσιο αυτό, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του Μέρους Α', εκδίδεται απόφαση του Διοικητή της ΕΑΚ, η οποία εγκρίνεται εντός ενός (1) μήνα από την Επιτροπή Συντονισμού για θέματα Κυβερνοασφάλειας του άρθρου 23 του ν. 5002/2022 (Α' 228), με την οποία καταρτίζεται εθνικό σχέδιο αντιμετώπισης περιστατικών μεγάλης κλίμακας και κρίσεων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, στο οποίο καθορίζονται οι στόχοι και οι ρυθμίσεις για τη διαχείριση περιστατικών μεγάλης κλίμακας και κρίσεων. Τέλος, προβλέπεται η κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο ευρωπαϊκό δίκτυο οργανισμών διασύνδεσης για κυβερνοκρίσεις (EU-CyCLONe) των αντίστοιχων πληροφοριών.
10	Τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την Οδηγία NIS 2, πρέπει να είναι επαρκώς εξοπλισμένα όσον αφορά τόσο τις τεχνικές όσο και τις οργανωτικές ικανότητες για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση περιστατικών και κινδύνων, καθώς και για τον μετριασμό των επιπτώσεών τους. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΑΚ ορίζεται με την προτεινόμενη ρύθμιση ως αρμόδια ομάδα απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών (Computer Security Incident Response Team- CSIRT), ενώ ειδικά για τους οργανισμούς της δημόσιας διοίκησης, ως CSIRT ορίζεται η Διεύθυνση Κυβερνοχώρου της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών. Ταυτόχρονα, για την επίτευξη υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας δύναται να καθορίζονται και έτερες CSIRTs. Οι έτερες CSIRTs επιλαμβάνονται συμβάντων που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών του οικείου τομέα, εφόσον ζητηθεί η συνδρομή τους από την ΕΑΚ, και έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν την ΕΑΚ αμελλητί για συμβάν που διαπιστώνουν. Επίσης, η ΕΑΚ ως ενιαίο σημείο επαφής και οι τυχόν έτερες CSIRTs, συνεργάζονται μεταξύ τους για τους σκοπούς της τήρησης των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο Μέρος Α'. Προβλέπεται η συνεργασία της ΕΑΚ και άλλων CSIRTs και η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών, σύμφωνα με το άρθρο 21, με τομεακές ή διατομεακές κοινότητες βασικών και σημαντικών οντοτήτων, καθώς και η συμμετοχή σε αξιολογήσεις από ομοτίμους στο πλαίσιο της συνεργασίας τους εντός του δικτύου CSIRT. Για να διευκολυνθεί, εξάλλου, η άντληση διδαγμάτων από τις κοινές εμπειρίες, να ενισχυθεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη και να επιτευχθεί κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας, προβλέπεται η αξιολόγηση των CSIRT από ομοτίμους του δικτύου CSIRT της Ένωσης. Προβλέπεται ακόμη η σύσταση ειδικών ομάδων απόκρισης οι οποίες δεν ασκούν καθήκοντα ελέγχου, αλλά συστήνονται για παροχή συνδρομής σε περίπτωση εκδήλωσης περιστατικού.

11	Με την προτεινόμενη ρύθμιση καθορίζονται οι απαιτήσεις, οι τεχνικές ικανότητες και τα καθήκοντα των CSIRTs, ώστε να εξασφαλίζεται ότι είναι επαρκώς εξοπλισμένες, όσον αφορά τόσο τις τεχνικές όσο και τις οργανωτικές τους ικανότητες, για την πρόληψη, τον εντοπισμό, την αντιμετώπιση περιστατικών και κινδύνων, τον μετριασμό των επιπτώσεών τους, καθώς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικής συνεργασίας στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ρητά προβλέπεται, στο πλαίσιο ενίσχυσης των ικανοτήτων της χώρας και της διευρωπαϊκής συνεργασίας σε τεχνικό επίπεδο, ότι η ΕΑΚ, επικουρούμενη κατά περίπτωση από τις λοιπές CSIRTs, μπορεί να συμμετέχει σε διεθνή δίκτυα συνεργασίας, ενώ συμμετέχει και στο δίκτυο CSIRT του άρθρου 15 της Οδηγίας NIS 2.
12	Δεδομένου ότι οι ευπάθειες συχνά εντοπίζονται και γνωστοποιούνται από τρίτους, ο κατασκευαστής ή ο πάροχος προϊόντων ή υπηρεσιών Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών πρέπει να θεσπίσει τις αναγκαίες διαδικασίες για τη λήψη πληροφοριών από τρίτους σχετικά με ευπάθειες. Στο νέο πλαίσιο για τη συντονισμένη γνωστοποίηση ευπαθειών σε έμπιστες οντότητες, και προκειμένου οι ευπάθειες που εντοπίζονται κυρίως σε προϊόντα αλλά και σε υπηρεσίες να αντιμετωπίζονται το συντομότερο δυνατόν και με συστηματικό και συντονισμένο τρόπο, ανατίθεται με την προτεινόμενη ρύθμιση συντονιστικός ρόλος για τους σκοπούς της συντονισμένης γνωστοποίησης ευπαθειών στην ΕΑΚ, ως CSIRT, ενεργώντας ως αξιόπιστος ενδιάμεσος φορέας που θα διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των αναφερουσών οντοτήτων και των κατασκευαστών ή παρόχων προϊόντων και υπηρεσιών Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
13	Με την προτεινόμενη ρύθμιση διασφαλίζεται η αναγκαία συνεργασία μεταξύ της ΕΑΚ, έτερων CSIRT και ενός συνόλου άλλων φορέων με συναφείς αρμοδιότητες, προκειμένου να επιτυγχάνεται ο αναγκαίος συντονισμός στην εφαρμογή της οριζόντιας δημόσιας πολιτικής κυβερνοασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται και συστηματοποιείται η συνεργασία της ΕΑΚ και των CSIRTs, με τις αρμόδιες αρχές επιβολής του Μέρους Α', ιδίως τις εισαγγελικές αρχές, την Ελληνική Αστυνομία, φορείς, όπως η Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, τους εποπτικούς φορείς που ορίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της Οδηγίας 1999/93/ΕΚ (L 257), την Τράπεζα της Ελλάδος, την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων και τις αρμόδιες αρχές που ορίζονται σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557.

	Η ΕΑΚ, ως αρμόδια εθνική αρχή σύμφωνα με την Οδηγία NIS 2, και οι λοιπές αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557, συνεργάζονται και ανταλλάσσουν πληροφορίες, σε τακτική βάση, όσον αφορά τον προσδιορισμό των κρίσιμων οντοτήτων, τους κινδύνους, τις κυβερνοαπειλές και τα περιστατικά, καθώς και τους κινδύνους, τις απειλές και τα περιστατικά εκτός του κυβερνοχώρου, που επηρεάζουν βασικές οντότητες που προσδιορίζονται ως κρίσιμες οντότητες βάσει της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557. Παράλληλα, προβλέπεται πλέγμα ρυθμίσεων για την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας και την επίτευξη οριζόντιου συντονισμού μεταξύ όλων των υπηρεσιών και φορέων που έχουν συναφή ρόλο και αρμοδιότητες. Τέλος, ο ορισμός τομεακών σημείων επαφής και συνεργασίας σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 30 του σχεδίου νόμου, τίθεται αποκλειστικά με γνώμονα την ενίσχυση του συντονισμού και του πλαισίου συνεργασίας μεταξύ της ΕΑΚ και των επιμέρους αρμόδιων για θέματα κυβερνοασφάλειας αρχών, φορέων, υπηρεσιών και οργανικών μονάδων και δεν θίγει τις θεσπισμένες με άλλες διατάξεις αρμοδιότητες της ΕΑΚ ή των λοιπών υπηρεσιών.
14	Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιφορτίζεται η διοίκηση των βασικών και σημαντικών οντοτήτων με την ευθύνη για τη λήψη των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων κυβερνοασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτό, τα όργανα διοίκησης είναι υπεύθυνα για την έγκριση των αναγκαίων μέτρων, την αποτελεσματική εφαρμογή τους και τη διαρκή ανατροφοδότηση αυτών με βάση περιοδικά αποτελέσματα εφαρμογής, καθώς και για την εκπαίδευση και καλλιέργεια κουλτούρας κυβερνοασφάλειας σε κάθε οργανισμό. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συμμόρφωση εκ μέρους των υπόχρεων οντοτήτων προς τις σχετικές υποχρεώσεις τόσο για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων όσο και για την έγκαιρη γνωστοποίηση περιστατικών κυβερνοασφάλειας στην αρμόδια CSIRT.
15	Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπονται τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι βασικές και σημαντικές οντότητες, έχοντας υπόψη και την αντιμετώπιση κινδύνων που απορρέουν από την αλυσίδα εφοδιασμού τους και τη σχέση με τους προμηθευτές τους, ενώ περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, υποχρεώσεις για το προσωπικό τους. Ειδικότερα, επιβάλλεται υποχρέωση για τις βασικές και σημαντικές οντότητες να λαμβάνουν κατάλληλα και αναλογικά τεχνικά, επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα για τη διαχείριση των κινδύνων όσον αφορά την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών που χρησιμοποιούν για τις δραστηριότητές τους ή για την παροχή των υπηρεσιών τους, καθώς και για την πρόληψη ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των περιστατικών στους αποδέκτες των υπηρεσιών τους ή σε άλλες υπηρεσίες και οργανισμούς. Τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι αναλογικά με τον βαθμό έκθεσης της οντότητας σε κινδύνους και με τον

	κοινωνικό αντίκτυπο που θα είχε ένα περιστατικό, καθώς, επίσης, και κατάλληλα ανάλογα με την κατηγορία της οντότητας. Περαιτέρω, οι βασικές και σημαντικές οντότητες υποχρεούνται να ορίζουν ένα αρμόδιο στέλεχός τους, ανάλογων προσόντων και εμπειρογνωμοσύνης, ως Υπεύθυνο Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΥΑΣΠΕ). Τα καθήκοντα του ΥΑΣΠΕ είναι ασυμβίβαστα με αυτά του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ) του άρθρου 37 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ., L 119) και των άρθρων 7 και 8 του ν. 4624/2019 (Α' 137). Ο ΥΑΣΠΕ, στο πλαίσιο της αποτελεσματικής άσκησης των καθηκόντων του και σύμφωνα με τις διεθνείς καλές πρακτικές, πρέπει να διαθέτει κατάλληλο επίπεδο αυτονομίας στη λήψη αποφάσεων, δυνατότητα εφαρμογής τους από τις επιμέρους οργανικές μονάδες της οντότητας, απευθείας ενημέρωση των ανώτατων οργάνων διοίκησης, συντονισμό της διαχείρισης περιστατικών ασφαλείας, καθώς και των διαδικασιών εφαρμογής των σχεδίων επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης από καταστροφή.
16	Με την προτεινόμενη ρύθμιση εξορθολογίζεται και αυστηροποιείται η υποχρέωση υποβολής αναφοράς περιστατικών, η οποία υποβάλλεται στην ΕΑΚ [24ωρη προθεσμία για αρχική γνωστοποίηση περιστατικού – «early warning», πληρέστερη ενημέρωση για το περιστατικό εντός εβδομήντα δύο (72) ωρών, ακολουθούμενη από ενδιάμεση πληροφόρηση εάν ζητηθεί από την ΕΑΚ και, τέλος, υποβολή τελικής, πλήρους αναφοράς το αργότερο εντός ενός (1) μήνα]. Αυτή η προσέγγιση πολλαπλών σταδίων ως προς την αναφορά σοβαρών περιστατικών επιτυγχάνει ταχεία αναφορά και ενημέρωση της αρμόδιας CSIRT, που συμβάλλει στον μετριασμό της πιθανής εξάπλωσης σοβαρών περιστατικών και στην έγκαιρη γνωση της κατάστασης σε εθνικό επίπεδο και, επιπλέον, επιτρέπει στις βασικές και σημαντικές οντότητες να αναζητούν στήριξη, ώστε να ανακάμπτουν από περιστατικά κυβερνοασφάλειας. Ταυτόχρονα, διασφαλίζει τον κατάλληλο συντονισμό σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, όπου κατά περίπτωση απαιτείται.
17	Με την προτεινόμενη ρύθμιση σκοπείται η ενθάρρυνση της χρήσης ευρωπαϊκών και διεθνώς αποδεκτών προτύπων και τεχνικών προδιαγραφών σχετικών με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, στο πλαίσιο της αποτελεσματικής εφαρμογής των μέτρων διαχείρισης κινδύνων. Τα μέτρα ενθάρρυνσης ορίζονται με απόφαση του Διοικητή της ΕΑΚ.

18	Με την προτεινόμενη ρύθμιση αποσαφηνίζονται ζητήματα δικαιοδοσίας και εδαφικότητας, αίροντας ασάφειες που έχουν διαπιστωθεί κατά το παρελθόν, λόγω του διασυνοριακού χαρακτήρα του ίδιου του διαδικτύου και συνεπώς της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.
19	Η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την ενημέρωση της ΕΑΚ με βασικά στοιχεία ψηφιακών υποδομών, οι οποίες είναι ιδιαιτέρως κρίσιμες για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο [όπως οι πάροχοι υπηρεσιών Domain Name System (DNS), τα μητρώα ονομάτων top-level domain (TLD), οι οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, οι πάροχοι υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, οι πάροχοι υπηρεσιών κέντρων δεδομένων, οι πάροχοι δικτύων διανομής περιεχομένου, οι πάροχοι διαχειριζομένων υπηρεσιών, οι πάροχοι διαχειριζομένων υπηρεσιών ασφάλειας, οι πάροχοι επιγραμμικών αγορών ή επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης]. Παράλληλα, λόγω της σημασίας τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι πληροφορίες αυτές διαβιβάζονται από την ΕΑΚ στον ENISA, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την υποχρέωση τήρησης σχετικού μητρώου σε ενωσιακό επίπεδο.
20	Με την προτεινόμενη ρύθμιση λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την ασφάλεια, τη σταθερότητα και την ανθεκτικότητα του Domain Name System (DNS) και των μητρώων ονομάτων [top-level domain (TLD)], λόγω της ιδιαίτερης κρισιμότητάς τους στην κυβερνοασφάλεια.
21	Με την προτεινόμενη ρύθμιση σκοπείται η ενθάρρυνση ανταλλαγής πληροφοριών στον τομέα της κυβερνοασφάλειας μεταξύ οντοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μέρους Α' του προτεινόμενου σχεδίου νόμου και, κατά περίπτωση, άλλων οντοτήτων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, με στόχο την ενίσχυση του επιπέδου κυβερνοασφάλειας. Επιδιώκεται η συστηματοποίηση της ανταλλαγής πληροφοριών μέσω «κοινοτήτων» βασικών και σημαντικών οντοτήτων, των προμηθευτών τους ή παρόχων υπηρεσιών κυβερνοασφάλειας με στόχο την ευρύτερη καλλιέργεια κουλτούρας ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.
22	Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η κοινοποίηση πληροφοριών στην ΕΑΚ, οι οποίες αφορούν σε περιστατικά, κυβερνοαπειλές και παρ' ολίγον περιστατικά, σε εθελοντική βάση, πέραν της υποχρεωτικής κοινοποίησης περιστατικών του παρόντος νόμου. Η κοινοποίηση αυτή επιτρέπει στην ΕΑΚ να σχηματίζει εγκαίρως πληρέστερη αντίληψη για την ασφάλεια του κυβερνοχώρου σε εθνικό επίπεδο, δρώντας όχι μόνο κατασταλτικά αλλά και προληπτικά.
23	Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται μηχανισμός εποπτείας και επιβολής κυρώσεων, ο οποίος ενεργεί με λειτουργική ανεξαρτησία κυρίως ως προς την ικανότητά του να ελέγχει και να επιβάλλει κυρώσεις τόσο σε οντότητες του ιδιωτικού τομέα, όσο και σε φορείς της δημόσιας

	διοίκησης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μέρους Α' του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Με βάση τον Κανονισμό Ελέγχου και Εποπτείας της ΕΑΚ, διασφαλίζονται η εμπειρογνωμοσύνη και η επάρκεια των αρμόδιων ελεγκτών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και η άντληση εμπειρογνωμοσύνης από πιστοποιημένους από την ίδια, τεχνικούς εμπειρογνώμονες. Για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, και ιδίως των κρατικών φορέων, η εποπτεία αυτών ασκείται αποκλειστικά από τους επιθεωρητές της ΕΑΚ και από πιστοποιημένους από αυτήν επιθεωρητές του δημοσίου, οι οποίοι κατά περίπτωση μπορούν να επικουρούνται από πιστοποιημένο από την ΕΑΚ τεχνικό εμπειρογνώμονα (Subject Matter Experts, SMEs) σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Ελέγχου και Εποπτείας της ΕΑΚ. Τα έσοδα από τις χρηματικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε βάρος φυσικών ή νομικών προσώπων καθώς και τα τέλη εποπτείας και ελέγχου που καταβάλλονται από την οφελούμενη οντότητα, αποτελούν πόρους της ΕΑΚ και διατίθενται αποκλειστικώς για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών της.
24	Με την προτεινόμενη ρύθμιση αναλύονται τα μέτρα εποπτείας για τις βασικές οντότητες (όπως τακτικοί και στοχευμένοι έλεγχοι ασφάλειας, έκτακτοι ειδικοί έλεγχοι, επιτόπιες επιθεωρήσεις και εποπτεία εκτός των εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων δειγματοληπτικών ελέγχων, σαρώσεις ασφαλείας), καθώς και τα διαθέσιμα μέσα για τις αρμόδιες αρχές (αίτημα παροχής πληροφοριών – πρόσβαση σε στοιχεία, έκδοση δεσμευτικών οδηγιών κ.ά), τα οποία αποσκοπούν στη διασφάλιση τήρησης των υποχρεώσεών τους, λαμβάνοντας ειδική μέριμνα για φορείς της δημόσιας διοίκησης, λόγω του ειδικού καθεστώτος που τους διέπει. Επιπλέον, προβλέπονται ειδικές διοικητικές μη χρηματικές κυρώσεις σε περίπτωση που τα μέτρα επιβολής των περ. α) έως δ) και στ) της παρ. 4 κρίνονται αναποτελεσματικά και δεν ληφθούν τα ζητούμενα από την ΕΑΚ μέτρα αποκατάστασης ή συμμόρφωσης. Ειδικότερα, κατά της βασικής οντότητας μπορεί να επιβληθεί με απόφαση του Διοικητή της ΕΑΚ ή να ζητηθεί από τον τελευταίο η αναστολή της πιστοποίησης ή της εξουσιοδότησης για το σύνολο ή μέρος των υπηρεσιών που παρέχει ή των δραστηριοτήτων που εκτελεί η βασική οντότητα. Κατά των φυσικών προσώπων που είναι υπεύθυνοι για την άσκηση διευθυντικών καθηκόντων σε επίπεδο διευθύνοντος συμβούλου ή νομικού εκπροσώπου στη βασική οντότητα δύναται να επιβληθεί με την απόφαση του Διοικητή της ΕΑΚ προσωρινή απαγόρευση άσκησης διευθυντικών καθηκόντων στη βασική οντότητα. Οι ανωτέρω διοικητικές μη χρηματικές κυρώσεις επιβάλλονται και έχουν ισχύ μέχρι η βασική οντότητα να συμμορφωθεί και να λάβει τα απαιτούμενα κατά την παρ. 5 μέτρα και μόνο ως ύστατο μέτρο για τη συμμόρφωση των βασικών οντοτήτων, τηρουμένης της αρχής της

	αναλογικότητας. Η εν λόγω κύρωση κατά των ανωτέρω φυσικών προσώπων επιβάλλεται κατ' εφαρμογή της ευθύνης τους, όπως αυτή θεσπίζεται στην παρ. 6. Διευκρινίζεται ότι η ειδική ευθύνη των ανωτέρω φυσικών προσώπων και η διοικητική μη χρηματική κύρωση που τους επιβάλλεται με βάση το παρόν άρθρο, δεν θίγει την κείμενη νομοθεσία περί ευθύνης των οντοτήτων της δημόσιας διοίκησης, καθώς και περί ευθύνης δημοσίων υπαλλήλων και αιρετών ή διορισμένων μελών της διοίκησής τους.
25	Με την προτεινόμενη ρύθμιση αναλύονται τα μέτρα εποπτείας για τις σημαντικές οντότητες (όπως κατασταλτική εποπτεία εντός και εκτός των εγκαταστάσεων, στοχευμένοι έλεγχοι ασφαλείας, επιτόπιες επιθεωρήσεις και εποπτεία εκτός των εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων δειγματοληπτικών ελέγχων, σαρώσεις ασφαλείας), καθώς και τα διαθέσιμα μέσα για τις αρμόδιες αρχές (όπως αίτημα παροχής πληροφοριών, πρόσβαση σε στοιχεία, έκδοση δεσμευτικών οδηγιών κ.α.). Επιτυγχάνονται με τον τρόπο αυτό η αναγκαία ασφάλεια δικαίου και η διασφάλιση της τήρησης των σχετικών υποχρεώσεων εκ μέρους των υπόχρεων οντοτήτων.
26	Με την προτεινόμενη ρύθμιση τίθενται γενικοί όροι για την επιβολή διοικητικών προστίμων και κυρώσεων σε βασικές και σημαντικές οντότητες, με στόχο τη θέσπιση ενός αποτελεσματικού, αναλογικού και αποτρεπτικού κυρωτικού πλαισίου τηρουμένων των αρχών της προηγούμενης ακρόασης, της αναλογικότητας και της αποτελεσματικότητας , ενώ λαμβάνεται ειδική μέριμνα, αναφορικά με τις οντότητες δημόσιας διοίκησης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μέρους Α' του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Διευκρινίζεται ότι οι χρηματικές κυρώσεις (πρόστιμα) επιβάλλονται σε βάρος των οντοτήτων, ενώ σε βάρος των φυσικών προσώπων επιβάλλεται η μη χρηματική κύρωση της περ. β) της παρ. 5 του άρθρου 24 του σχεδίου νόμου.
27	Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται υποχρέωση ενημέρωσης, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα σε περίπτωση που διαπιστώνεται παραβίαση προσωπικών δεδομένων, στο πλαίσιο της εποπτείας ή της επιβολής κυρώσεων από την ΕΑΚ και ρυθμίζονται ζητήματα που προκύπτουν κατά την επιβολή προστίμων σε αυτήν την περίπτωση.
28	Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται υποχρέωση της ΕΑΚ, ως αρμόδιας αρχής της Ελλάδας, για παροχή αμοιβαίας συνδρομής σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε περίπτωση που μία οντότητα, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, παρέχει υπηρεσίες σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη, ένα εκ των οποίων είναι η Ελλάδα, ή παρέχει υπηρεσίες σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη και έχει εγκατάσταση σε έτερο κράτος μέλος και ένα από ως άνω κράτη είναι η Ελλάδα.

29	Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγονται ειδικότερες διατάξεις για τους παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Συγκεκριμένα, οι ως άνω πάροχοι εντάσσονται ήδη ρητά στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος και οφείλουν να τηρούν τα τεχνικά, επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα κυβερνοασφάλειας, που προβλέπονται στο άρθρο 15 και εξειδικεύονται περαιτέρω με τις κανονιστικές πράξεις των παρ. 13 έως 15, 17 και 19 του άρθρου 30. Τα ανωτέρω μέτρα αφορούν το σύνολο των βασικών και σημαντικών οντοτήτων και, λόγω της κρισιμότητας του τομέα των τηλεπικοινωνιών, ενδέχεται να κριθεί από την Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) ότι δεν επαρκούν για την επίτευξη ικανοποιητικού επιπέδου ασφάλειας. Επομένως, για τους παρόχους αυτούς, η Α.Δ.Α.Ε. διατηρεί στην περίπτωση αυτή τις ρυθμιστικού χαρακτήρα αρμοδιότητές της για την επιβολή, κατά την κρίση της, περαιτέρω εξειδικευμένων μέτρων. Περαιτέρω, προβλέπεται ότι η Α.Δ.Α.Ε., ορίζεται ως τομεακό σημείο επαφής και συνεργασίας σε εθνικό επίπεδο με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, με στόχο την επίτευξη υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας των παρόχων δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται δυνατή η περαιτέρω εξειδίκευση της συνεργασίας της Α.Δ.Α.Ε. με την ΕΑΚ., η οποία εκτείνεται σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, από την εκατέρωθεν ανταλλαγή πληροφοριών, τη συντονισμένη εποπτεία για την επίτευξη των σκοπών του παρόντος και της Οδηγίας NIS 2, της αποτελεσματικής εφαρμογής, παρακολούθησης και ανατροφοδότησης του εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού, της θέσπισης ειδικότερων μέτρων κυβερνοασφάλειας για τον οικείο τομέα, έως και κάθε ειδικότερο θέμα που άπτεται της συνεργασίας των οικείων υπηρεσιών σε θέματα διαχείρισης και διερεύνησης συμβάντων κυβερνοασφάλειας, σημαντικών περιστατικών, καθώς και διαχείρισης κρίσεων στον κυβερνοχώρο.
30	Το παρόν άρθρο του σχεδίου νόμου περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις για τη ρύθμιση συναφών, ειδικότερων τεχνικών και λεπτομερειακών ζητημάτων με κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδονται από τη διοίκηση κατ’ εξουσιοδότηση του νόμου. Η έκδοση κανονιστικών αποφάσεων για την εφαρμογή των αξιολογούμενων ρυθμίσεων του Μέρους Α’ του προτεινόμενου σχεδίου νόμου κρίνεται αναγκαία λόγω της έντονα τεχνικής διάστασης της κυβερνοασφάλειας και του συνήθως ραγδαίου ρυθμού της τεχνολογικής εξέλιξης. Μέσω των εξουσιοδοτικών διατάξεων διασφαλίζονται η τεχνική ουδετερότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης, η διάρκειά της στον χρόνο και η εφαρμογή της σε ένα περιβάλλον διαρκώς μεταβαλλόμενων τεχνικών δεδομένων.

31	Η προτεινόμενη ρύθμιση περιλαμβάνει μεταβατικές και τελικές διατάξεις, ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση από το υφιστάμενο στο νέο ρυθμιστικό πλαίσιο και να μην υπάρξει κενό στην εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν την κυβερνασφάλεια. Ιδίως, διασφαλίζεται η αδιάλειπτη λειτουργία CSIRT μέχρι την έκδοση διαπιστωτικής πράξης του Διοικητή της ΕΑΚ, σχετικά με την επάρκεια των μέσων και πόρων της CSIRT της ΕΑΚ για την αποτελεσματική άσκηση του κρίσιμου ρόλου της. Επιπλέον, προβλέπεται ότι αφενός όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στον ν. 4577/2018 (Α' 199), για ζητήματα σχετικά με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, νοείται αναφορά στις αντίστοιχες διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αφετέρου όπου γίνεται αναφορά σε φορείς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4577/2018 ή στους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών (ΦΕΒΥ) της περ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4577/2018 ή στους παρόχους ψηφιακών υπηρεσιών (ΠΨΥ) της περ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4577/2018 νοούνται οι βασικές οντότητες της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος σχεδίου νόμου. Η τελευταία πρόβλεψη επιβάλλεται δεδομένου ότι η διάκριση μεταξύ των ΦΕΒΥ και των ΠΨΥ που ακολουθούσε η Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 δεν αντιστοιχεί στη διάκριση μεταξύ των βασικών και σημαντικών οντοτήτων που υιοθετούν η υπό κύρωση Οδηγία και το παρόν σχέδιο νόμου. Επίσης, προβλέπεται ειδικώς για τα μέτρα του άρθρου 15, η ισχύς του Κανονισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (υπ' αρ. 28/2024 απόφαση της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, Β' 551), για περιορισμένο χρονικό διάστημα, που δεν δύναται να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, στο μέτρο που αφορά τις υποχρεώσεις των παρόχων δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αντίστοιχα, προβλέπεται, ότι ο ως άνω Κανονισμός θα ισχύει για περιορισμένο χρονικό διάστημα που δεν δύναται ομοίως να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες για τα ενισχυμένα μέτρα κυβερνοασφάλειας της παρ. 1 του άρθρου 29.
32	Στην προτεινόμενη ρύθμιση περιλαμβάνονται καταργούμενες διατάξεις.
33	Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 21 του ν. 5086/2024 (Α' 23), προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η ΕΑΚ επιτελεί αποτελεσματικά τον ενισχυμένο ρόλο της.
34	Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 18 του ν. 4961/2022 (Α' 146), ώστε ελλείψει υπαλλήλου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ Πληροφορικής να δύναται να ορίζεται ως ΥΑΣΠΕ υπάλληλος οποιουδήποτε κλάδου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, διασφαλίζοντας μεθοδολογική αρτιότητα κατά την κάλυψη του κρίσιμου αυτού ρόλου. Επιπλέον, προστίθεται περ. ε) στην παρ. 4 του άρθρου 113 του ν. 4961/2022 αναφορικά με τον καθορισμό εθνικών σχημάτων

	πιστοποίησης της κυβερνοασφάλειας των προϊόντων, των υπηρεσιών και των διαδικασιών Τ.Π.Ε..
35	Με την προτεινόμενη ρύθμιση διασφαλίζεται μόνιμη και πλήρης τηλεοπτική κάλυψη για τους κατοίκους περιοχών εκτός τηλεοπτικής πρόσβασης στην Ελλάδα, μέσω της εγκατάστασης Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.). Η ρύθμιση αποσκοπεί στην επίλυση του ζητήματος της τηλεοπτικής κάλυψης με οριστικό τρόπο, προσφέροντας τη δυνατότητα χρηματοδότησης για την προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία, αναβάθμιση και συντήρηση αυτών των σταθμών από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και την ΕΔΥΤΕ Α.Ε.
36	Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται νέα καταληκτική προθεσμία διόρθωσης των αρχικών εγγραφών για τις περιοχές που κηρύχθηκαν υπό κτηματογράφηση πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3481/2006 (Α’ 162), εφόσον η αποκλειστική προθεσμία της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (Α’ 275) ή οι παρατάσεις της δεν έχουν λήξει μέχρι την 30η.11.2018. Στις περιοχές αυτές, η υφιστάμενη καταληκτική προθεσμία της 30ης.11.2024 κρίνεται, με βάση τα παρόντα δεδομένα, πως δεν επαρκεί για τη διενέργεια των απαιτούμενων διορθώσεων πρώτων εγγραφών (εξωδικαστικών και δικαστικών). Ως εκ τούτου τίθεται νέα προθεσμία, η οποία λήγει μετά την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας. Περαιτέρω, στην παρ. 2Α του άρθρου 102 του ν. 4623/2019 (Α’ 134) ως προς τη δυνατότητα αμφισβήτησης και διόρθωσης ανακριβούς εγγραφής, σε ακίνητα με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη», είτε εξωδικαστικά, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των υποπερ. αα), αβ), αγ) και αδ) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 2664/1998, είτε κατόπιν άσκησης αγωγής σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου, η καταληκτική προθεσμία της 30ης.11.2024 αντικαθίσταται από προθεσμία, η οποία λήγει με την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας, υπό την προϋπόθεση, ότι κατόπιν της λήξης της αποκλειστικής προθεσμίας για κάθε περιοχή, δεν έχουν εγγραφεί μεταγενέστερες πράξεις επί του κτηματολογικού φύλλου του ακινήτου. Αντίστοιχα, ορίζεται για τις περιοχές αυτές η ίδια προθεσμία όσον αφορα α) στη διόρθωση ανακριβούς εγγραφής με την ένδειξη «Ελληνικό Δημόσιο», σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, όταν ο τίτλος του αιτούντος τη διόρθωση ή των

	δικαιοπαρόχων του (άμεσων ή απώτερων) είναι παραχωρητήριο του Ελληνικού Δημοσίου και β) στη διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 6, όταν στα οικεία κτηματολογικά φύλλα κατά την οριστικοποίηση των αρχικών εγγραφών αναγνωρίστηκε ως δικαιούχος του δικαιώματος ο δικαιοπάροχος του αιτούντος τη διόρθωση, ενώ ο τίτλος κτήσης του σχετικού δικαιώματος από τον αιτούντα τη διόρθωσή του είναι μεταγεγραμμένος στα βιβλία μεταγραφών του αντίστοιχου Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογικού Γραφείου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει στο μεταξύ μεσολαβήσει άλλη, ασυμβίβαστη κατά περιεχόμενο, εγγραφή στο κτηματολογικό φύλλο.
37	Η προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκει να αντιμετωπίσει το ζήτημα της ανάγκης παράτασης της σύμβασης για το «Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα που υποστηρίζει τις επιχειρησιακές λειτουργίες των μονάδων υγείας του ΕΣΥ (ΕΠΣΜΥ) της ΗΔΙΚΑ ΑΕ», ειδικότερα για το Υποέργο 3, που αφορά την παροχή υπηρεσιών ανάπτυξης και παραγωγικής λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων της ΗΔΙΚΑ ΑΕ στον τομέα της υγείας. Αυτή η παράταση κρίνεται επιτακτική, ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή και αδιάλειπτη παροχή υπηρεσιών που είναι κρίσιμες για τη λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων της ΗΔΙΚΑ Α.Ε. στον τομέα της υγείας, μέχρι την υπογραφή της σύμβασης με τον ανάδοχο στον οποίο θα κατακυρωθεί το αποτελέσμα του εν εξελίξει διαγωνισμού.
38	Ορίζεται η έναρξη ισχύος του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

18.	Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΟΦΕΛΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΑΜΕΣΑ	Αύξηση εσόδων	**X**	**X**			
		Μείωση δαπανών	**X**	**X**			
		Εξοικονόμηση χρόνου	**X**	**X**	**X**		**X**
		Μεγαλύτερη αποδοτικότητα / αποτελεσματικότητα	**X**	**X**	**X**		**X**
		Άλλο: Ανθεκτικότητα υποδομών	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**

	ΕΜΜΕΣΑ	Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών	x	x	x		x
		Δίκαιη μεταχείριση πολιτών	x	x	x		x
		Αυξημένη αξιοπιστία / διαφάνεια θεσμών	x	x	x		
		Βελτιωμένη διαχείριση κινδύνων	x	x	x	x	x
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

ΜΕΡΟΣ Α΄: Οι ρυθμίσεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου αναμένεται ότι θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της ασφάλειας των πληροφοριακών συστημάτων και δικτύων και στη μείωση του αριθμού και της έκτασης των κυβερνοεπιθέσεων, που μπορούν να έχουν σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις τόσο για τον δημόσιο όσο και για τον ιδιωτικό τομέα, καθώς εκτιμάται ότι θα επιτρέψουν την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση περιστατικών στον κυβερνοχώρο, προστατεύοντας κρίσιμες υποδομές και υπηρεσίες για τους πολίτες, σε τομείς όπως η υγεία, η ενέργεια και οι μεταφορές. Επίσης, οι ρυθμίσεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου αναμένεται ότι θα ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων στις ψηφιακές υπηρεσίες, αυξάνοντας τη χρήση τους και προωθώντας την ψηφιακή οικονομία, καλλιεργώντας μια κουλτούρα ασφάλειας στον κυβερνοχώρο μέσω της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης για τους συνακόλουθους κινδύνους. Περαιτέρω, τα αυξημένα μέτρα ασφαλείας εκτιμάται ότι θα βοηθήσουν τις εγχώριες επιχειρήσεις να παραμείνουν ανταγωνιστικές στην αγορά και να μειώσουν το κόστος από κυβερνοεπιθέσεις και περιστατικά κυβερνοασφάλειας και ότι, επιπλέον, θα συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών, μειώνοντας τις πιθανότητες παραβίασης και κατάχρησης των δεδομένων αυτών από κυβερνοεγκληματίες. Επιπρόσθετα, με τις ρυθμίσεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου εκτιμάται ότι διασφαλίζεται η παροχή κρίσιμων υπηρεσιών με απομακρυσμένο τρόπο, η οποία πραγματοποιείται με χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών.

ΜΕΡΟΣ Β΄: Εκτιμάται ότι το άρθρο 35 θα συμβάλλει στην εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης όλων των πολιτών στις τηλεοπτικές υπηρεσίες, με τη διασφάλιση μόνιμης και πλήρους τηλεοπτικής κάλυψης για τους μόνιμους κατοίκους περιοχών εκτός τηλεοπτικής πρόσβασης στην Ελλάδα, μέσω της εγκατάστασης Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.). προάγοντας την κοινωνική συνοχή, επιτρέποντας σε αυτούς τους κατοίκους να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και προγράμματα εθνικής εμβέλειας, γεγονός σημαντικό για τη συμμετοχή τους στην κοινωνία και την πολιτική ζωή της χώρας. Επιπλέον, το άρθρο 36 αναμένεται να συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας των εγγραφών, στην ακριβέστερη αποτύπωση και κατοχύρωση των εμπραγμάτων δικαιωμάτων, και στην εμπέδωση της ασφάλειας δικαίου με τη χορήγηση επαρκούς χρονικού περιθωρίου για τη διόρθωση των πρώτων κτηματολογικών εγγραφών. Τέλος το άρθρο 37 θα συμβάλλει στη διασφάλιση της συνέχειας και της αποτελεσματικότητας των πληροφοριακών συστημάτων στον τομέα της υγείας, που είναι κρίσιμη για την εύρυθμη λειτουργία του ΕΣΥ, εφόσον οι υπηρεσίες υγείας θα παρασχεθούν αδιαλείπτως, μειώνοντας τον κίνδυνο διακοπών που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την πρόσβαση και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας στους πολίτες.

19.	Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΟΣΤΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Σχεδιασμός / προετοιμασία	**X**	**X**			
		Υποδομή / εξοπλισμός	**X**	**X**			
		Προσλήψεις / κινητικότητα	**X**	**X**			
		Ενημέρωση εκπαίδευση εμπλεκομένων	**X**	**X**			
		Άλλο					
	ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ & ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Στήριξη και λειτουργία διαχείρισης	**X**	**X**			
		Διαχείριση αλλαγών κατά την εκτέλεση	**X**	**X**			
		Κόστος συμμετοχής στη νέα ρύθμιση		**X**			
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

ΜΕΡΟΣ Α΄: Για την αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή των ρυθμίσεων του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, απαιτείται η ενίσχυση, σε επίπεδο υποδομής και στελέχωσης, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα και, συνακόλουθα, η εκπαίδευση των στελεχών του, για τη συμμόρφωση με τις ποικίλες απαιτήσεις της Οδηγίας NIS 2. Έτι περαιτέρω, είναι αναγκαία η ενίσχυση της ΕΑΚ, ως αρμόδιας εθνικής αρχής, δεδομένης της αποστολής που καλείται να επιτελέσει, σε συνάρτηση με τις αυξημένες υποχρεώσεις με βάση το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο. Πολυάριθμες σχετικές μελέτες, άλλωστε, αναδεικνύουν το έλλειμμα σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, ενώ το γεγονός αυτό έχει οδηγήσει τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Κυβερνοασφάλειας να συμπεριλάβει την έλλειψη επιστημονικά καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού ως μια από τις δέκα (10) βασικές απειλές στον κυβερνοχώρο που αντιμετωπίζει το σύνολο των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την τρέχουσα δεκαετία.

ΜΕΡΟΣ Β΄: Εκτιμάται ότι α) από την εφαρμογή του **άρθρου 35** αναμένεται ένα εύλογο κόστος, το οποίο μπορεί να προκύψει από την Εγκατάσταση Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.). Το κόστος περιλαμβάνει την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση των Σ.Σ.Κ., οι οποίοι απαιτούν υλικοτεχνική υποδομή και τεχνική υποστήριξη. Από την εφαρμογή του **άρθρου 36** δεν αναμένεται να προκύψει πρόσθετο κόστος. Τέλος, από την εφαρμογή του **άρθρου 37** αναμένεται ένα εύλογο κόστος από την ανάγκη υποστήριξης και αναβάθμισης των πληροφοριακών συστημάτων της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. στο τομέα της υγείας για το απολύτως απαραίτητο χρονικό διάστημα, μέχρι την εκτιμώμενη ολοκλήρωση του εκκρεμούς διαγωνισμού επιλογής αναδόχου. Σε περίπτωση ευδοκίμησης της εκκρεμούς διαγωνιστικής διαδικασίας, συντομότερα από τον ανωτέρω εκτιμώμενο χρόνο (29.4.2025), προβλέπεται η αυτοδίκαιη λύση της σύμβασης.

20.	Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Αναγνώριση / εντοπισμός κινδύνου	**X**	**X**			
		Διαπίστωση συνεπειών κινδύνων στους στόχους	**X**	**X**			
		Σχεδιασμός αποτροπής / αντιστάθμισης κινδύνων	**X**	**X**			
		Άλλο					
	ΜΕΙΩΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Πιλοτική εφαρμογή					
		Ανάδειξη καλών πρακτικών κατά την υλοποίηση της ρύθμισης	**X**	**X**			
		Συνεχής αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων	**X**	**X**			
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Μέρος Α΄: Η πολυπλοκότητα και κρισιμότητα του τομέα της κυβερνοασφάλειας απαιτεί διαρκή ετοιμότητα, ισχυρό οριζόντιο υπηρεσιακό συντονισμό και συνεργασία. Ο σχετικός κίνδυνος αμβλύνεται λόγω της παρουσίας εθνικών εποπτικών αρχών με υψηλού επιπέδου τεχνογνωσία, σε συνδυασμό με την καθιέρωση μιας ολιστικής προσέγγισης στη διακυβέρνηση της πολιτικής κυβερνοασφάλειας. Σε κάθε περίπτωση, από την εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, υπολογίζεται ότι θα επέλθουν:

Επιβάρυνση της ΕΑΚ με αυξημένο όγκο εργασιών και απαιτήσεων, υπό συνθήκες δυσκολίας προσέλκυσης εξειδικευμένου προσωπικού.

Επιβάρυνση των φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, με υποχρεώσεις λήψης μέτρων κυβερνοασφάλειας. Εντούτοις, επισημαίονεται, ότι η επιβάρυνση είναι αναλογική και δικαιολογημένη, αφορά μεσαίες επιχειρήσεις και άνω και κυμαίνεται ανάλογα με τον βαθμό υφιστάμενης ωριμότητάς τους

αναφορικά με την κυβερνοασφάλεια, ενώ αντισταθμίζεται από τη μειωμένη έκθεση σε κινδύνους στον κυβερνοχώρο, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους, το μειωμένο κόστος ασφάλισης έναντι κινδύνων στον κυβερνοχώρο και τη συνολική ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους. Η ΕΑΚ θα παρέχει καθοδήγηση και τεχνογνωσία στους φορείς για να ανταπεξέλθουν στις έννομες υποχρεώσεις τους, ενώ τα οφέλη από το ενισχυμένο επίπεδο ασφάλειας των δικτύων και πληροφοριακών συστημάτων τους, θα υπερκεράσουν το αρχικό κόστος συμμόρφωσης.

Από τις ρυθμίσεις του Μέρους Β' του σχεδίου νόμου δεν αναμένονται κίνδυνοι.

21.	Γνώμες ή πορίσματα αρμόδιων υπηρεσιών και ανεξάρτητων αρχών *(ηλεκτρονική επισύναψη).* Ειδική αιτιολογία σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης μεταξύ της γνωμοδότησης και της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Ε. Έκθεση διαβούλευσης

22.	Διαβούλευση κατά τη διάρκεια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας από την έναρξη κατάρτισης της αξιολογούμενης ρύθμισης μέχρι την υπογραφή από τους συναρμόδιους Υπουργούς	
❒	Συνεργασία με άλλα υπουργεία / υπηρεσίες	Έλαβε χώρα διαβούλευση με καθ' ύλην αρμόδια υπουργεία και υπηρεσίες, ιδίως με την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας και τη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας, για κρίσιμα, συναφή με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, ζητήματα.
❒	Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς / Ανεξάρτητες Αρχές	
❒	Διεθνής διαβούλευση	
23.	Σχόλια στο πλαίσιο της διαβούλευσης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας www.opengov.gr *(ηλεκτρονική επισύναψη της έκθεσης)*	
	Το σχέδιο νόμου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από το Σάββατο 19 Οκτωβρίου 2024, έως το Σάββατο, 2 Νοεμβρίου 2024, και σε αυτό υποβλήθηκαν συνολικά εκατόν τριάντα πέντε (135) σχόλια. Το σύνολο των σχολίων είναι προσβάσιμα στην ιστοσελίδα http://www.opengov.gr/digitalandbrief/?p=3398	

	Αριθμός συμμετασχόντων	Επί των γενικών διατάξεων υποβλήθηκαν συνολικά 23 σχόλια.
	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	**<u>Άρθρο 6</u>** Υποβλήθηκαν συνολικά δυο (2) σχόλια, τα ένα αναφορικά με την ορθή ορολογική αποτύπωση του ορισμού της περ. κδ) και το δεύτερο αμιγώς νομοτεχνικού χαρακτήρα, τα οποία και υιοθετήθηκαν. **<u>Άρθρο 10</u>** Αναφορικά με το σχόλιο στο άρθρο 10, για τα κριτήρια ορισμού έτερων CSIRTs έγινε ανάλογη προσθήκη στην εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 29. **<u>Άρθρο 14</u>** Έγινε αποδεκτό το σχόλιο στο άρθρο 14, ως προς τον καθορισμό συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος εντός του οποίου θα πρέπει να λαμβάνει χώρα η σχετική εκπαίδευση. **<u>Άρθρο 15</u>** Υιοθετήθηκε ένα (1) σχόλιο ως προς την παροχή στον Υ.Α.Σ.Π.Ε. των αναγκαίων πόρων για την εκτέλεση των καθηκόντων του. **<u>Άρθρο 23</u>** Τα σχόλια επί του άρθρου 23, τα οποία αφορούν στην παραπομπή στην οικεία εξουσιοδοτική διάταξη, γίνονται δεκτά ως νομοτεχνικά ορθά. **<u>Άρθρο 24</u>** Υιοθετήθηκαν τρία (3) σχόλια που αφορούν σε εσφαλμένη διατύπωση, εκ των οποίων τα

		δυο αναφέρονται στις υποχρεώσεις των φυσικών προσώπων και το τρίτο στην παροχή ψευδών ή κατάφωρα ανακριβών πληροφοριών. **Άρθρο 29** Δυο (2) σχόλια περί της δυνατότητας καθορισμού άλλων κυρώσεων με απόφαση του Διοικητή της ΕΑΚ, έγιναν αποδεκτά, καθώς απαλείφθηκε η σχετική ρύθμιση, ενώ προστέθηκε ως μέτρο εποπτείας η σύσταση.
	Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)	**Γενικά,** τόσο επί των γενικών αρχών / διατάξεων όσο και επί των άρθρων της αξιολογούμενης ρύθμισης, δεν υιοθετήθηκαν ή δεν υιοθετήθηκαν πλήρως σχόλια που: - οι προτάσεις που εμπεριείχαν καλύπτονταν από το περιεχόμενο της προτεινόμενης διάταξης, - αφορούν σε γενικότερους προβληματισμούς που θέτουν οι συμμετέχοντες στη διαβούλευση, χωρίς να διατυπώνουν, ωστόσο, συγκεκριμένη πρόταση επί των άρθρων των αξιολογούμενων ρυθμίσεων, - διατυπώνονται προτάσεις, οι οποίες, όμως, δεν εμπίπτουν στον σκοπό και στο αντικείμενο της παρούσας νομοθετικής πρωτοβουλίας, - αφορούν σε μεταγενέστερο στάδιο, δηλαδή της έκδοσης των κανονιστικών πράξεων κατ' εφαρμογή του υπό διαβούλευση νομοσχεδίου, οπότε και τα σχετικά σχόλια θα αξιολογηθούν εκ νέου. **Ειδικότερα:**

		<u>Άρθρο 1</u> Στο άρθρο 1 έχουν υποβληθεί συνολικά επτά (7) σχόλια. Υποβλήθηκε σχόλιο που επιβραβεύει τη νομοθετική πρωτοβουλία. Σχόλιο νομοτεχνικού χαρακτήρα δεν υιοθετείται καθώς αφορά στον τίτλο της ενσωματούμενης οδηγίας. Επίσης, υποβλήθηκαν τέσσερα σχόλια τα οποία περιλαμβάνουν προτάσεις που εκφεύγουν του αντικειμένου του παρόντος νόμου. Επί αυτών, ιδιαιτέρως επισημαίνεται ότι η προθεσμία της έκδοσης του καταλόγου βασικών και σημαντικών οντοτήτων καθώς και οντοτήτων που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα τίθεται από το ενσωματούμενο ενωσιακό κείμενο, ως εκ τούτων, στη βάση αυτής της προθεσμίας, εναρμονίζονται και οι λοιπές διατάξεις του σχεδίου νόμου. Επί του σχολίου της Α.Δ.Α.Ε. σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του παρόντος, δεν πλήττεται ούτε θίγεται η ανεξαρτησία της Α.Δ.Α.Ε. ως ανεξάρτητης αρχής, καθώς δεν θεσπίζεται οποιασδήποτε μορφής εποπτεία ή έλεγχος της ΕΑΚ επί της Α.Δ.Α.Ε.. Απεναντίας, οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται με τη ρητή επιφύλαξη του ενωσιακού δικαίου για την προστασία της ιδιωτικότητας και του ν. 3471/2006 (Α΄ 133). **<u>Άρθρο 2</u>** Στο άρθρο 2 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, όμοιο με το σχόλιο νομοτεχνικού χαρακτήρα που

		υποβλήθηκε και στο άρθρο 1, το οποίο όμως, δεν υιοθετήθηκε καθώς αφορά στον τίτλο της ενσωματούμενης οδηγίας. **<u>Άρθρο 3</u>** Στο άρθρο 3 υποβλήθηκαν συνολικά δώδεκα (12) σχόλια. Το σχόλιο για τη ρητή αναφορά στις Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας, καλύπτεται ήδη από την προτεινόμενη διάταξη, η οποία ρητώς περιγράφει τους εξαιρούμενους τομείς, στη βάση της φύσης των δραστηριοτήτων και όχι της απαρίθμησης των οντοτήτων καθεαυτών. Έχουν υποβληθεί οκτώ (8) σχόλια τα οποία περιλαμβάνουν προβληματισμούς ως προς την εφαρμογή των διατάξεων του σχεδίου νόμου στους ΟΤΑ. Επί των ανωτέρω, επισημαίνεται, ότι, ως προς την ένταξη στο πεδίο εφαρμογής της NIS-2 των ΟΤΑ Α βαθμού, προβλέπεται «περίοδος χάριτος» ενός έτους, η οποία περίοδος μάλιστα, δύναται να επεκτείνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Εσωτερικών. Αναφορικά με το σχόλιο που τονίζει την ανάγκη ένταξης της εκπαίδευσης στις διατάξεις του παρόντος, σημειώνεται ότι για τον συγκεκριμένο τομέα επιφυλάχθηκε από τον ενωσιακό νομοθέτη στα κράτη – μέλη απλώς δυνατότητα ένταξής του. Η δυνατότητα αυτή κρίνεται σκόπιμο να μην ενεργοποιηθεί επί του παρόντος. Το σχόλιο περί της εξειδίκευσης της νομικής βάσης της επεξεργασίας δεδομένων, παρέλκει,

		δεδομένης της παραπομπής στην οικεία νομοθεσία. Ως προς το σχόλιο της Α.Δ.Α.Ε. για την επιφύλαξη στον ν. 3471/2006, δεν αναφέρεται κάποια τροποποίηση ως προς την προτεινόμενη διάταξη, δεδομένης άλλωστε της ρητής αναφοράς της οικείας επιφύλαξης. **<u>Άρθρο 4</u>** Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο που επιβραβεύει τη νομοθετική πρωτοβουλία. **<u>Άρθρο 7</u>** Υποβλήθηκαν συνολικά τρία (3) σχόλια, δυο εκ των οποίων αφορούν στο περιεχόμενο της κανονιστικής πράξης που θα εκδοθεί, δυνάμει του άρθρου 29 παρ. 5 και με την οποία θα εγκριθεί η Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας και ένα σχόλιο επιβραβευτικό της νομοθετικής πρωτοβουλίας. **<u>Άρθρο 8</u>** Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο που επιβραβεύει τη νομοθετική πρωτοβουλία. **<u>Άρθρο 9</u>** Στο άρθρο 9 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο το οποίο δεν αφορά σε κάποια πρόταση τροποποίησης της οικείας διάταξης. Σημειώνεται, ότι το εθνικό σχέδιο αντιμετώπισης περιστατικών μεγάλης κλίμακας και κρίσεων στον κυβερνοχώρο εκδίδεται και εγκρίνεται σύμφωνα με την περιγραφόμενη στην παρ. 7 του άρθρου 30 διαδικασία.

		<u>Άρθρο 10</u> Στο άρθρο 10 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια εκ των οποίων το ένα επιβραβεύει τη νομοθετική πρωτοβουλία, ενώ από τα λοιπά δυο, το σχόλιο που αφορά σε ορολογικής φύσεως παρατήρηση, καλύπτεται από τους ορισμούς του παρόντος [περ. στ)], το δε άλλο σχόλιο επί του εν λόγω άρθρου υιοθετήθηκε ως άνω. **<u>Άρθρο 11</u>** Υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια, εκ των οποίων το ένα σχόλιο είναι όμοιο με το σχόλιο που υποβλήθηκε στο άρθρο 10 και ήδη καλύπτεται από τις διατάξεις του παρόντος. Στα λοιπά δυο σχόλια δεν διατυπώνονται συγκεκριμένες προτάσεις επί των αξιολογούμενων ρυθμίσεων, αφορούν δε, σε γενικότερους προβληματισμούς που εκφεύγουν του ρυθμιστέου αντικειμένου του παρόντος. **<u>Άρθρο 12</u>** Στο άρθρο 12 υποβλήθηκε ένα σχόλιο το οποίο απαντάται στην παρ. 10 του άρθρου 30-. **<u>Άρθρο 13</u>** Υποβλήθηκαν δυο (2) σχόλια, τα οποία δεν έγιναν αποδεκτά καθώς το πρώτο εξ αυτών καλύπτεται από την παρ. 11 του άρθρου 30, το δε δεύτερο από τα οριζόμενα στις παρ. 10 και 12 του άρθρου 3. **<u>Άρθρο 14</u>**

		Υποβλήθηκαν συνολικά τέσσερα (4) σχόλια εκ των οποίων τρία (3) δεν υιοθετήθηκαν. Το σχόλιο με το οποίο προτείνεται επέκταση στο πεδίο εφαρμογής, δεν υιοθετείται καθώς η προτεινόμενη επέκταση δεν κρίνεται σκόπιμη στην παρούσα φάση. Το σχόλιο που συνδέεται με την προθεσμία της εκδόσεως του καταλόγου βασικών και σημαντικών οντοτήτων καθώς και οντοτήτων που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα, δεν υιοθετείται καθώς η σχετική προθεσμία τίθεται από το ενσωματούμενο ενωσιακό κείμενο. Τέλος, το σχόλιο που αφορά στην παρακολούθηση της συμμόρφωσης αποτελεί αντικείμενο της εκδοθησόμενης κανονιστικής πράξης. **Άρθρο 15** Στο άρθρο 15 υποβλήθηκαν συνολικά είκοσι τέσσερα (24) σχόλια. Δυο (2) σχόλια αφορούν την επέκταση στο πεδίο εφαρμογής, τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς η προτεινόμενη επέκταση δεν κρίνεται σκόπιμη στην παρούσα φάση. Έχουν υποβληθεί τέσσερα (5) σχόλια για τον ΥΑΣΠΕ, εκ των οποίων υιοθετήθηκε το ένα (1), ως ανωτέρω, τα λοιπά δε τέσσερα (4) σχόλια, δεν υιοθετήθηκαν καθώς καλύπτονται από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο. Επίσης, υποβλήθηκαν δεκαεπτά (17) σχόλια τα οποία εμπεριέχουν προτάσεις που αποκλίνουν από τα οριζόμενα στο προς ενσωμάτωση ενωσιακό κείμενο.

		<u>Άρθρο 16</u> Στο άρθρο 16 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια τα οποία αφορούν σε επέκταση στο πεδίο εφαρμογής, που δεν κρίνεται σκόπιμη στην παρούσα φάση. **<u>Άρθρο 17</u>** Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο θα ληφθεί υπόψη στην έκδοση της σχετικής κανονιστικής πράξης κατ' εφαρμογή του εν λόγω άρθρου. **<u>Άρθρο 19</u>** Στο άρθρο 19 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια που επιβραβεύουν τη νομοθετική πρωτοβουλία. **<u>Άρθρο 20</u>** Στο άρθρο 20 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν καθώς καλύπτονται από τις υφιστάμενες διατάξεις του παρόντος. **<u>Άρθρο 21</u>** Στο άρθρο 21 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια, εκ των οποίων ένα σχόλιο επιβραβεύει τη νομοθετική πρωτοβουλία. Το σχόλιο που αφορά την πρόβλεψη υποχρεωτικότητας, δεν υιοθετείται καθώς τούτο αντίκειται τόσο στο γράμμα της προς ενσωμάτωση Οδηγίας όσο και στη βούληση του ενωσιακού νομοθέτη. Το σχόλιο που αφορά σε επέκταση στο πεδίο εφαρμογής, δεν υιοθετείται διότι η επέκταση δεν κρίνεται σκόπιμη στην παρούσα φάση, ενώ το σχόλιο για την παραπομπή στην

		κείμενη νομοθεσία καλύπτεται από την ισχύουσα έννομη τάξη. **<u>Άρθρο 22</u>** Στο άρθρο 22 υποβλήθηκαν δυο (2) σχόλια, τα οποία δεν μπορούν να γίνουν δεκτά, καθώς αντίκεινται τόσο στο γράμμα της προς ενσωμάτωση Οδηγίας όσο και στη βούληση του ενωσιακού νομοθέτη. **<u>Άρθρο 23</u>** Στο άρθρο 23 υποβλήθηκαν συνολικά επτά (7) σχόλια, εκ των οποίων δυο σχόλια έγιναν αποδεκτά. Το σχόλιο για την αποζημίωση των επιθεωρητών καλύπτεται από τη διάταξη της παρ. 20 του άρθρου 30. Το σχόλιο για τους Qualified Trust Service Providers (QTSPs) δεν άπτεται του ρυθμιστέου αντικειμένου των αξιολογούμενων διατάξεων. Το σχόλιο της Α.Δ.Α.Ε. είναι όμοιο με το σχόλιο στο άρθρο 13, ενώ το σχόλιο για το τέλος εποπτείας, καλύπτεται από το άρθρο 5 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας περί ελάχιστης εναρμόνισης. Τέλος, το σχόλιο για τη χρήση διεθνών ελεγκτικών προτύπων καλύπτεται από την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 21 του άρθρου 30. **<u>Άρθρο 24</u>** Στο άρθρο 24 υποβήθηκαν συνολικά εννέα (9) σχόλια, εκ των οποίων ένα σχόλιο επιβραβεύει τη νομοθετική πρωτοβουλία και τρία σχόλια υιοθετήθηκαν ως άνω. Το σχόλιο που αφορά σε επέκταση στο πεδίο εφαρμογής, δεν

		υιοθετείται καθώς η προτεινόμενη επέκταση, δεν κρίνεται σκόπιμη στην παρούσα φάση. Τα λοιπά σχόλια καλύπτονται από τις αξιολογούμενες διατάξεις, στο μέτρο δε που αφορούν σε γενικούς προβληματισμούς ή εκφεύγουν του ρυθμιστέου αντικειμένου, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά. **<u>Άρθρο 25</u>** Για το άρθρο 25 υποβλήθηκαν δυο (2) σχόλια, τα οποία δεν έγιναν δεκτά καθώς δεν διατυπώνουν συγκεκριμένες προτάσεις και εκφεύγουν του ρυθμιστέου αντικειμένου της αξιολογούμενης διάταξης. **<u>Άρθρο 26</u>** Στο άρθρο 26 υποβλήθηκαν συνολικά τέσσερα (4) σχόλια. Δυο σχόλια που αφορούν σε ποινικές ευθύνες του Υ.Α.Σ.Π.Ε., δεν αφορούν το αντικείμενο της αξιολογούμενης ρύθμισης, ενώ τα υπόλοιπα δυο σχόλια ήδη καλύπτονται από το περιεχόμενο της ρύθμισης και την κείμενη νομοθεσία. **<u>Άρθρο 29</u>** Στο άρθρο 29 υποβλήθηκαν συνολικά έξι (6) σχόλια εκ των οποίων υιοθετήθηκαν δυο (2). Το σχόλιο για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής, δεν υοθετείται καθώς η προτεινόμενη επέκταση δεν κρίνεται σκόπιμη στην παρούσα φάση. Τέλος, σχόλια με γενικούς προβληματισμούς δίχως συγκεκριμένες προτάσεις δεν

		δύνανται να αξιολογηθούν και να υιοθετηθούν, ενώ το σχόλιο για την ανεξαρτησία της Α.Δ.Α.Ε. καλύπτεται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. **Άρθρο 30** Στο άρθρο 30 υποβλήθηκαν συνολικά δυο (2) σχόλια. Το σχόλιο που αφορά σε προτεινόμενες διατυπώσεις, καλύπτεται από την αξιολογούμενη ρύθμιση όπως εισάγεται, το δε σχόλιο για την επέκταση του υποκειμενικού πεδίου εφαρμογής των τομεακών σημείων επαφής και συνεργασίας σε εθνικό επίπεδο με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, αξιολογείται καταρχήν θετικά και δύναται να αποτελέσει αντικείμενο μελλοντικής διεύρυνσης. **Άρθρο 31** Στο άρθρο 31 έχουν υποβλήθεί δυο (2) σχόλια, τα οποία δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά ενόψει των οικείων ρητών ρυθμίσεων της ενσωματούμενης Οδηγίας. **Άρθρο 32** Στο άρθρο 32 έχουν υποβληθεί δυο (2) σχόλια τα οποία εκφεύγουν του ρυθμιστέου αντικειμένου της αξιολογούμενης διάταξης. **Άρθρο 33** Στο άρθρο 33 υποβλήθηκαν συνολικά δώδεκα (12) σχόλια, τα οποία δεν έγιναν αποδεκτά καθώς έρχονται σε αντίθεση με την πρακτική αναγκαιότητα, την

		οποία καλείται να θεραπεύσει η προτεινόμενη ρύθμιση. **<u>Παραρτήματα</u>** Στο Παράρτημα Ι υποβλήθηκαν συνολικά έξι (6) σχόλια, εκ των οποίων δυο (2) επιβραβεύουν τη νομοθετική πρωτοβουλία. Τα λοιπά τέσσερα (4) σχόλια, δεν υιοθετήθηκαν καθώς εκφεύγουν του ρυθμιστέου αντικειμένου. Τέλος, στο Παράρτημα ΙΙ υποβλήθηκαν συνολικά δυο (2) σχόλια, τα οποία δεν έγιναν αποδεκτά, καθώς το σχόλιο για την προσθήκη των φορέων εκπαίδευσης εκφεύγει του ρυθμιστέου αντικειμένου, ενώ το σχόλιο που αφορά στην εφοδιαστική αλυσίδα των οντοτήτων καλύπτεται από τις διατάξεις του παρόντος.

Στ. Έκθεση νομιμότητας

24.	Συναφείς συνταγματικές διατάξεις	
	Άρθρα 5, 5Α, 9Α, 10, 19, 25, και 106 του Συντάγματος	
25.	Ενωσιακό δίκαιο	
❒	Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο *(συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)*	1) Άρθρα 8, 11, 16, 17 Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης 2) Άρθρο 346 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) 3) Άρθρο 117 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)
❒	Κανονισμός	Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας

		95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119/1).
❒	Οδηγία	Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (οδηγία NIS 2) [L333] .
❒	Απόφαση	
26.	Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
❒	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	Άρθρα 8 και 10 της Ευρωπαικής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
❒	Διεθνείς συμβάσεις	

27.	Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	
		Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης
❒	Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο (αναφέρατε)	
❒	Ανεξάρτητη Αρχή (αναφέρατε)	
28.	Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
		Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης
❒	Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	
❒	Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	

❒	Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	

Ζ. Πίνακας τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων

29.	Τροποποίηση – αντικατάσταση – συμπλήρωση διατάξεων	
	Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης	*Υφιστάμενες διατάξεις*
	ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
	Άρθρο 33 **Ρυθμίσεις προσωπικού Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας - Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 5086/2024** Στην παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 5086/2024, περί των μεταβατικών διατάξεων του μέρους Α' του νόμου αυτού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2025», β) στο δεύτερο εδάφιο, η ημερομηνία «1η Ιανουαρίου 2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1η Ιανουαρίου 2026» και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής: «4. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025, το συνολικό κόστος μισθοδοσίας, καθώς και κάθε είδους αποδοχών, περιλαμβανόμενης και της μισθολογικής διαφοράς που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και καταβάλλονται από αυτό. Με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 13, από την 1η Ιανουαρίου 2026, το συνολικό κόστος μισθοδοσίας, καθώς και κάθε είδους αποδοχών βαρύνουν την Αρχή και καταβάλλονται από αυτήν.».	Η παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 5086/2024 (Α' 23) έχει ως εξής: «4. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2024, το συνολικό κόστος μισθοδοσίας, καθώς και κάθε είδους αποδοχών, περιλαμβανόμενης και της μισθολογικής διαφοράς που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και καταβάλλονται από αυτό. Με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 13, από την 1η Ιανουαρίου 2025, το συνολικό κόστος μισθοδοσίας, καθώς και κάθε είδους αποδοχών βαρύνουν την Αρχή και καταβάλλονται από αυτήν.».
	Άρθρο 34	

Ρυθμίσεις για τον ορισμό Υπεύθυνου Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 18 ν. 4961/2022 1. Στην παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4961/2022 (Α' 146), περί του Υπεύθυνου Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «ΠΕ ή ΤΕ Πληροφορικής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ΠΕ κλάδου Πληροφορικής οποιασδήποτε ειδικότητας ή κατηγορίας ΤΕ κλάδου Πληροφορικής ειδικότητας Πληροφορικής (SOFTWARE ή HARDWARE)», β) προστίθεται νέο, δεύτερο, εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής: «1. Σε κάθε φορέα κεντρικής Κυβέρνησης κατά την έννοια της περ. γ` της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α` 143) ορίζεται, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οργάνου διοίκησης του φορέα, ένας (1) υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ κλάδου Πληροφορικής οποιασδήποτε ειδικότητας ή κατηγορίας ΤΕ κλάδου Πληροφορικής ειδικότητας Πληροφορικής (SOFTWARE ή HARDWARE) ως Υπεύθυνος Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.) με τον αναπληρωτή του. Ελλείψει υπαλλήλου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ κλάδου Πληροφορικής, με την απόφαση του πρώτου εδαφίου ορίζεται υπάλληλος οποιουδήποτε κλάδου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ. Ο Υ.Α.Σ.Π.Ε. ορίζεται βάσει της εμπειρίας που διαθέτει στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.». 2. Στην παρ. 4 του άρθρου 113 του ν. 4961/2022, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται περ. ε), ως εξής: «ε) Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού,	Η παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4961/2022 (Α' 146) έχει ως εξής: «1. Σε κάθε φορέα κεντρικής Κυβέρνησης κατά την έννοια της περ. γ` της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α` 143) ορίζεται, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οργάνου διοίκησης του φορέα, ένας (1) υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ Πληροφορικής ως Υπεύθυνος Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.) με τον αναπληρωτή του. Ο Υ.Α.Σ.Π.Ε. ορίζεται βάσει της εμπειρίας που διαθέτει στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.».

η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση της εθνικής αρχής πιστοποίησης της κυβερνοασφάλειας της παρ. 1 του άρθρου 15, δύνανται να καθορίζονται εθνικά σχήματα πιστοποίησης της κυβερνοασφάλειας προϊόντων, των υπηρεσιών και των διαδικασιών Τ.Π.Ε., εφαρμοζομένων των απαιτήσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/881 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τον ENISA («Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια») και με την πιστοποίηση της κυβερνοασφάλειας στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 526/2013 (πράξη για την κυβερνοασφάλεια) (L 151).».	
Άρθρο 36 **Νέα προθεσμία διόρθωσης πρώτων εγγραφών - Δυνατότητα διόρθωσης πρώτων εγγραφών σε περιοχές που είχε λήξει η δυνατότητα αμφισβήτησης ανακριβούς εγγραφής με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη» - Τροποποίηση άρθρου 102 ν. 4623/2019** 1. Στην παρ. 2 του άρθρου 102 του ν. 4623/2019 (Α’ 134), περί ρυθμίσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στις 30.11.2024» αντικαθίσταται από τις λέξεις «μετά την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας», β) στο δεύτερο εδάφιο η ημερομηνία «31η.12.2015» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η.12.2016» και η παρ. 2 του άρθρου 102 διαμορφώνεται ως εξής:	

«2. Για τις περιοχές που κηρύχθηκαν υπό κτηματογράφηση πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3481/2006 (Α' 162), η αποκλειστική προθεσμία της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, εάν δεν είχε λήξει η ίδια ή οι παρατάσεις της μέχρι τις 30.11.2018, λήγει μετά την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας. Η ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία ισχύει και για τις περιοχές στις οποίες οι πρώτες εγγραφές καταχωρίσθηκαν από την 1η.1.2013 έως και την 31η.12.2016. Κατ' εξαίρεση, για τις περιοχές που κηρύχθηκαν υπό κτηματογράφηση πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3481/2006 (Α' 162), κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4623/2019 (Α' 134) εξακολουθούσαν να τελούν υπό κτηματογράφηση και δεν είχαν εκδοθεί η διαπιστωτική πράξη περαίωσης της κτηματογράφησης και η απόφαση έναρξης ισχύος του Κτηματολογίου, η αποκλειστική προθεσμία της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους εντός του οποίου συμπληρώνονται οκτώ (8) έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κτηματολογίου.». 2. Στην παρ. 2Α του άρθρου 102 του ν. 4623/2019 επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, η ημερομηνία «30ή.11.2024» αντικαθίσταται από τις λέξεις «πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του ΔΣ του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο	**1. Η παρ. 2 του άρθρου 102 του ν. 4623/2019 (Α' 134) έχει ως εξής:** «2. Για τις περιοχές που κηρύχθηκαν υπό κτηματογράφηση πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3481/2006 (Α' 162), η αποκλειστική προθεσμία της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, εάν δεν είχε λήξει η ίδια ή οι παρατάσεις της μέχρι τις 30.11.2018, λήγει στις 30.11.2024. Η ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία ισχύει και για τις περιοχές στις οποίες οι πρώτες εγγραφές καταχωρίσθηκαν από την 1η.1.2013 έως και την 31η.12.2015. Κατ' εξαίρεση, για τις περιοχές που κηρύχθηκαν υπό κτηματογράφηση πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3481/2006 (Α' 162), κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4623/2019 (Α' 134) εξακολουθούσαν να τελούν υπό κτηματογράφηση και δεν είχαν εκδοθεί η διαπιστωτική πράξη περαίωσης της κτηματογράφησης και η απόφαση έναρξης ισχύος του Κτηματολογίου, η αποκλειστική προθεσμία της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους εντός του οποίου συμπληρώνονται οκτώ (8) έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κτηματολογίου.».

σύνολο της επικράτειας της χώρας», β) στο τέταρτο εδάφιο η ημερομηνία «30ή.11.2024» αντικαθίσταται από τις λέξεις «πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του ΔΣ του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας:» και η παρ. 2Α του άρθρου 102 διαμορφώνεται ως εξής:	**2. Η παρ. 2Α του άρθρου 102 του ν. 4623/2019 (Α' 134) έχει ως εξής:**
«2Α. Για τις περιοχές στις οποίες η αποκλειστική προθεσμία της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, περί διόρθωσης πρώτων εγγραφών, είχε λήξει μέχρι τις 30.11.2018, η δυνατότητα αμφισβήτησης και διόρθωσης ανακριβούς εγγραφής, σε ακίνητα με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη», είτε εξωδικαστικά, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των υποπερ. αα), αβ), αγ) και αδ) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 2664/1998, είτε κατόπιν άσκησης αγωγής σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου, είναι δυνατή μέχρι την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του ΔΣ του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας, μόνο αν, κατόπιν της λήξης της αποκλειστικής προθεσμίας για κάθε περιοχή, δεν έχουν εγγραφεί μεταγενέστερες πράξεις επί του κτηματολογικού φύλλου του ακινήτου. Εγγραφή της αγωγής της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2664/1998 δεν λαμβάνεται υπόψη ως μεταγενέστερη πράξη. Σε κάθε περίπτωση, ο ενάγων δύναται να παραιτηθεί από την αγωγή του προηγούμενου εδαφίου και να ακολουθήσει τις λοιπές διαδικασίες διόρθωσης ή να εμείνει στην	«2Α. Για τις περιοχές στις οποίες η αποκλειστική προθεσμία της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, περί διόρθωσης πρώτων εγγραφών, είχε λήξει μέχρι τις 30.11.2018, η δυνατότητα αμφισβήτησης και διόρθωσης ανακριβούς εγγραφής, σε ακίνητα με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη», είτε εξωδικαστικά, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των υποπερ. αα), αβ), αγ) και αδ) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 2664/1998, είτε κατόπιν άσκησης αγωγής σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου, είναι δυνατή μέχρι την 30ή.11.2024, μόνο αν, κατόπιν της λήξης της αποκλειστικής προθεσμίας για κάθε περιοχή, δεν έχουν εγγραφεί μεταγενέστερες πράξεις επί του κτηματολογικού φύλλου του ακινήτου. Εγγραφή της αγωγής της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2664/1998 δεν λαμβάνεται υπόψη ως μεταγενέστερη πράξη. Σε κάθε περίπτωση, ο ενάγων δύναται να παραιτηθεί από την αγωγή του προηγούμενου εδαφίου και να ακολουθήσει τις λοιπές διαδικασίες διόρθωσης ή να εμείνει στην ασκηθείσα αγωγή του. Για τις περιοχές του πρώτου εδαφίου της παρούσας επιτρέπεται, μέχρι την 30ή.11.2024, α) η διόρθωση ανακριβούς εγγραφής με την ένδειξη «Ελληνικό Δημόσιο», σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, όταν ο τίτλος του αιτούντος τη διόρθωση ή των δικαιοπαρόχων του (άμεσων ή απώτερων) είναι παραχωρητήριο του Ελληνικού Δημοσίου

ασκηθείσα αγωγή του. Για τις περιοχές του πρώτου εδαφίου της παρούσας επιτρέπεται, μέχρι την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση πράξης του ΔΣ του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» με την οποία διαπιστώνεται η εφαρμογή του συστήματος του Κτηματολογίου σε αντικατάσταση του συστήματος μεταγραφών και υποθηκών στο σύνολο της επικράτειας της χώρας: α) η διόρθωση ανακριβούς εγγραφής με την ένδειξη «Ελληνικό Δημόσιο», σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, όταν ο τίτλος του αιτούντος τη διόρθωση ή των δικαιοπαρόχων του (άμεσων ή απώτερων) είναι παραχωρητήριο του Ελληνικού Δημοσίου και β) η διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 6 όταν στα οικεία κτηματολογικά φύλλα κατά την οριστικοποίηση των αρχικών εγγραφών αναγνωρίστηκε ως δικαιούχος του δικαιώματος ο δικαιοπάροχος του αιτούντος τη διόρθωση, ενώ ο τίτλος κτήσης του σχετικού δικαιώματος από τον αιτούντα τη διόρθωσή του είναι μεταγεγραμμένος στα βιβλία μεταγραφών του αντίστοιχου Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογικού Γραφείου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει στο μεταξύ μεσολαβήσει άλλη, ασυμβίβαστη κατά περιεχόμενο, εγγραφή στο κτηματολογικό φύλλο.».	και β) η διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 6 όταν στα οικεία κτηματολογικά φύλλα κατά την οριστικοποίηση των αρχικών εγγραφών αναγνωρίστηκε ως δικαιούχος του δικαιώματος ο δικαιοπάροχος του αιτούντος τη διόρθωση, ενώ ο τίτλος κτήσης του σχετικού δικαιώματος από τον αιτούντα τη διόρθωσή του είναι μεταγεγραμμένος στα βιβλία μεταγραφών του αντίστοιχου Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογικού Γραφείου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει στο μεταξύ μεσολαβήσει άλλη, ασυμβίβαστη κατά περιεχόμενο, εγγραφή στο κτηματολογικό φύλλο.».
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 32 **Καταργούμενες διατάξεις** Από την έναρξη ισχύος του παρόντος μέρους καταργούνται: α) τα άρθρα 148, περί ασφάλειας δικτύων και υπηρεσιών, και 149, περί εφαρμογής και επιβολής, του ν. 4727/2020 (Α’ 184) και	**Άρθρο 148 ν. 4727/2020** **Ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών** **(άρθρο 40 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972)** 1. Οι πάροχοι δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών

	ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνουν πρόσφορα και αναλογικά τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την κατάλληλη διαχείριση του κινδύνου όσον αφορά την ασφάλεια των δικτύων και υπηρεσιών. Τα μέτρα αυτά, λαμβάνοντας υπόψη τις πλέον προηγμένες τεχνικές δυνατότητες, πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τον υπάρχοντα κίνδυνο. 2. Ειδικότερα, οι πάροχοι λαμβάνουν μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης, όπου κρίνεται σκόπιμο, για την αποτροπή και ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από συμβάντα ασφάλειας που επηρεάζουν τους χρήστες και άλλα δίκτυα και υπηρεσίες. Οι πάροχοι δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών κοινοποιούν αμελλητί στην Α.Δ.Α.Ε. κάθε συμβάν ασφάλειας που είχε σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία των δικτύων και υπηρεσιών. Η Α.Δ.Α.Ε. με τη σειρά της: α) κοινοποιεί αμελλητί κάθε συμβάν, του οποίου λαμβάνει γνώση σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας που έχει οριστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4577/2018 (Α` 199) και β) κοινοποιεί τα συμβάντα που έχουν αντίκτυπο στη διαθεσιμότητα ή στην ακεραιότητα δικτύων ή υπηρεσιών στην Ε.Ε.Τ.Τ. Για να προσδιοριστεί η σοβαρότητα του αντίκτυπου ενός συμβάντος ασφάλειας, λαμβάνονται υπόψη ιδίως, οι ακόλουθες παράμετροι όπου είναι διαθέσιμες: α) ο αριθμός των χρηστών που επηρεάζονται από το συμβάν ασφάλειας, β) η διάρκεια του συμβάντος ασφάλειας, γ) το γεωγραφικό εύρος της περιοχής που επηρεάζεται από το συμβάν ασφάλειας, δ) ο βαθμός στον οποίο επηρεάζεται η ασφάλεια ή/και η λειτουργία του δικτύου ή της υπηρεσίας, ε) η έκταση του αντίκτυπου στις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες. Κατά περίπτωση, η Α.Δ.Α.Ε. ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές στα άλλα κράτη - μέλη, καθώς και τον Οργανισμό της Ε.Ε.

	για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών («ENISA»). Η Α.Δ.Α.Ε. μπορεί να ενημερώσει το κοινό ή να απαιτήσει την ενημέρωση αυτή από τους παρόχους, εφόσον κρίνει ότι η αποκάλυψη του συμβάντος ασφάλειας είναι προς το δημόσιο συμφέρον. Η Α.Δ.Α.Ε. υποβάλλει κατ` έτος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στον ENISA συνοπτική έκθεση σχετικά με τις κοινοποιήσεις που έχει παραλάβει και τη δράση που έχει αναλάβει σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο. Η έκθεση του προηγούμενου εδαφίου κοινοποιείται και στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας. 3. Σε περίπτωση ιδιαίτερης και σημαντικής απειλής για συμβάν ασφάλειας σε δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι πάροχοι των εν λόγω δικτύων ή υπηρεσιών ενημερώνουν τους χρήστες τους, που θα μπορούσαν να επηρεαστούν από μια τέτοια απειλή, σχετικά με τυχόν πιθανά προστατευτικά ή διορθωτικά μέτρα τα οποία μπορούν να ληφθούν από τους χρήστες. Κατά περίπτωση, οι πάροχοι ενημερώνουν επίσης τους χρήστες τους για την ίδια την απειλή. 4. Το παρόν άρθρο ισχύει με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (L 119), του ν. 4624/2019 (Α` 137) και του ν. 3471/2006 (Α` 133).
	Άρθρο 149 ν. 4727/2020 **Εφαρμογή και επιβολή** **(άρθρο 41 της Οδηγίας (ΕΕ) 2918/1972)** 1. Η Α.Δ.Α.Ε., σε εφαρμογή του άρθρου 148, εκδίδει κανονιστικές πράξεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τα μέτρα που απαιτούνται για

	την αντιμετώπιση συμβάντων ασφάλειας ή για την αποτροπή τους, όταν εντοπιστεί σημαντική απειλή, καθώς και τις προθεσμίες εφαρμογής τους, προς τους παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. 2. Η Α.Δ.Α.Ε. απαιτεί από τους παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών: α) να παρέχουν πληροφορίες απαραίτητες για την εκτίμηση της ασφάλειας των δικτύων και υπηρεσιών τους, περιλαμβανομένων τεκμηριωμένων πολιτικών ασφάλειας, και β) να υποβάλονται στον έλεγχό της ως προς την ασφάλεια. Το κόστος του ελέγχου επιβαρύνει τον πάροχο. Η πληροφόρηση για την εκτίμηση ασφάλειας δικτύων και υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των πολιτικών ασφαλείας, σύμφωνα με την περ. α`, καθώς και τα αποτελέσματα των ελέγχων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β``, κοινοποιούνται από την Α.Δ.Α.Ε. στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, όποτε αυτό απαιτηθεί από τη δεύτερη. 3. Η Α.Δ.Α.Ε. διαθέτει όλες τις απαραίτητες εξουσίες για τη διενέργεια ελέγχων για τη διερεύνηση της συμμόρφωσης προς το τεθέν κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και για τη διερεύνηση περιπτώσεων μη συμμόρφωσης με αυτό και των επιπτώσεών τους στην ασφάλεια των δικτύων και υπηρεσιών. 4. Όταν παραβιάζονται οι υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου, επιβάλλεται από την Α.Δ.Α.Ε. για κάθε παράβαση στους παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης, τον βαθμό υπαιτιότητας και την περίπτωση υποτροπής, μία από τις παρακάτω κυρώσεις: α) σύσταση για συμμόρφωση μέσα στα χρονικά όρια της τασσόμενης προθεσμίας με προειδοποίηση επιβολής

	προστίμου σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης, β) πρόστιμο από δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (15.000 €) έως ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (1.500.000 €). Οι εν λόγω κυρώσεις επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση της Α.Δ.Α.Ε. ύστερα από προηγούμενη κλήση του ενδιαφερομένου για παροχή εξηγήσεων. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατ` εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, υπόκεινται σε προσφυγή ουσίας ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. 5. Για την εφαρμογή του άρθρου 148, η Α.Δ.Α.Ε. επι-κουρείται από Ομάδα Απόκρισης για συμβάντα που αφορούν την Ασφάλεια Υπολογιστών («Computer Security Incident Response Team», «CSIRT»), η οποία ορίζεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4577/2018. 6. Η Α.Δ.Α.Ε. συνεργάζεται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, με τις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου, με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, και με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ.).
β) τα άρθρα 1 έως 16 του ν. 4577/2018 (Α' 199), περί ενσωμάτωσης στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση.	**Άρθρο 1** **Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1 παράγραφοι 1, 3, 4, 5, 6, 7 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Σκοπός του παρόντος είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Ιουλίου 2016 (ΕΕ L 194), με την οποία θεσπίζονται μέτρα για την επίτευξη υψηλού επιπέδου ασφάλειας των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών. 2. Οι απαιτήσεις ασφάλειας και κοινοποίησης που προβλέπονται στον παρόντα νόμο δεν εφαρμόζονται σε επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4070/2012 (Α΄ 82) ή σε παρόχους υπηρεσιών εμπιστοσύνης που εμπίπτουν στο άρθρο 19 του Κανονισμού (ΕΕ)

	910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 (ΕΕ L 257). 3. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων του π.δ. 39/2011 (Α΄ 104) και των νόμων 4267/2014 (Α΄ 137) και 4360/2016 (Α΄ 9). 4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 346 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), πληροφορίες που είναι απόρρητες σύμφωνα με ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, όπως κανόνες περί επιχειρηματικού απορρήτου, ανταλλάσσονται με την Επιτροπή και άλλες αρμόδιες αρχές, μόνον εφόσον η ανταλλαγή αυτή είναι αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος. Οι πληροφορίες, που ανταλλάσσονται, περιορίζονται σε ό,τι είναι συναφές και αναλογικό προς το σκοπό της ανταλλαγής αυτής. Η εν λόγω ανταλλαγή πληροφοριών διαφυλάσσει το απόρρητο αυτών των πληροφοριών και προστατεύει τα συμφέροντα ασφάλειας και τα εμπορικά συμφέροντα των φορέων εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών και των παρόχων ψηφιακών υπηρεσιών. 5. Με τον παρόντα δεν θίγονται τα μέτρα που λαμβάνει η χώρα μας για τη διαφύλαξη των ουσιωδών κρατικών λειτουργιών και ιδίως για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για την προστασία πληροφοριών, των οποίων η διάδοση θεωρείται αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντα ασφάλειας, καθώς και για τη διατήρηση του νόμου και της τάξης και ιδίως για τη διευκόλυνση της διερεύνησης, της ανίχνευσης και της δίωξης ποινικών αδικημάτων. 6. Αν μία τομεακή νομική πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτεί από τους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών ή τους παρόχους ψηφιακών υπηρεσιών είτε να εξασφαλίζουν την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και

	πληροφοριών τους είτε να κοινοποιούν συμβάντα, εφαρμόζονται οι διατάξεις της εν λόγω τομεακής νομικής πράξης, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι τουλάχιστον ισοδύναμες ως προς το αποτέλεσμα με τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται στον παρόντα νόμο.
	Άρθρο 2 **(Άρθρο 2 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που γίνεται κατά τον παρόντα νόμο, διενεργείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 (ΕΕ L 119) και το ν. 2472/1997 (Α΄ 50).
	Άρθρο 3 **Ορισμοί** **(Άρθρο 4 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ισχύουν οι εξής ορισμοί: 1) «σύστημα δικτύου και πληροφοριών»: α) ένα δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σύμφωνα με την περίπτωση ιζ΄ της Ενότητας Α΄ παράγραφος του άρθρου 2 του ν. 4070/2012, β) κάθε συσκευή ή ομάδα διασυνδεδεμένων ή σχετιζόμενων συσκευών από τις οποίες μία ή περισσότερες εκτελούν, βάσει προγράμματος, αυτόματη επεξεργασία ψηφιακών δεδομένων, γ) ψηφιακά δεδομένα που αποθηκεύονται, υποβάλλονται σε επεξεργασία, ανακτώνται ή μεταδίδονται από στοιχεία που καλύπτονται στις περιπτώσεις α΄ και β΄ για τους σκοπούς της λειτουργίας, της χρήσης, της προστασίας και της συντήρησής τους, 2) «ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών»: η ικανότητα συστημάτων δικτύου και πληροφοριών να ανθίστανται, με δεδομένο βαθμό

	αξιοπιστίας, σε ενέργειες που πλήττουν τη διαθεσιμότητα, την αυθεντικότητα, την ακεραιότητα ή το απόρρητο των δεδομένων που αποθηκεύονται, μεταδίδονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία ή των συναφών υπηρεσιών που προσφέρονται ή είναι προσβάσιμες μέσω των εν λόγω συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, 3) «εθνική στρατηγική για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών»: πλαίσιο το οποίο παρέχει στρατηγικούς στόχους και προτεραιότητες για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε εθνικό επίπεδο, 4) «φορέας εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών»: δημόσια ή ιδιωτική οντότητα είδους αναφερόμενου στο Παράρτημα Ι, η οποία πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4, 5) «ψηφιακή υπηρεσία»: υπηρεσία σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ. 81/2018 (Α΄ 151), η οποία είναι είδος αναφερόμενο στο Παράρτημα ΙΙ, 6) «πάροχος ψηφιακών υπηρεσιών»: νομικό πρόσωπο που παρέχει ψηφιακή υπηρεσία, 7) «συμβάν»: κάθε γεγονός που έχει στην πραγματικότητα μια δυσμενή επίπτωση στην ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, 8) «χειρισμός συμβάντων»: το σύνολο των διαδικασιών που υποστηρίζουν τον εντοπισμό, την ανάλυση και την ανάσχεση ενός συμβάντος, καθώς και την παρέμβαση για την αντιμετώπισή του, 9) «κίνδυνος»: κάθε εύλογα διαπιστώσιμη περίσταση ή γεγονός με ενδεχομένως δυσμενή επίπτωση στην ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών,

	10) «αντιπρόσωπος»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που ρητώς έχει οριστεί να ενεργεί εξ ονόματος παρόχου ψηφιακών υπηρεσιών μη εγκατεστημένου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο οποίο μπορεί να απευθύνεται η εθνική αρμόδια αρχή ή η Αρμόδια Ομάδα Απόκρισης για συμβάντα που αφορούν την ασφάλεια υπολογιστών (Computer Security Incident Response Team - CSIRT) του άρθρου 8 παράγραφος 1 αντί του παρόχου ψηφιακών υπηρεσιών, όσον αφορά τις υποχρεώσεις αυτού σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, 11) «πρότυπο»: πρότυπο σύμφωνα με το σημείο 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 (ΕΕ L 316), 12) «προδιαγραφή»: τεχνική προδιαγραφή σύμφωνα με το σημείο 4 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 1025/2012, 13) «σημείο ανταλλαγής κίνησης διαδικτύου (Internet Exchange Point - IXP)»: δικτυακή υποδομή που επιτρέπει τη διασύνδεση περισσότερων από δύο ανεξάρτητων αυτόνομων συστημάτων, κυρίως με σκοπό τη διευκόλυνση της ανταλλαγής κίνησης διαδικτύου, και η οποία διασυνδέει μόνον αυτόνομα συστήματα. Το IXP δεν αναγκάζει την κίνηση διαδικτύου που διέρχεται μεταξύ ζεύγους συμμετεχόντων αυτόνομων συστημάτων να διέλθει από τρίτο αυτόνομο σύστημα ούτε την τροποποιεί ούτε παρεμβαίνει με άλλον τρόπο σε αυτήν, 14) «σύστημα ονομάτων χώρου (Domain Name System - DNS)»: ιεραρχικά κατανεμημένο σύστημα ονοματοδοσίας εντός ενός δικτύου, το οποίο εκτελεί παραπομπές αιτημάτων για ονόματα τομέων, 15) «πάροχος υπηρεσιών συστήματος ονομάτων χώρου»: οντότητα που

	παρέχει υπηρεσίες συστήματος ονομάτων χώρου στο διαδίκτυο, 16) «μητρώο ονομάτων χώρου ανώτατου επιπέδου» (top-level domain name registry): οντότητα που διαχειρίζεται και εκμεταλλεύεται την καταχώριση ονομάτων διαδικτυακών χώρων εντός συγκεκριμένου χώρου ανώτατου επιπέδου (TLD), 17) «επιγραμμική αγορά» (online marketplace): ψηφιακή υπηρεσία που επιτρέπει σε καταναλωτές ή και εμπόρους, όπως ορίζονται στις περιπτώσεις α΄ και β΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 της 70330οικ./30.6.2015 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (Β΄ 1421), να συνάπτουν επιγραμμικές συμβάσεις πώλησης ή παροχής υπηρεσιών με εμπόρους είτε στον ιστοχώρο της επιγραμμικής αγοράς είτε σε ιστοχώρο εμπόρου που χρησιμοποιεί υπηρεσίες υπολογιστικής παρεχόμενες από την επιγραμμική αγορά, 18) «επιγραμμική μηχανή αναζήτησης» (online search engine): ψηφιακή υπηρεσία που επιτρέπει στους χρήστες να εκτελούν αναζητήσεις καταρχήν σε όλους τους ιστοχώρους ή σε ιστοχώρους συγκεκριμένης γλώσσας βάσει ερωτήματος για οποιοδήποτε θέμα, με τη μορφή λέξης-κλειδιού, φράσης ή άλλων δεδομένων, και επιστρέφει ως αποτέλεσμα συνδέσμους όπου μπορεί κανείς να βρει πληροφορίες σχετικές με το περιεχόμενο που έχει ζητηθεί, 19) «υπηρεσία νεφοϋπολογιστικής»: ψηφιακή υπηρεσία που επιτρέπει την πρόσβαση σε κλιμακοθετήσιμο και ελαστικό σύνολο κοινόχρηστων υπολογιστικών πόρων.
	Άρθρο 4 **Φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών** **(Άρθρο 5 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)**

	1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας της παραγράφου 1 του άρθρου 7, σε συνεργασία με τις ανά τομέα βασικής υπηρεσίας αρμόδιες ρυθμιστικές/εποπτικές αρχές και λοιπούς εμπλεκόμενους εθνικούς φορείς, προσδιορίζει, για κάθε τομέα και υποτομέα του Παραρτήματος Ι, τους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στην Ελληνική Επικράτεια. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, ύστερα από εισήγηση της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, ορίζονται οι φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών. 2. Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των φορέων εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών της περίπτωσης 4 του άρθρου 3 είναι τα εξής: α) ο φορέας να παρέχει υπηρεσία ουσιώδη για τη διατήρηση κρίσιμων κοινωνικών ή και οικονομικών δραστηριοτήτων, β) η παροχή της υπηρεσίας αυτής να στηρίζεται σε συστήματα δικτύου και πληροφοριών και γ) η πρόκληση σοβαρής διατάραξης της παροχής της εν λόγω υπηρεσίας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5, από τυχόν συμβάν. 3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας καταρτίζει κατάλογο τόσο των βασικών υπηρεσιών όσο και των φορέων εκμετάλλευσής τους. Οι κατάλογοι αυτοί επανεξετάζονται σε τακτική βάση, τουλάχιστον ανά διετία και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, επικαιροποιούνται. 4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, όταν φορέας εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών παρέχει και σε άλλο ή άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ υπηρεσία που

	αναφέρεται στην παράγραφο 2, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας διαβουλεύεται με τις αντίστοιχες αρχές του ή των άλλων κρατών-μελών πριν από τη λήψη απόφασης για τον προσδιορισμό του. 5. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας της παραγράφου 1 του άρθρου 7 υποβάλλει στην Επιτροπή ανά διετία τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την αξιολόγηση της εφαρμογής της Οδηγίας που ενσωματώνεται με τον παρόντα νόμο. Στις πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα εξής: α) τα εθνικά κριτήρια βάσει των οποίων προσδιορίζονται οι φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών, β) ο κατάλογος των υπηρεσιών που αναφέρεται στην παράγραφο 3, γ) ο αριθμός των φορέων εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών που έχουν προσδιοριστεί για κάθε τομέα του Παραρτήματος Ι και αναφορά της σημασίας τους σε σχέση με τον εν λόγω τομέα, δ) τα κατώτατα όρια, εφόσον υπάρχουν, για τον προσδιορισμό του σχετικού επιπέδου παροχής υπηρεσιών με αναφορά στον αριθμό των χρηστών που εξαρτώνται από την υπηρεσία αυτή, όπως αναφέρεται στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5, ή της σημασίας του συγκεκριμένου φορέα εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών, όπως αναφέρεται στην περίπτωση στ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5.
	Άρθρο 5 **Σοβαρή διατάραξη** **(Άρθρο 6 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας της παραγράφου 1 του άρθρου 7 σε συνεργασία με τις, ανά τομέα βασικής υπηρεσίας, αρμόδιες ρυθμιστικές ή εποπτικές αρχές και λοιπούς εμπλεκόμενους εθνικούς φορείς,

	καθορίζει τα κριτήρια προσδιορισμού ενός συμβάντος ως σοβαρής διατάραξης. 2. Κατά τον προσδιορισμό της σοβαρότητας της διατάραξης που αναφέρεται στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 4 λαμβάνονται υπόψη τουλάχιστον οι εξής παράγοντες: α) ο αριθμός των χρηστών που εξαρτώνται από την υπηρεσία, η οποία παρέχεται από τον οικείο φορέα εκμετάλλευσης, β) η εξάρτηση άλλων τομέων που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι από την υπηρεσία που παρέχεται από τον εν λόγω φορέα εκμετάλλευσης, γ) ο αντίκτυπος που θα μπορούσαν να έχουν τα συγκεκριμένα περιστατικά διατάραξης, από άποψη βαθμού και διάρκειας, σε οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες ή στη δημόσια ασφάλεια, δ) το μερίδιο αγοράς του οικείου φορέα εκμετάλλευσης, ε) το γεωγραφικό εύρος της περιοχής που θα μπορούσε να επηρεαστεί από ένα περιστατικό, στ) η σημασία του εν λόγω φορέα για τη διατήρηση επαρκούς επιπέδου της υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων εναλλακτικών μέσων για την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας, ζ) οι ειδικότεροι παράγοντες που αφορούν το συγκεκριμένο τομέα.
	Άρθρο 6 **Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας** **(Άρθρο 7 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας επικαιροποιεί την «Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας» που έχει εγκριθεί με την υπουργική απόφαση 3218/2018 του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης (ΑΔΑ:

	Ψ4Ρ7465ΧΘ0-Ζ6Ω) και την κοινοποιεί στην Επιτροπή μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έγκρισή της από τον Υπουργό Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης. Από την κοινοποίηση αυτή εξαιρούνται στοιχεία της στρατηγικής που συνδέονται με την εθνική ασφάλεια. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και για τις ανάγκες της παραγράφου αυτής, μπορεί να συνεργάζεται με τις αρμόδιες ρυθμιστικές/εποπτικές αρχές και τους λοιπούς εμπλεκόμενους εθνικούς φορείς. 2. Η Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας, η οποία αποτελεί την εθνική στρατηγική για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, περιλαμβάνει τα εξής: α) τους στόχους και τις προτεραιότητες της εθνικής στρατηγικής για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, β) το πλαίσιο διακυβέρνησης για την επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της εθνικής στρατηγικής για την ασφάλεια συστημάτων δικτύων και πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των κυβερνητικών οργάνων και των λοιπών αρμόδιων φορέων, γ) τον προσδιορισμό των μέτρων ετοιμότητας, απόκρισης και αποκατάστασης, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας ανάμεσα στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, δ) αναφορά των προγραμμάτων εκπαίδευσης, ευαισθητοποίησης και κατάρτισης σε σχέση με την εθνική στρατηγική ασφάλειας δικτύων και συστημάτων πληροφοριών, ε) αναφορά των σχεδίων έρευνας και ανάπτυξης σχετικά με την εθνική

	στρατηγική ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, στ) σχέδιο εκτίμησης κινδύνου για τον προσδιορισμό κινδύνων, ζ) κατάλογο των διαφόρων φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών.
	Άρθρο 7 **Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας** **(Άρθρο 8 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Ως Εθνική Αρμόδια Αρχή για την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, εφεξής «Αρμόδια Αρχή» ή «Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας», ορίζεται η Διεύθυνση Κυβερνοασφάλειας της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης (άρθρο 15 του π.δ. 82/2017, Α΄ 117). Η Εθνική Αρχή καλύπτει τους τομείς που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι και τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ. 2. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας: α) παρακολουθεί την εφαρμογή του παρόντος, β) ορίζεται ως το εθνικό ενιαίο κέντρο επαφής, εφεξής «Ενιαίο Κέντρο Επαφής», για την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, ασκώντας καθήκοντα συνδέσμου για τη διασφάλιση της διασυνοριακής συνεργασίας των αρχών των κρατών-μελών, καθώς και με τις Αρμόδιες Αρχές άλλων κρατών-μελών στο πλαίσιο των μηχανισμών συνεργασίας, όπως αυτοί προσδιορίζονται στα άρθρα 11 και 12 της Οδηγίας που ενσωματώνεται με τον παρόντα, γ) ως ενιαίο κέντρο επαφής υποβάλλει ετησίως στην ομάδα συνεργασίας του άρθρου 11 της ανωτέρω Οδηγίας, συνοπτική έκθεση σχετικά με τις κοινοποιήσεις που έχει παραλάβει,

	συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των κοινοποιήσεων και της φύσης των κοινοποιημένων συμβάντων, καθώς και τα μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 11, δ) συνεργάζεται με την αρμόδια CSIRT της παραγράφου 1 του άρθρου 8, με σκοπό την αμοιβαία και από κοινού τήρηση των υποχρεώσεων της χώρας στο πλαίσιο του παρόντος νόμου, ε) διαβουλεύεται και συνεργάζεται με τις Αρμόδιες Εθνικές Αρχές επιβολής του νόμου, την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ), καθώς και τις λοιπές αρμόδιες ρυθμιστικές ή εποπτικές αρχές και τους λοιπούς εμπλεκόμενους εθνικούς φορείς αναφορικά με τα θέματα που άπτονται της εφαρμογής του παρόντος, στ) συνεργάζεται με τις Αρμόδιες Αρχές των λοιπών κρατών-μελών, στο πλαίσιο των μηχανισμών συνεργασίας, όπως αυτοί προσδιορίζονται στα άρθρα 11 και 12 της Οδηγίας που ενσωματώνεται με τον παρόντα νόμο, ζ) συμμετέχει στην ομάδα συνεργασίας του άρθρου 11 της ως άνω Οδηγίας, ορίζει τους εθνικούς αντιπροσώπους της χώρας σ΄ αυτήν και ενημερώνει τους λοιπούς εμπλεκόμενους εθνικούς φορείς αναφορικά με τις εργασίες και τις αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο αυτής, η) συνεργάζεται με σχετικούς με θέματα κυβερνοασφάλειας και προστασίας κρίσιμων υποδομών διεθνείς οργανισμούς και όργανα ή υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων κρατών και συμμετέχει στις αντίστοιχες συναντήσεις συναφών με τα ανωτέρω, επιτροπών και ομάδων εργασίας. 3. Ο ορισμός της Αρμόδιας Αρχής και του ενιαίου κέντρου επαφής, τα καθήκοντά τους, καθώς και κάθε μεταγενέστερη σχετική τροποποίηση δημοσιοποιούνται

	και κοινοποιούνται, χωρίς καθυστέρηση, στην Επιτροπή.
	Άρθρο 8 **Ομάδα απόκρισης για συμβάντα που αφορούν την ασφάλεια υπολογιστών (CSIRT)** **(Άρθρο 9 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Αρμόδια Ομάδα Απόκρισης για συμβάντα που αφορούν την ασφάλεια υπολογιστών (Computer Security Incident Response Team - CSIRT εφεξής «αρμόδια CSIRT»), η οποία καλύπτει τους τομείς του Παραρτήματος Ι και τις υπηρεσίες του Παραρτήματος ΙΙ του παρόντος, και είναι υπεύθυνη για τον χειρισμό κινδύνων και συμβάντων βάσει επακριβώς καθορισμένης διαδικασίας, είναι η Διεύθυνση Κυβερνοάμυνας του ΓΕΕΘΑ. 2. Η αρμόδια CSIRT: α) εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο διαθεσιμότητας των υπηρεσιών επικοινωνιών της, αποφεύγοντας μοναδικά σημεία αστοχίας και διαθέτει διάφορους τρόπους για εισερχόμενη και εξερχόμενη επικοινωνία με τρίτους ανά πάσα στιγμή. Επιπλέον, οι δίαυλοι επικοινωνίας είναι σαφώς προσδιορισμένοι και ευρύτερα γνωστοί στα μέλη της περιοχής ευθύνης και τους συνεργαζόμενους εταίρους, β) τα γραφεία της και τα υποστηρικτικά συστήματα πληροφοριών εγκαθίστανται σε ασφαλείς χώρους, γ) αναφορικά με τη συνέχεια της επιχειρησιακής δραστηριότητάς της, η αρμόδια CSIRT: αα) είναι εφοδιασμένη με κατάλληλο σύστημα διαχείρισης και δρομολόγησης αιτημάτων, προκειμένου να διευκολύνεται η παράδοση καθηκόντων, ββ) είναι επαρκώς στελεχωμένη ώστε να εξασφαλίζεται η διαθεσιμότητα ανά πάσα στιγμή,

	γγ) βασίζεται σε υποδομή, η συνέχεια της οποίας είναι διασφαλισμένη. Για τον σκοπό αυτό, διατίθενται πλεονάζοντα συστήματα και εφεδρικοί χώροι εργασίας, δ) συμμετέχει σε διεθνή δίκτυα συνεργασίας. 3. Οι αρμοδιότητες της αρμόδιας CSIRT είναι οι εξής: α) η παρακολούθηση συμβάντων σε εθνικό επίπεδο, β) η παροχή έγκαιρων προειδοποιήσεων, ειδοποιήσεων επαγρύπνησης και ανακοινώσεων, καθώς και η διάδοση πληροφοριών σε ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με κινδύνους και συμβάντα, γ) η παρέμβαση σε περίπτωση συμβάντος, δ) η παροχή δυναμικής ανάλυσης κινδύνων και συμβάντων, καθώς και η επίγνωση της κατάστασης, ε) η συμμετοχή στο δίκτυο CSIRT και η συνεργασία με τις αντίστοιχες υπηρεσίες των υπόλοιπων κρατών - μελών στο πλαίσιο του δικτύου CSIRT του άρθρου 12 της Οδηγίας που ενσωματώνεται με τον παρόντα νόμο, στ) η λήψη των κοινοποιήσεων συμβάντων που υποβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, ζ) η ενημέρωση του Εθνικού Ενιαίου Κέντρου Επαφής της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 7, σχετικά με τις κοινοποιήσεις των συμβάντων που υποβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, η) η εγκαθίδρυση σχέσεων συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα, θ) η προώθηση, η υιοθέτηση και η χρήση κοινών ή τυποποιημένων πρακτικών για:

	αα) τις διαδικασίες χειρισμού συμβάντων και κινδύνων, ββ) τα συστήματα ταξινόμησης συμβάντων, κινδύνων και πληροφοριών. 4. Συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας της παραγράφου 1 του άρθρου 7, με σκοπό την αμοιβαία και από κοινού τήρηση των υποχρεώσεων της χώρας στο πλαίσιο του παρόντος.
	Άρθρο 9 **Απαιτήσεις ασφάλειας και κοινοποίηση συμβάντων** **(Άρθρο 14 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, σε συνεργασία με την αρμόδια CSIRT και τους λοιπούς, ανά τομέα βασικής υπηρεσίας, εμπλεκόμενους φορείς: α) αξιολογεί τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που λαμβάνουν οι φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών για τη διαχείριση των κινδύνων που αφορούν την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών που χρησιμοποιούν στις δραστηριότητές τους, ως προς την καταλληλότητα και την αναλογικότητά τους, β) αξιολογεί την καταλληλότητα των μέτρων που λαμβάνουν οι φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών για την αποτροπή και την ελαχιστοποίηση του αντίκτυπου συμβάντων που επηρεάζουν την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών που χρησιμοποιούνται για την παροχή των βασικών υπηρεσιών, με σκοπό τη διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειάς τους, γ) καθορίζει τη διαδικασία κοινοποίησης που πρέπει να τηρούν οι φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών, προκειμένου να κοινοποιήσουν στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας και στην αρμόδια CSIRT συμβάντα με σοβαρές επιπτώσεις στην επιχειρησιακή συνέχεια των βασικών υπηρεσιών που αυτοί

	παρέχουν. Οι ανωτέρω κοινοποιήσεις εκ μέρους των φορέων εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών πρέπει να πραγματοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και να περιλαμβάνουν πληροφορίες που να επιτρέπουν στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας και στην αρμόδια CSIRT να προσδιορίσουν τόσο τη σοβαρότητα όσο και τις διασυνοριακές επιπτώσεις, λόγω του κοινοποιούμενου περιστατικού. Η κοινοποίηση δεν συνεπάγεται αυξημένη ευθύνη για τον κοινοποιούντα. 2. Για να προσδιοριστεί η σοβαρότητα του αντίκτυπου ενός συμβάντος, λαμβάνονται υπόψη ειδικότερα οι εξής παράμετροι: α) ο αριθμός των χρηστών που επηρεάζονται από τη διατάραξη της βασικής υπηρεσίας, β) η διάρκεια του συμβάντος, γ) το γεωγραφικό εύρος της περιοχής που επηρεάζεται από το συμβάν. 3. Βάσει των πληροφοριών που παρέχονται στην κοινοποίηση από το φορέα εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ενημερώνει το ή τα άλλα επηρεαζόμενα κράτη-μέλη, εφόσον το κοινοποιούμενο συμβάν έχει σοβαρό αντίκτυπο στην επιχειρησιακή συνέχεια των βασικών υπηρεσιών στο εν λόγω κράτος-μέλος. Στο πλαίσιο της ανωτέρω ενημέρωσης, διαφυλάσσεται, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο ή με την εθνική νομοθεσία, η ασφάλεια και τα εμπορικά συμφέροντα του κοινοποιούντος φορέα εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών, καθώς και το απόρρητο των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί στην κοινοποίησή του. Όταν οι περιστάσεις το επιτρέπουν, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ή η αρμόδια CSIRT παρέχει στον κοινοποιούντα φορέα εκμετάλλευσης

	βασικών υπηρεσιών πληροφορίες όσον αφορά τις ενέργειες που έλαβαν χώρα σε συνέχεια της κοινοποίησής του, όπως πληροφορίες που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την αποτελεσματική διαχείριση του περιστατικού. Μετά από αίτηση της αρμόδιας αρχής ή του CSIRT, το ενιαίο κέντρο επαφής διαβιβάζει τις κοινοποιήσεις συμβάντων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας στα ενιαία κέντρα επαφής των άλλων επηρεαζόμενων κρατών-μελών. 4. Ύστερα από διαβούλευση με τον κοινοποιούντα φορέα εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας μπορεί να ενημερώνει το κοινό σχετικά με μεμονωμένα συμβάντα, αν η ενημέρωση του κοινού είναι απαραίτητη για την πρόληψη μελλοντικού συμβάντος ή την αντιμετώπιση συμβάντος που βρίσκεται σε εξέλιξη. 5. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας μπορεί να καταρτίζει και να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις περιστάσεις υπό τις οποίες οι φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών είναι υποχρεωμένοι να κοινοποιούν συμβάντα, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων των παραμέτρων που προσδιορίζουν τη σοβαρότητα των επιπτώσεων ενός συμβάντος, όπως αυτές αναφέρονται στην παράγραφο 2.
	Άρθρο 10 **Εφαρμογή και επιβολή** **(Άρθρο 15 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας: α) αξιολογεί τη συμμόρφωση των φορέων εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών προς τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 9 και των επιπτώσεών τους στην ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών, β) απαιτεί από τους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών να παρέχουν:

	αα) τις απαραίτητες πληροφορίες για την εκτίμηση της ασφάλειας των συστημάτων δικτύου και των πληροφοριών τους, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, τεκμηριωμένων και εγκεκριμένων πολιτικών ασφάλειας, ββ) στοιχεία που να αποδεικνύουν την ουσιαστική εφαρμογή πολιτικών ασφάλειας, όπως τα αποτελέσματα επιθεώρησης ασφάλειας που έχει διενεργηθεί είτε από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας είτε από εξουσιοδοτημένο από αυτήν όργανο και, στη δεύτερη αυτή περίπτωση, να θέτουν τα αποτελέσματά τους, καθώς και όλα τα σχετικά στοιχεία στη διάθεση της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας. Όταν ζητούνται αυτές οι πληροφορίες ή τα στοιχεία, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας δηλώνει τον σκοπό του αιτήματος και προσδιορίζει τις ειδικότερες πληροφορίες που ζητούνται. 2. Μετά την αξιολόγηση των πληροφοριών ή των αποτελεσμάτων των επιθεωρήσεων ασφάλειας που αναφέρονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας μπορεί να εκδίδει δεσμευτικές οδηγίες προς τους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών για την αποκατάσταση των εντοπισμένων ελλείψεων. 3. Κατά την αντιμετώπιση συμβάντων που οδηγούν σε παραβιάσεις προσωπικών δεδομένων, συνεργάζεται με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.
	Άρθρο 11 **Απαιτήσεις ασφάλειας και κοινοποίηση συμβάντων** **(Άρθρο 16 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας σε συνεργασία με την αρμόδια CSIRT και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς:

	α) αξιολογεί τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη διαχείριση των κινδύνων που πρέπει να λάβουν οι πάροχοι ψηφιακών υπηρεσιών, όσον αφορά την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών που χρησιμοποιούν στο πλαίσιο της παροχής, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των υπηρεσιών του Παραρτήματος ΙΙ. Τα μέτρα αυτά πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών ανάλογο προς τον εκάστοτε κίνδυνο και να συνεκτιμούν ιδίως τα εξής στοιχεία: αα) την ασφάλεια των συστημάτων και των εγκαταστάσεων, ββ) τη διαχείριση συμβάντων, γγ) τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνέχειας, δδ) την παρακολούθηση, τους ελέγχους και τις δοκιμές δικτύων και πληροφοριακών συστημάτων, εε) τη συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα, β) αξιολογεί τα μέτρα για την αποτροπή και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων συμβάντων, τα οποία πρέπει να λάβουν οι πάροχοι ψηφιακών υπηρεσιών και επηρεάζουν την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών που χρησιμοποιούν σε σχέση με τις υπηρεσίες του Παραρτήματος ΙΙ, οι οποίες προσφέρονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό τη διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειάς τους, γ) καθορίζει τη διαδικασία κοινοποίησης που πρέπει να τηρούν οι πάροχοι ψηφιακών υπηρεσιών, προκειμένου να κοινοποιούν στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας και στην αρμόδια CSIRT, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, κάθε συμβάν που έχει σημαντικές επιπτώσεις στην παροχή της υπηρεσίας, η οποία υπάγεται σε κατηγορία υπηρεσιών που αναφέρεται στο Παράρτημα ΙΙ και παρέχεται από αυτούς εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι

	ανωτέρω κοινοποιήσεις περιλαμβάνουν πληροφορίες που επιτρέπουν στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλει-ας και στην αρμόδια CSIRT να προσδιορίσουν τόσο τη σοβαρότητα του συμβάντος όσο και τις διασυνοριακές επιπτώσεις. Η κοινοποίηση δεν συνεπάγεται αυξημένη ευθύνη για τον κοινοποιούντα πάροχο. 2. Για να προσδιοριστεί αν οι επιπτώσεις ενός συμβάντος είναι σημαντικές, λαμβάνονται υπόψη ειδικότερα οι εξής παράμετροι: α) ο αριθμός των χρηστών που επηρεάζονται από το συμβάν, ιδίως αυτών που εξαρτώνται από την υπηρεσία για την παροχή των δικών τους υπηρεσιών, β) η διάρκεια του συμβάντος, γ) το γεωγραφικό εύρος της περιοχής που επηρεάζεται από το συμβάν, δ) το μέγεθος της διατάραξης της λειτουργίας της υπηρεσίας, ε) η έκταση των επιπτώσεων στις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες. Η υποχρέωση κοινοποίησης συμβάντος εφαρμόζεται μόνο αν ο πάροχος ψηφιακών υπηρεσιών έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος του συμβάντος έναντι των παραμέτρων που αναφέρονται στις περιτπώσεις α΄ έως ε΄. 3. Όταν ένας φορέας εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών εξαρτάται από τρίτο φορέα παροχής ψηφιακών υπηρεσιών για την παροχή υπηρεσίας που είναι ουσιώδης για τη διατήρηση κρίσιμων οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, κοινοποιείται από τον εν λόγω φορέα κάθε σοβαρή επίπτωση επί της συνέχειας των βασικών υπηρεσιών που οφείλεται σε συμβάν το οποίο επηρεάζει τον πάροχο ψηφιακών υπηρεσιών.

	4. Κατά περίπτωση, και συγκεκριμένα αν το συμβάν με σημαντικές επιπτώσεις που αναφέρεται στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1 αφορά δύο (2) ή περισσότερα κράτη-μέλη, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ενημερώνει τα άλλα κράτη-μέλη που επηρεάζονται από το συμβάν. Στο πλαίσιο της ενημέρωσης αυτής, το ενιαίο κέντρο επαφής σε συνεργασία με την αρμόδια CSIRT πρέπει, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο και την εθνική νομοθεσία που είναι σύμφωνη προς το ενωσιακό δίκαιο, να διαφυλάσσουν την ασφάλεια και τα εμπορικά συμφέροντα του παρόχου ψηφιακών υπηρεσιών, καθώς και το απόρρητο των πληροφοριών που ο τελευταίος έχει παράσχει. Το εθνικό ενιαίο κέντρο επαφής διαβιβάζει τις κοινοποιήσεις συμβάντων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας στα ενιαία κέντρα επαφής των άλλων επηρεαζόμενων κρατών-μελών. 5. Ύστερα από διαβούλευση με τον ενδιαφερόμενο πάροχο ψηφιακών υπηρεσιών, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, σε συνεργασία με την αρμόδια CSIRT, και, κατά περίπτωση, οι αρμόδιες αρχές ή τα αρμόδια CSIRT άλλων ενδιαφερόμενων κρατών-μελών μπορούν να ενημερώνουν το κοινό σχετικά με μεμονωμένα συμβάντα ή να απαιτούν από τον πάροχο ψηφιακών υπηρεσιών να το πράξει, όταν η ενημέρωση του κοινού είναι απαραίτητη για την πρόληψη συμβάντος ή την αντιμετώπιση συμβάντος που βρίσκεται σε εξέλιξη ή αν η αποκάλυψη του συμβάντος εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. 6. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου Ι, δεν επιβάλλονται οποιεσδήποτε περαιτέρω υποχρεώσεις ασφάλειας ή κοινοποίησης στους παρόχους ψηφιακών υπηρεσιών. 7. Τα άρθρα 11 έως 13 δεν εφαρμόζονται σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στη σύσταση

	2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 (ΕΕ L 124).
	Άρθρο 12 **Εφαρμογή και επιβολή** **(Άρθρο 17 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας: α) αξιολογεί και αναλαμβάνει δράση επιβάλλοντας τα απαραίτητα εποπτικά μέτρα, όταν της παρέχονται στοιχεία που αποδεικνύουν ότι πάροχος ψηφιακών υπηρεσιών δεν πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο ΙΙ. Τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία μπορεί να υποβάλλονται από μια αρμόδια αρχή άλλου κράτους-μέλους, στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία, β) απαιτεί από τους παρόχους ψηφιακών υπηρεσιών: αα) να παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για την εκτίμηση της ασφάλειας των συστημάτων δικτύου και των πληροφοριών τους, συμπεριλαμβανομένων τεκμηριωμένων και εγκεκριμένων πολιτικών ασφάλειας, ββ) να διορθώνουν οποιαδήποτε παράλειψη συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 11. 2. Αν ένας πάροχος ψηφιακών υπηρεσιών έχει την κύρια εγκατάστασή του ή αντιπρόσωπο σε ένα κράτος-μέλος, αλλά τα συστήματα δικτύου και πληροφοριών του βρίσκονται σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη-μέλη, η αρμόδια αρχή του κράτους-μέλους της κύριας εγκατάστασης ή του αντιπροσώπου και οι αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών-μελών συνεργάζονται και παρέχουν αμοιβαία συνδρομή, εφόσον απαιτείται. Η συνδρομή και η συνεργασία μπορεί να καλύπτουν ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ των σχετικών αρμόδιων αρχών και αιτήματα για τη λήψη των ανωτέρω αναφερόμενων εποπτικών μέτρων.
	Άρθρο 13 **Δικαιοδοσία και εδαφικότητα** **(Άρθρο 18 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)**

	1. Ο πάροχος ψηφιακών υπηρεσιών υπόκειται στη δικαιοδοσία των Ελληνικών αρχών όταν έχει την κύρια εγκατάστασή του στην Ελληνική Επικράτεια. Ο πάροχος ψηφιακών υπηρεσιών θεωρείται ότι έχει την κύρια εγκατάστασή του στην Ελληνική Επικράτεια όταν έχει την έδρα του σε αυτήν. 2. Ο πάροχος ψηφιακών υπηρεσιών που δεν είναι εγκατεστημένος στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά προσφέρει, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ ορίζει αντιπρόσωπο στην Ένωση. Ο αντιπρόσωπος είναι εγκατεστημένος σε ένα από τα κράτη - μέλη στα οποία προσφέρονται οι υπηρεσίες. Ο πάροχος ψηφιακών υπηρεσιών θεωρείται ότι υπόκειται στη δικαιοδοσία του κράτους - μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο αντιπρόσωπος. 3. Ο ορισμός αντιπροσώπου από τον πάροχο ψηφιακών υπηρεσιών δεν θίγει τις νομικές ενέργειες που μπορεί να αναληφθούν κατά του ίδιου του παρόχου ψηφιακών υπηρεσιών.
	Άρθρο 14 **Εθελούσια κοινοποίηση** **(Άρθρο 20 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Οντότητες που δεν έχουν προσδιοριστεί ως φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών και δεν είναι πά-ροχοι ψηφιακών υπηρεσιών μπορεί να κοινοποιούν σε εθελούσια βάση συμβάντα με σοβαρές επιπτώσεις στη επιχειρησιακή συνέχεια των υπηρεσιών που παρέχουν. 2. Κατά την επεξεργασία των κοινοποιήσεων, οι αρμόδιες αρχές ενεργούν σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 9. Οι αρμόδιες αρχές μπορεί να δίνουν προτεραιότητα στην επεξεργασία των υποχρεωτικών έναντι των εθελούσιων κοινοποιήσεων. Οι εθελούσιες κοινοποιήσεις

	υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνον εφόσον η επεξεργασία αυτή δεν συνιστά δυσανάλογη ή περιττή επιβάρυνση για τα οικεία κράτη - μέλη. Η εθελούσια κοινοποίηση δεν συνεπάγεται την επιβολή στην κοινοποιούσα οντότητα υποχρεώσεων τις οποίες δεν θα είχε αν δεν προέβαινε στην εν λόγω κοινοποίηση.
	Αρθρο 14Α **Εξουσιοδοτικές διατάξεις** 1. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται κατόπιν εισήγησης της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας καθορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικά με: α. Τη μεθοδολογία, τους όρους και την εξειδίκευση των κριτηρίων για τον προσδιορισμό των Φ.Ε.Β.Υ., σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4 και τον χαρακτηρισμό ενός συμβάντος ως σοβαρής διατάραξης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5. β. Τις απαιτήσεις ασφαλείας και τη διαδικασία κοινοποίησης συμβάντων από τους Φ.Ε.Β.Υ. και τους Π.Ψ.Υ., σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 11, αντίστοιχα, για την αποτροπή και ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων συμβάντων, και τη διαχείριση των κινδύνων που αφορούν στην ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών που αυτοί χρησιμοποιούν στις δραστηριότητές τους, και ιδίως: βα. τον προσδιορισμό της μεθοδολογίας αξιολόγησης της καταλληλότητας των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων που λαμβάνονται από τους Φ.Ε.Β.Υ. και Π.Ψ.Υ. και ββ. ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διαδικασία κοινοποίησης συμβάντων στις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές. γ. Την αξιολόγηση συμμόρφωσης των Φ.Ε.Β.Υ. και Π.Ψ.Υ. ως προς την εφαρμογή των άρθρων 9 και 11,

	αντίστοιχα, καθώς και τη διαδικασία παροχής πληροφοριών, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 10 και την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 12, αντίστοιχα και δ. τα όργανα, τη διαδικασία, τη μεθοδολογία και τα πρότυπα επιθεωρήσεων και ελέγχων των Φ.Ε.Β.Υ. και Π.Ψ.Υ. από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας. 2. Με όμοια απόφαση δύναται να καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τα μέτρα και τη διαδικασία επιβολής των κυρώσεων του άρθρου 15, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας αναπροσαρμογής τους.
	Αρθρο 14Β **Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής σε άλλες οντότητες** 1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων για την ασφάλεια Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών οντοτήτων που δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, οι παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 9, καθώς και το άρθρο 10 δύνανται να εφαρμόζονται αναλόγως και στις οντότητες αυτές σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην απόφαση της παρ. 2 του παρόντος. 2. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κατόπιν εισήγησης της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας, δύναται να εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος και λοιποί φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα και να καθορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικό με: α. τους τομείς, υποτομείς, το είδος οντοτήτων ή υπηρεσιών, που δύνανται να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος, β. τη μεθοδολογία, τους όρους και την εξειδίκευση των κριτηρίων για την υπαγωγή οντοτήτων στις διατάξεις του παρόντος,

	γ. τις απαιτήσεις ασφαλείας που οφείλουν να τηρούν, δ. τις προϋποθέσεις, τις αρμόδιες αρχές και τη διαδικασία κοινοποίησης συμβάντος σε αυτές, και ε. την αξιολόγηση συμμόρφωσης, καθώς και τα όργανα, τη διαδικασία, μεθοδολογία και τα πρότυπα για τη διενέργεια επιθεωρήσεων και ελέγχων.
	Άρθρο 15 **Κυρώσεις** **(Άρθρο 21 της Οδηγίας 2016/1148/ΕΕ)** 1. Ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας επιβάλλει κυρώσεις σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του παρόντος νόμου, ως εξής: α) Αν διαπιστωθεί ότι φορέας εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών ή φορέας παροχής ψηφιακών υπηρεσιών δεν κοινοποιεί ή κοινοποιεί με αδικαιολόγητη καθυστέρηση συμβάν με σοβαρό αντίκτυπο στη συνέχεια των βασικών υπηρεσιών του, επιβάλλεται: αα) πρόστιμο μέχρι του ποσού των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ με σύσταση για συμμόρφωση και προειδοποίηση επιβολής περαιτέρω κυρώσεων, ββ) πρόστιμο μέχρι του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ σε περίπτωση υποτροπής. β) Αν διαπιστωθεί ότι φορέας εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών ή φορέας παροχής ψηφιακών υπηρεσιών δεν λαμβάνει κατάλληλα και αναλογικά, τεχνικά και οργανωτικά, προληπτικά μέτρα για τη διαχείριση των κινδύνων όσον αφορά την ασφάλεια των δικτύων και των συστημάτων πληροφοριών που χρησιμοποιεί για τις υπηρεσίες αυτές, επιβάλλεται: αα) πρόστιμο μέχρι του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ με σύσταση για συμμόρφωση και

	προειδοποίηση επιβολής περαιτέρω κυρώσεων, ββ) πρόστιμο μέχρι του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ σε περίπτωση υποτροπής. γ) Αν διαπιστωθεί ότι φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν παρέχει ή παρέχει με αδικαιολόγητη καθυστέρηση οποιαδήποτε σχετική πληροφορία που ζητείται κατά τη διενέργεια ελέγχου ή τη διερεύνηση περιστατικού, επιβάλλεται: αα) πρόστιμο μέχρι του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ με σύσταση για συμμόρφωση και προειδοποίηση επιβολής περαιτέρω κυρώσεων, ββ) πρόστιμο μέχρι του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ σε περίπτωση υποτροπής. 2. Πριν από την επιβολή κυρώσεων, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ειδοποιεί εγγράφως το ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, παρέχοντας σε αυτό το δικαίωμα ακρόασης και παροχής εξηγήσεων σε ημερομηνία, που απέχει πέντε (5) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση της ειδοποίησης. Οι κυρώσεις επιβάλλονται με γραπτή και αιτιολογημένη απόφαση, η οποία κοινοποιείται στο ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και στην οποία προσδιορίζεται η παράβαση. Οι κυρώσεις που επιβάλλονται στις ανωτέρω περιπτώσεις αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας.
	Άρθρο 16 Προσαρτώνται στον παρόντα νόμο και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτού τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Αθήνα, 12 Νοεμβρίου 2024

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

KONSTANTINOS CHATZIDAKIS
12.11.2024 19:13

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

GEORGIOS GERAPETRITIS
12.11.2024 18:58

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

NIKOLAS DENDIAS
12.11.2024 19:50

ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

THEODOROS LIVANIOS
12.11.2024 18:54

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

KYRIAKOS PIERRAKAKIS
12.11.2024 19:50

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ

SPYRIDON-ADONIS GEORGIADIS
12.11.2024 21:10

ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

MICHAIL CHRYSOCHOIDIS
12.11.2024 19:38

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

CHRISTOS STAIKOURAS
12.11.2024 19:20

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

THEODOROS SKYLAKAKIS
12.11.2024 18:54

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

PANAGIOTIS THEODORIKAKOS
12.11.2024 19:11

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

NIKI KERAMEOS
12.11.2024 19:57

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

GEORGIOS FLORIDIS
12.11.2024 19:27

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

NIKOLAOS PANAGIOTOPOULOS
12.11.2024 19:38

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

SOFIA ZACHARAKI
12.11.2024 19:13

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

KONSTANTINOS TSIARAS
12.11.2024 19:32

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

CHRISTOS STYLIANIDIS
12.11.2024 18:56

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

OLGA KEFALOGIANNI
12.11.2024 19:00

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

DIMITRIOS PAPASTERGIOU
12.11.2024 18:56

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

VASILEIOS KIKILIAS
12.11.2024 18:54

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

CHRISTOS-SKERTSOS
12.11.2024 18:54

ΧΡΗΣΤΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΕΡΤΣΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

NIKOLAOS PAPATHANASIS
12.11.2024 19:17

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

PAVLOS MARINAKIS
12.11.2024 19:31

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

CHRISTINA
TSAKONA
12.11.2024 23:19

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθ. 198 / 11 / 2024

Ε Κ Θ Ε Σ Η
Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (Οδηγία NIS 2) και άλλες διατάξεις»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, προβλέπονται τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ Α΄

Ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την επίτευξη υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα:

1.α. Εξειδικεύεται ο σκοπός, το αντικείμενο, το πεδίο εφαρμογής και δίδονται οι αναγκαίοι ορισμοί για την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων.

β. Προβλέπεται η δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας για την εγγραφή των βασικών και σημαντικών οντοτήτων, κατά την οριζόμενη έννοια, που υπάγονται στις προτεινόμενες διατάξεις. **(άρθρα 1 – 6 και 30 παρ.4)**

2. Εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο κυβερνοασφάλειας στη χώρα μας, όπου μεταξύ άλλων:

α. Προσδιορίζεται, κατ' ελάχιστον, το περιεχόμενο της Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας (Ε.Σ.Κ.), την οποία διαμορφώνει η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας (άρθρο 3 του ν.5086/2024), που ορίζεται ως αρμόδια αρχή υπεύθυνη για την κυβερνοασφάλεια.

β. Καθορίζονται τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας (Αρχή) αναφορικά με την κυβερνοασφάλεια και την εποπτεία αυτής σε εθνικό επίπεδο, τη διασφάλιση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων φορέων σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο καθώς και τη διαχείριση περιστατικών και κρίσεων μεγάλης κλίμακας.

Περαιτέρω, η ανωτέρω Αρχή ορίζεται ως αρμόδια ομάδα απόκρισης για συμβάντα που αφορούν στην ασφάλεια υπολογιστών για τις οντότητες που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων διατάξεων, με δυνατότητα σύστασης αντίστοιχων ομάδων για την ασφάλεια των υπολογιστών

του οικείου τομέα. Ειδικά για την αντιμετώπιση συμβάντων σε φορείς δημόσιας διοίκησης της κεντρικής κυβέρνησης και σε ο.τ.α. α΄ και β΄ βαθμού, αρμόδια ομάδα απόκρισης ορίζεται η μνημονευόμενη υπηρεσία της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.).

γ. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα σύστασης ειδικών ομάδων απόκρισης που αποτελούνται από εκπροσώπους των μνημονευόμενων υπηρεσιών, για την αντιμετώπιση συμβάντων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. Ο προϋπολογισμός της Αρχής επιβαρύνεται με τα έξοδα των μελών της ομάδας, για την εκτέλεση του έργου που τους ανατίθεται.

δ. Καθορίζονται οι απαιτήσεις, οι τεχνικές ικανότητες και τα καθήκοντα των ομάδων απόκρισης για την αντιμετώπιση συμβάντων που αφορούν στην ασφάλεια των υπολογιστών. **(άρθρα 7 – 13)**

3. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λήψη μέτρων διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και τις υποχρεώσεις αναφοράς περιστατικών από τις βασικές και σημαντικές οντότητες.

Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η υποχρέωση των εν λόγω οντοτήτων σχετικά με:

α. την εκπαίδευση των μελών διοίκησής τους καθώς και την κατάρτιση των υπαλλήλων τους τουλάχιστον σε ετήσια βάση, αναφορικά με τον εντοπισμό και τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας,

β. τη λήψη κατάλληλων και αναλογικών μέτρων για τη διαχείριση των κινδύνων όσον αφορά στην ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούν για τις δραστηριότητές τους ή για την παροχή των υπηρεσιών τους, τη λήψη διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα οριζόμενα μέτρα, καθώς και τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων προϊόντων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ),

γ. την ενημέρωση αφενός της Αρχής για κάθε περιστατικό που έχει σημαντικό αντίκτυπο στην παροχή των υπηρεσιών τους, αφετέρου των αποδεκτών των υπηρεσιών τους που ενδέχεται να επηρεαστούν από σημαντική κυβερνοαπειλή. Στην περίπτωση αυτή, η Αρχή παρέχει πρόσθετη τεχνική υποστήριξη, εφόσον το ζητήσει η οικεία οντότητα.

Περαιτέρω, προβλέπεται:

- η παροχή των αναγκαίων πόρων στον Υπεύθυνο Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.), από την οικεία οντότητα, για την εκτέλεση των καθηκόντων του,
- η τήρηση ειδικής βάσης δεδομένων από τις οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες καταχώρισης ονομάτων τομέα,
- η θέσπιση μέτρων ενθάρρυνσης της χρήσης εγκεκριμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης καθώς και ευρωπαϊκών και διεθνώς αποδεκτών προτύπων και προδιαγραφών σχετικών με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων. **(άρθρα 14 – 22 και 30 παρ.12)**

4. Εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με την εποπτεία, τον έλεγχο και την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που αφορούν στην κυβερνοασφάλεια. Συγκεκριμένα:

α. Ορίζεται η Αρχή ως αρμόδια αρχή εποπτείας και ελέγχου των μνημονευόμενων οντοτήτων, με ανάθεση καθηκόντων ελέγχου και επιθεώρησης στους επιθεωρητές της Αρχής και σε πιστοποιημένους τεχνικούς εμπειρογνώμονες, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Επιβάλλεται αναλογικό παράβολο εποπτείας και αναλογικό τέλος ελέγχου στις ανωτέρω οντότητες, με βάση ιδίως το μέγεθος αυτών και την πολυπλοκότητα του ελέγχου, το ύψος δε του ανωτέρω παραβόλου και του τέλους καθορίζεται με κ.υ.α..

γ. Προβλέπεται η καταβολή αποζημίωσης στα όργανα που μετέχουν στην ελεγκτική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιημένων επιθεωρητών και των πιστοποιημένων τεχνικών εμπειρογνωμόνων, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κ.υ.α.

δ. Τα έσοδα από τις χρηματικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε βάρος των φυσικών ή νομικών προσώπων καθώς και από το παράβολο εποπτείας και το τέλος ελέγχου αποτελούν πόρους της Αρχής και διατίθενται αποκλειστικά για την κάλυψη των λειτουργικών της δαπανών και για την εξυπηρέτηση των σκοπών της.

ε. Εξειδικεύονται τα μέτρα εποπτείας, ελέγχου και επιβολής προστίμων, στις βασικές και στις σημαντικές οντότητες.

στ. Προσδιορίζονται, κατ' ανώτατο όριο, τα πρόστιμα εν γένει που επιβάλλονται, από την Αρχή σε βάρος: **i)** των φυσικών ή νομικών προσώπων, **ii)** των βασικών και των σημαντικών οντοτήτων και **iii)** των οντοτήτων δημόσιας διοίκησης, που παραβιάζουν τις προτεινόμενες διατάξεις, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

ζ. Προβλέπεται η παροχή αμοιβαίας συνδρομής από την Αρχή σε άλλη αρμόδια αρχή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανάλογη προς τους πόρους που διαθέτει, σε περίπτωση που μια οντότητα παρέχει υπηρεσίες και σε άλλα κράτη μέλη. **(άρθρα 23 – 29 και 30 παρ.20, 23)**

5.α. Παρέχονται οι απαιτούμενες νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις για την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων.

β. Παρατίθενται οι μεταβατικές καθώς και οι καταργούμενες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, μεταξύ των οποίων προβλέπεται η κατάργηση επιβολής εφεξής προστίμων από την Ανεξάρτητη Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), σε βάρος των παρόχων δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, για παραβίαση των υποχρεώσεών τους. **(άρθρα 30 – 32)**

ΜΕΡΟΣ Β΄

1. Τροποποιούνται οι μεταβατικής ισχύος διατάξεις του ν.5086/2024, αναφορικά με την καταβολή της μισθοδοσίας του προσωπικού της Αρχής και συγκεκριμένα, παρατείνεται, μέχρι την οριζόμενη ημερομηνία, η κάλυψη του συνολικού κόστους μισθοδοσίας και των κάθε είδους αποδοχών του ανωτέρω προσωπικού, περιλαμβανόμενης και της μισθολογικής διαφοράς, από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά το πέρας της οποίας επιβαρύνεται η ανωτέρω Αρχή με την εν λόγω δαπάνη. **(άρθρο 33)**

2. Προβλέπεται ο ορισμός υπαλλήλου οποιουδήποτε κλάδου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ ως Υπεύθυνου Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.) σε κάθε φορέα Κεντρικής Κυβέρνησης, ελλείψει υπαλλήλου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ κλάδου Πληροφορικής. **(άρθρο 34)**

3. Επανακαθορίζεται το πλαίσιο σχετικά με την εξυπηρέτηση των αναγκών τηλεοπτικής κάλυψης περιοχών της Ελληνικής επικράτειας που δεν διαθέτουν ικανοποιητική πρόσβαση σε σήμα επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής. Παράλληλα, καταργείται η μνημονευόμενη κ.υ.α. (άρθρο 9 του ν.4563/2018), που αναφέρεται στην εξασφάλιση της πρόσβασης των μόνιμων κατοίκων των Περιοχών Εκτός Τηλεοπτικής Κάλυψης (ΠΕΤΚ) στα προγράμματα των ελληνικών τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας.
Ειδικότερα:

α. Προβλέπεται η δυνατότητα χρηματοδότησης από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης των πάσης φύσεως εξόδων για την προμήθεια, την αναβάθμιση και τη συντήρηση Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.), συμπεριλαμβανομένου του κόστους αδειοδότησης κατασκευών κεραιών, που εγκαθίστανται για εξυπηρέτηση των προαναφερόμενων αναγκών, καθορίζεται δε ο τρόπος κάλυψης των σχετικών δαπανών.

β. Προσδιορίζονται:

- η αρμόδια Υπηρεσία, η οποία αναλαμβάνει τον ρόλο του φορέα συντονισμού της υλοποίησης των επιμέρους δράσεων,
- οι αρμοδιότητες του Εθνικού Δικτύου Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (Ε.Δ.Υ.Τ.Ε. Α.Ε.), ως φορέα υλοποίησης των εν λόγω δράσεων,
- ο υπεύθυνος για την εγκατάσταση, τη θέση σε λειτουργία, τη χρήση και τη συντήρηση των Σ.Σ.Κ. **(άρθρο 35)**

4. Παρατείνεται, εκ νέου, μέχρι την προβλεπόμενη ημερομηνία, η προθεσμία διόρθωσης πρώτων εγγραφών κτηματολογίου για τις μνημονευόμενες περιοχές καθώς και διόρθωσης αυτών σε περιοχές που είχε λήξει η δυνατότητα αμφισβήτησης ανακριβούς εγγραφής, με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη». **(άρθρο 36)**

5. Παρατείνεται, αυτοδίκαια από τη λήξη της μέχρι την προβλεπόμενη ημερομηνία, η από 30.1.2024 σύμβαση μεταξύ της ανώνυμης εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» «Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.» και της Ένωσης Εταιρειών NETCOMPANY-INTRASOFT S.A.-CCS-IKNOWHOW S.A., με τίτλο «Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα για την υποστήριξη των επιχειρησιακών λειτουργιών μονάδων υγείας του ΕΣΥ (ΕΠΣΜΥ) της ΗΔΙΚΑ ΑΕ», Υποέργο 3 «Παροχή υπηρεσιών ανάπτυξης και παραγωγικής λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων της ΗΔΙΚΑ ΑΕ στον τομέα της υγείας».

Η σύμβαση λήγει αυτοδικαίως και πριν το πέρας της ανωτέρω ημερομηνίας, την ημέρα κατά την οποία θα υπογραφεί σύμβαση του ίδιου

αντικειμένου στο πλαίσιο της νέας διαγωνιστικής διαδικασίας που διενεργεί η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. **(άρθρο 37)**

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. **<u>Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση</u>**

1. Δαπάνη, από την αντιμετώπιση του κόστους:

α) συμμόρφωσης σε απαιτήσεις σχετικά με την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου διαθεσιμότητας των διαύλων επικοινωνίας, την ασφάλεια εγκαταστάσεων / συστημάτων, τη συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα, τη συνεργασία με ενδιαφερόμενα μέρη του ιδιωτικού τομέα, **(άρθρο 11)**

β) εκπαίδευσης, σε τακτική βάση, των μελών των οργάνων διοίκησης και των υπαλλήλων των βασικών και σημαντικών οντοτήτων, με σκοπό να εντοπίζουν και να διαχειρίζονται τους κινδύνους στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, **(άρθρα 14 παρ.2 και 30 παρ.12)**

γ) λήψης των κατάλληλων τεχνικών, επιχειρησιακών και οργανωτικών μέτρων για τη διαχείριση των κινδύνων αναφορικά με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούν οι οντότητες για τις δραστηριότητές τους και για την παροχή των υπηρεσιών τους, καθώς και της χρησιμοποίησης συγκεκριμένων προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, **(άρθρο 15)**

δ) θέσπισης μέτρων ενθάρρυνσης της χρήσης εγκεκριμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης καθώς και ευρωπαϊκών και διεθνώς αποδεκτών προτύπων και προδιαγραφών σχετικών με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων, **(άρθρα 15 παρ.6 και 17)**

ε) τήρησης ειδικής βάσης δεδομένων με την καταχώριση ονομάτων τομέα. **(άρθρο 20)**

2. Ενδεχόμενη δαπάνη σε περίπτωση:

α) παροχής από τις οντότητες πρόσθετων πόρων στον Υπεύθυνο Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.), για την εκτέλεση των καθηκόντων του, **(άρθρο 15 παρ.5)**

β) ανάληψης, εναλλακτικά, από τις οντότητες του κόστους ενημέρωσης του κοινού σχετικά με σημαντικό περιστατικό ή για την αντιμετώπιση σημαντικού εν εξελίξει περιστατικού, εφόσον απαιτηθεί από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας. **(άρθρο 16 παρ.7)**

Το ύψος των ανωτέρω δαπανών εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κανονιστικών πράξεων, κατά περίπτωση.

ΙΙ. Επί του προϋπολογισμού του ν.π.δ.δ. «Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας» (φορέας Γενικής Κυβέρνησης)

1. Δαπάνη από την:

α) κάλυψη του κόστους λήψης των κατάλληλων μέτρων πολιτικής για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας (Ε.Σ.Κ.) και τη διατήρηση υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας, **(άρθρο 7 παρ.1)**

β) καταβολή των εξόδων στα μέλη των ειδικών μονάδων απόκρισης για την αντιμετώπιση συμβάντων που αφορούν στην ασφάλεια των υπολογιστών, **(άρθρα 10 παρ.6 και 30 παρ.9)**

γ) αντιμετώπιση του κόστους ενημέρωσης του κοινού σχετικά με σημαντικό περιστατικό ή για την αντιμετώπιση σημαντικού εν εξελίξει περιστατικού, **(άρθρο 16 παρ.7)**

δ) καταβολή αποζημίωσης στα όργανα που μετέχουν στη διαδικασία εποπτείας και ελέγχου σχετικά με τη συμμόρφωση προς τις προτεινόμενες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιημένων επιθεωρητών και των πιστοποιημένων τεχνικών εμπειρογνωμόνων, **(άρθρα 23 παρ. 1 και 30 παρ. 20)**

ε) κάλυψη του κόστους μετακίνησης των εντεταλμένων υπαλλήλων της Αρχής κατά την άσκηση των καθηκόντων τους καθώς και των ελεγκτών και επιθεωρητών της Αρχής κατά την άσκηση των εποπτικών της καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων επιβολής προστίμων στις βασικές και στις σημαντικές οντότητες, κατά περίπτωση, **(άρθρα 23 παρ.6, 24 και 25)**

στ) αντιμετώπιση των εξόδων δημιουργίας ψηφιακής πλατφόρμας για την εγγραφή των βασικών και σημαντικών οντοτήτων, **(άρθρα 4 παρ.3 και 30 παρ.4)**

ζ) παροχή αμοιβαίας συνδρομής στις αρμόδιες αρχές λοιπών ενδιαφερόμενων κρατών μελών. **(άρθρο 28)**

Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κανονιστικών πράξεων, κατά περίπτωση.

2. Αύξηση εσόδων από την είσπραξη:

- του αναλογικού παραβόλου εποπτείας και του αναλογικού τέλους ελέγχου που επιβάλλεται στις οντότητες που υπάγονται στην εποπτεία της Αρχής, το ύψος των οποίων καθορίζεται με κ.υ.α., **(άρθρα 23 παρ. 1 και 2 και 30 παρ.23)**
- των διοικητικών προστίμων που επιβάλλονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και οντότητες δημόσιας διοίκησης που παραβιάζουν τις προτεινόμενες διατάξεις. **(άρθρο 26 παρ.4 - 9)**

Αντίστοιχα, προκαλείται επιβάρυνση στον προϋπολογισμό όσων από τις ανωτέρω οντότητες ανήκουν στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης κατά το ποσό των καταβαλλόμενων τελών και επιβαλλόμενων προστίμων, οπότε στην περίπτωση αυτή το δημοσιονομικό αποτέλεσμα είναι ουδέτερο.

III. <u>Επί του προϋπολογισμού του Εθνικού Δικτύου Υποδομών Έρευνας και Τεχνολογίας (Ε.Δ.Υ.Τ.Ε. Α.Ε. / φορέας Γενικής Κυβέρνησης)</u>

Δαπάνη, με χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, από την αντιμετώπιση του κόστους για την προμήθεια, την εγκατάσταση, τη λειτουργία, την αναβάθμιση και τη συντήρηση Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.), συμπεριλαμβανομένου και του κόστους αδειοδότησης κατασκευών κεραιών, για την εξυπηρέτηση των αναγκών τηλεοπτικής κάλυψης των περιοχών της χώρας που δεν διαθέτουν ικανοποιητική πρόσβαση σε σήμα επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής. **(άρθρο 35)**

Η ανωτέρω δαπάνη, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και από τους όρους των συμβάσεων για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων, εκτιμάται σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, ότι θα ανέλθει στο ποσό των **23,5 εκατ. ευρώ** περίπου, κατά ανώτατο όριο συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., και θα καλύπτεται από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Π.Δ.Ε.

IV. <u>Επί του προϋπολογισμού της ανώνυμης εταιρείας «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε» (φορέας Γενικής Κυβέρνησης)</u>

Δαπάνη από την παράταση, μέχρι την προβλεπόμενη ημερομηνία, της μνημονευόμενης σύμβασης της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., για την κάλυψη του κόστους παροχής υπηρεσιών ανάπτυξης και παραγωγικής λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων της στον τομέα της υγείας. Η εν λόγω δαπάνη, σύμφωνα με στοιχεία του αρμόδιου Υπουργείου, ανέρχεται συνολικά στο ποσό **των 1,29 εκατ. ευρώ,** ήτοι **430 χιλ. ευρώ** για το έτος 2024 και **860 χιλ. ευρώ** κατ' ανώτατο όριο για το έτος 2025. **(άρθρο 37)**

Αθήνα, 12 Νοεμβρίου 2024

Η Γενική Διευθύντρια

IOULIA ARMAGOU
12/11/2024 18:57
Ιουλία Γ. Αρμάγου

CHRISTINA
TSAKONA
12.11.2024 23:22

Ε Ι Δ Ι Κ Η Ε Κ Θ Ε Σ Η
(άρθρο 75 παρ.3 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (Οδηγία NIS 2) και άλλες διατάξεις»

Από τις διατάξεις του υπόψη σχεδίου νόμου προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. <u>Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση</u>

1. Δαπάνη, από την αντιμετώπιση του κόστους:

α) συμμόρφωσης σε απαιτήσεις σχετικά με την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου διαθεσιμότητας των διαύλων επικοινωνίας, την ασφάλεια εγκαταστάσεων / συστημάτων, τη συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα, τη συνεργασία με ενδιαφερόμενα μέρη του ιδιωτικού τομέα, **(άρθρο 11)**

β) εκπαίδευσης, σε τακτική βάση, των μελών των οργάνων διοίκησης και των υπαλλήλων των βασικών και σημαντικών οντοτήτων, με σκοπό να εντοπίζουν και να διαχειρίζονται τους κινδύνους στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, **(άρθρα 14 παρ.2 και 30 παρ.12)**

γ) λήψης των κατάλληλων τεχνικών, επιχειρησιακών και οργανωτικών μέτρων για τη διαχείριση των κινδύνων αναφορικά με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούν οι οντότητες για τις δραστηριότητές τους και για την παροχή των υπηρεσιών τους, καθώς και της χρησιμοποίησης συγκεκριμένων προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, **(άρθρο 15)**

δ) θέσπισης μέτρων ενθάρρυνσης της χρήσης εγκεκριμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης καθώς και ευρωπαϊκών και διεθνώς αποδεκτών προτύπων και προδιαγραφών σχετικών με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριακών συστημάτων, **(άρθρα 15 παρ.6 και 17)**

ε) τήρησης ειδικής βάσης δεδομένων με την καταχώριση ονομάτων τομέα. **(άρθρο 20)**

2. Ενδεχόμενη δαπάνη σε περίπτωση:

α) παροχής από τις οντότητες πρόσθετων πόρων στον Υπεύθυνο Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.), για την εκτέλεση των καθηκόντων του, **(άρθρο 15 παρ.5)**

β) ανάληψης, εναλλακτικά, από τις οντότητες του κόστους ενημέρωσης του κοινού σχετικά με σημαντικό περιστατικό ή για την αντιμετώπιση σημαντικού εν εξελίξει περιστατικού, εφόσον απαιτηθεί από την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας. **(άρθρο 16 παρ.7)**

Το ύψος των ανωτέρω δαπανών, το οποίο εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κανονιστικών πράξεων, θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση.

II. <u>Επί του προϋπολογισμού του ν.π.δ.δ. «Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας» (φορέας Γενικής Κυβέρνησης)</u>

1. Δαπάνη από την:

α) κάλυψη του κόστους λήψης των κατάλληλων μέτρων πολιτικής για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας (Ε.Σ.Κ.) και τη διατήρηση υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας, **(άρθρο 7 παρ.1)**

β) καταβολή των εξόδων στα μέλη των ειδικών μονάδων απόκρισης για την αντιμετώπιση συμβάντων που αφορούν στην ασφάλεια των υπολογιστών, **(άρθρα 10 παρ.6 και 30 παρ.9)**

γ) αντιμετώπιση του κόστους ενημέρωσης του κοινού σχετικά με σημαντικό περιστατικό ή για την αντιμετώπιση σημαντικού εν εξελίξει περιστατικού, **(άρθρο 16 παρ.7)**

δ) καταβολή αποζημίωσης στα όργανα που μετέχουν στη διαδικασία εποπτείας και ελέγχου σχετικά με τη συμμόρφωση προς τις προτεινόμενες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιημένων επιθεωρητών και των πιστοποιημένων τεχνικών εμπειρογνωμόνων, **(άρθρα 23 παρ. 1 και 30 παρ. 20)**

ε) κάλυψη του κόστους μετακίνησης των εντεταλμένων υπαλλήλων της Αρχής κατά την άσκηση των καθηκόντων τους καθώς και των ελεγκτών και επιθεωρητών της Αρχής κατά την άσκηση των εποπτικών της καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων επιβολής προστίμων στις βασικές και στις σημαντικές οντότητες, κατά περίπτωση, **(άρθρα 23 παρ.6, 24 και 25)**

στ) αντιμετώπιση των εξόδων δημιουργίας ψηφιακής πλατφόρμας για την εγγραφή των βασικών και σημαντικών οντοτήτων, **(άρθρα 4 παρ.3 και 30 παρ.4)**

ζ) παροχή αμοιβαίας συνδρομής στις αρμόδιες αρχές λοιπών ενδιαφερόμενων κρατών μελών. **(άρθρο 28)**

Το ύψος της εν λόγω δαπάνης, η οποία εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κανονιστικών πράξεων, κατά περίπτωση, θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της Αρχής.

III. <u>Επί του προϋπολογισμού του Εθνικού Δικτύου Υποδομών Έρευνας και Τεχνολογίας (Ε.Δ.Υ.Τ.Ε. Α.Ε. / φορέας Γενικής Κυβέρνησης)</u>

Δαπάνη, με χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, από την αντιμετώπιση του κόστους για την προμήθεια, την εγκατάσταση, τη λειτουργία,

την αναβάθμιση και τη συντήρηση Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.), συμπεριλαμβανομένου και του κόστους αδειοδότησης κατασκευών κεραιών, για την εξυπηρέτηση των αναγκών τηλεοπτικής κάλυψης των περιοχών της χώρας που δεν διαθέτουν ικανοποιητική πρόσβαση σε σήμα επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής. **(άρθρο 35)**

Η ανωτέρω δαπάνη, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και από τους όρους των συμβάσεων για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων, εκτιμάται ότι θα ανέλθει στο ποσό των **23,5 εκατ. ευρώ** περίπου, κατά ανώτατο όριο συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και θα καλύπτεται από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Π.Δ.Ε.

IV. Επί του προϋπολογισμού της ανώνυμης εταιρείας «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε» (φορέας Γενικής Κυβέρνησης)

Δαπάνη από την παράταση, μέχρι την προβλεπόμενη ημερομηνία, της μνημονευόμενης σύμβασης της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., για την κάλυψη του κόστους παροχής υπηρεσιών ανάπτυξης και παραγωγικής λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων της στον τομέα της υγείας. **(άρθρο 37)**

Η εν λόγω δαπάνη ανέρχεται συνολικά στο ποσό **των 1,29 εκατ. ευρώ,** ήτοι **430 χιλ. ευρώ** για το έτος 2024 και **860 χιλ. ευρώ** κατ' ανώτατο όριο για το έτος 2025 και θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του ανωτέρω φορέα.

Αθήνα, 12 Νοεμβρίου 2024

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	**ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**
KONSTANTINOS CHATZIDAKIS 12.11.2024 19:14	DIMITRIOS PAPASTERGIOU 12.11.2024 19:20
Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ	**Δ. ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ**